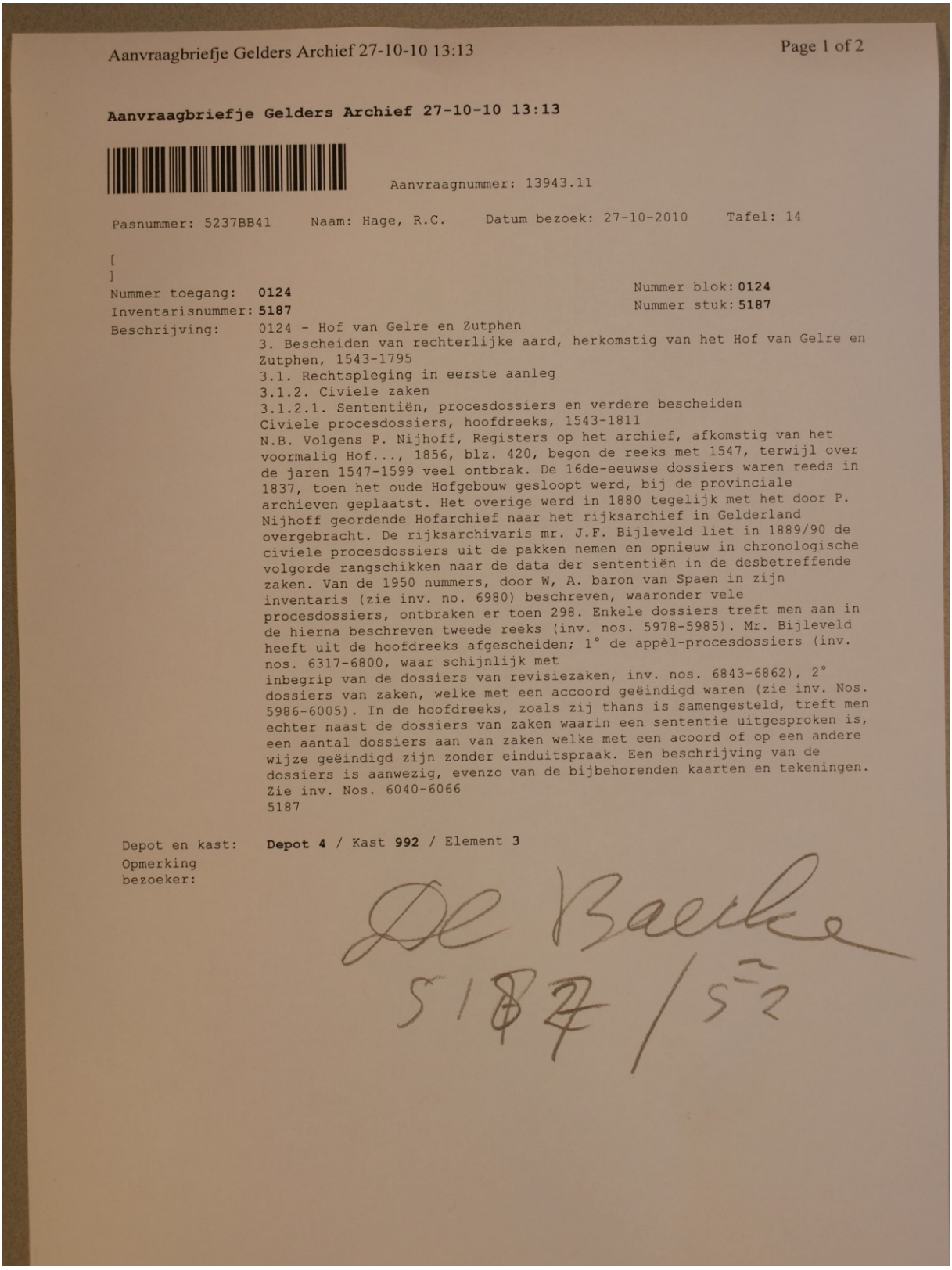

Aanvraagbriefje Gelders Archief 27-10-10 13:13 Page 1 of 2

Aanvraagbriefje Gelders Archief 27-10-10 13:13

Aanvraagnummer: 13943.11

Pasnummer: 5237BB41 Naam: Hage, R.C. Datum bezoek: 27-10-2010 Tafel: 14

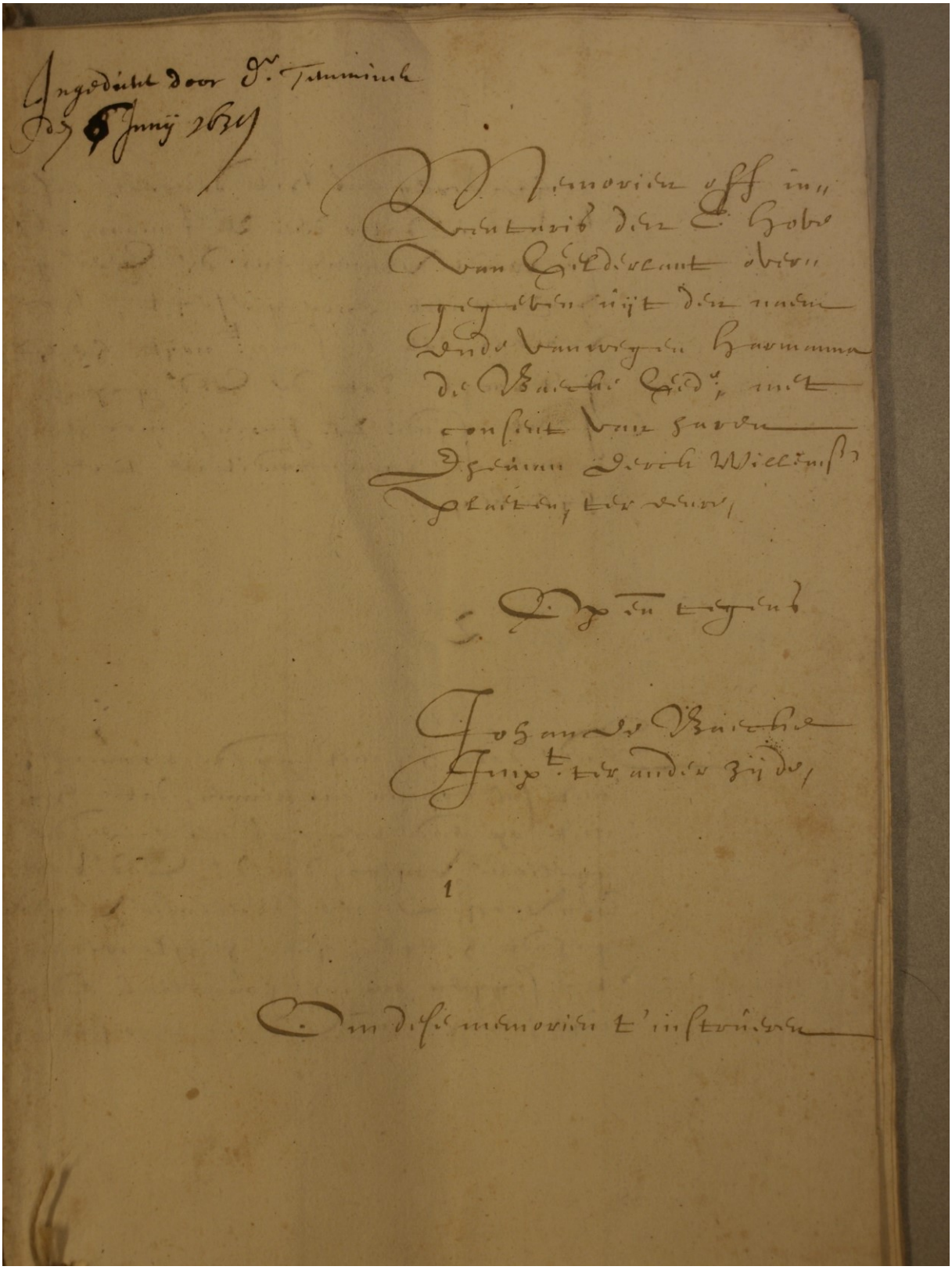
[
]
Nummer toegang: **0124**
Inventarisnummer: **5187**
Nummer blok: **0124**
Nummer stuk: **5187**

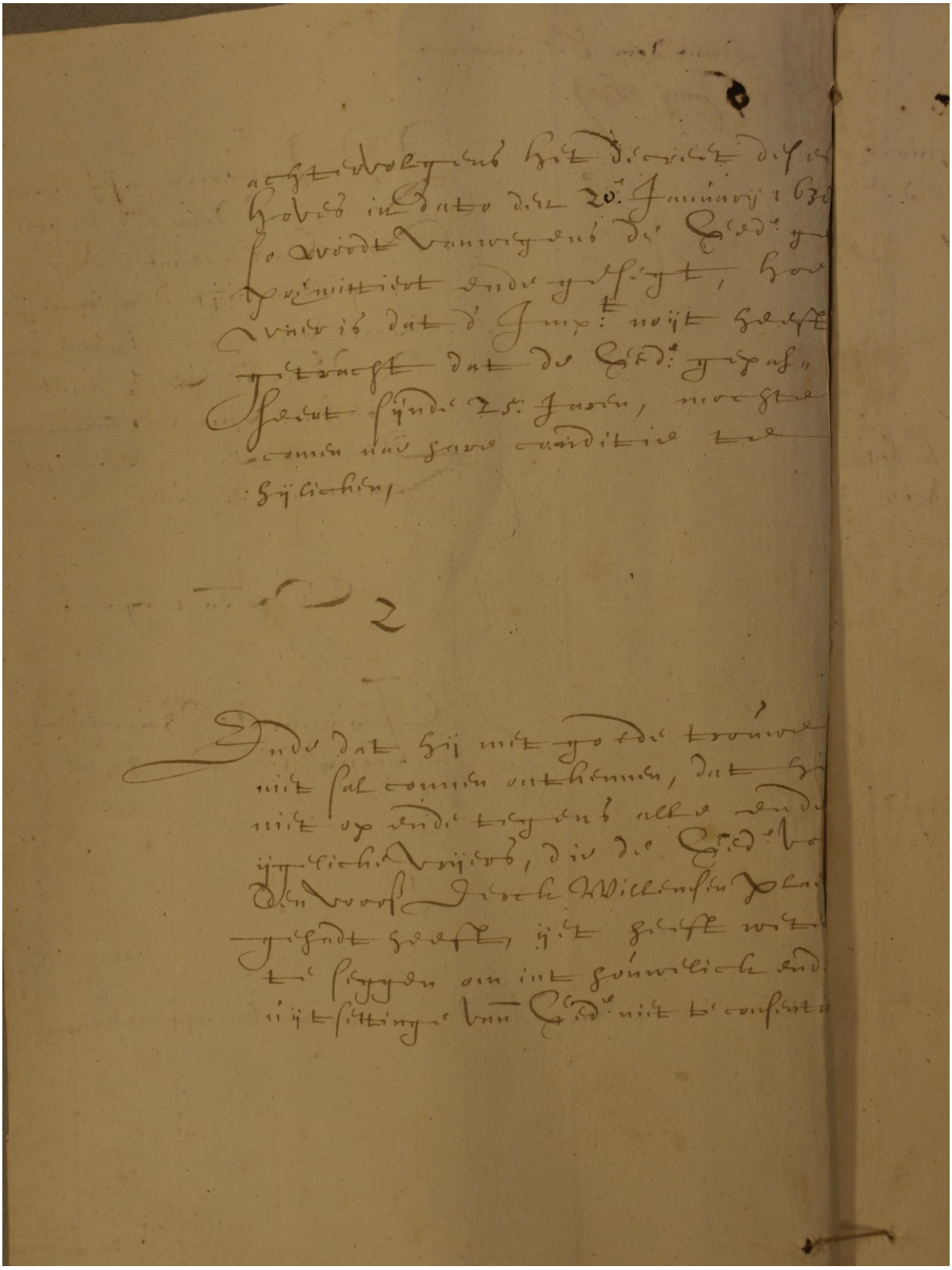
Beschrijving: 0124 - Hof van Gelre en Zutphen
3. Bescheiden van rechterlijke aard, herkomstig van het Hof van Gelre en Zutphen, 1543-1795
3.1. Rechtspleging in eerste aanleg
3.1.2. Civiele zaken
3.1.2.1. Sententiën, procesdossiers en verdere bescheiden
Civiele procesdossiers, hoofdreeks, 1543-1811
N.B. Volgens P. Nijhoff, Registers op het archief, afkomstig van het voormalig Hof..., 1856, blz. 420, begon de reeks met 1547, terwijl over de jaren 1547-1599 veel ontbrak. De 16de-eeuwse dossiers waren reeds in 1837, toen het oude Hofgebouw gesloopt werd, bij de provinciale archieven geplaatst. Het overige werd in 1880 tegelijk met het door P. Nijhoff geordende Hofarchief naar het rijksarchief in Gelderland overgebracht. De rijksarchivaris mr. J.F. Bijleveld liet in 1889/90 de civiele procesdossiers uit de pakken nemen en opnieuw in chronologische volgorde rangschikken naar de data der sententiën in de desbetreffende zaken. Van de 1950 nummers, door W, A. baron van Spaen in zijn inventaris (zie inv. no. 6980) beschreven, waaronder vele procesdossiers, ontbraken er toen 298. Enkele dossiers treft men aan in de hierna beschreven tweede reeks (inv. nos. 5978-5985). Mr. Bijleveld heeft uit de hoofdreeks afgescheiden; 1° de appèl-procesdossiers (inv. nos. 6317-6800, waar schijnlijk met inbegrip van de dossiers van revisiezaken, inv. nos. 6843-6862), 2° dossiers van zaken, welke met een accoord geëindigd waren (zie inv. Nos. 5986-6005). In de hoofdreeks, zoals zij thans is samengesteld, treft men echter naast de dossiers van zaken waarin een sententie uitgesproken is, een aantal dossiers aan van zaken welke met een acoord of op een andere wijze geëindigd zijn zonder einduitspraak. Een beschrijving van de dossiers is aanwezig, evenzo van de bijbehorenden kaarten en tekeningen. Zie inv. Nos. 6040-6066
5187

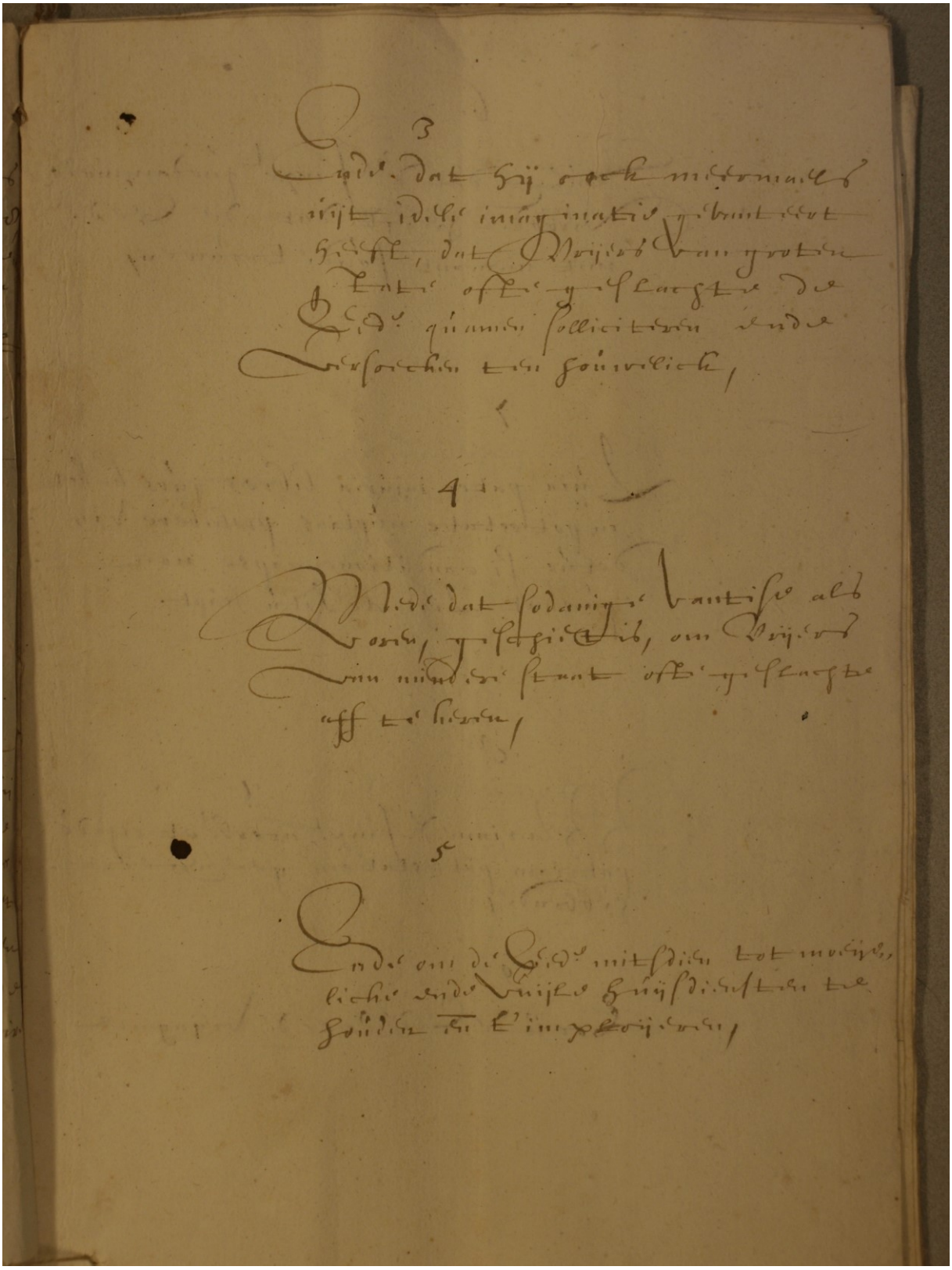
Depot en kast: **Depot 4** / Kast **992** / Element **3**
Opmerking bezoeker:

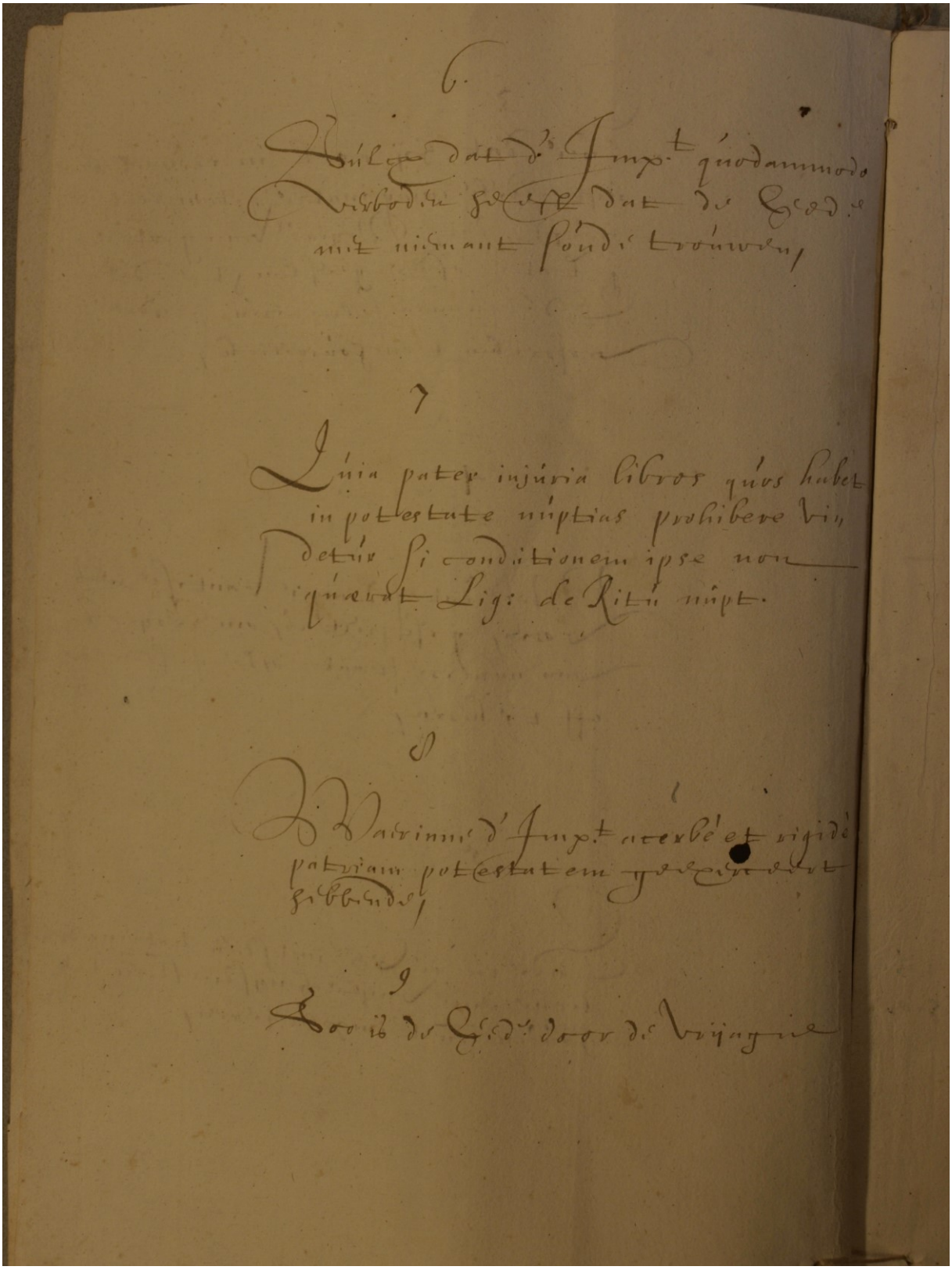
De Baerle
5187 / 52

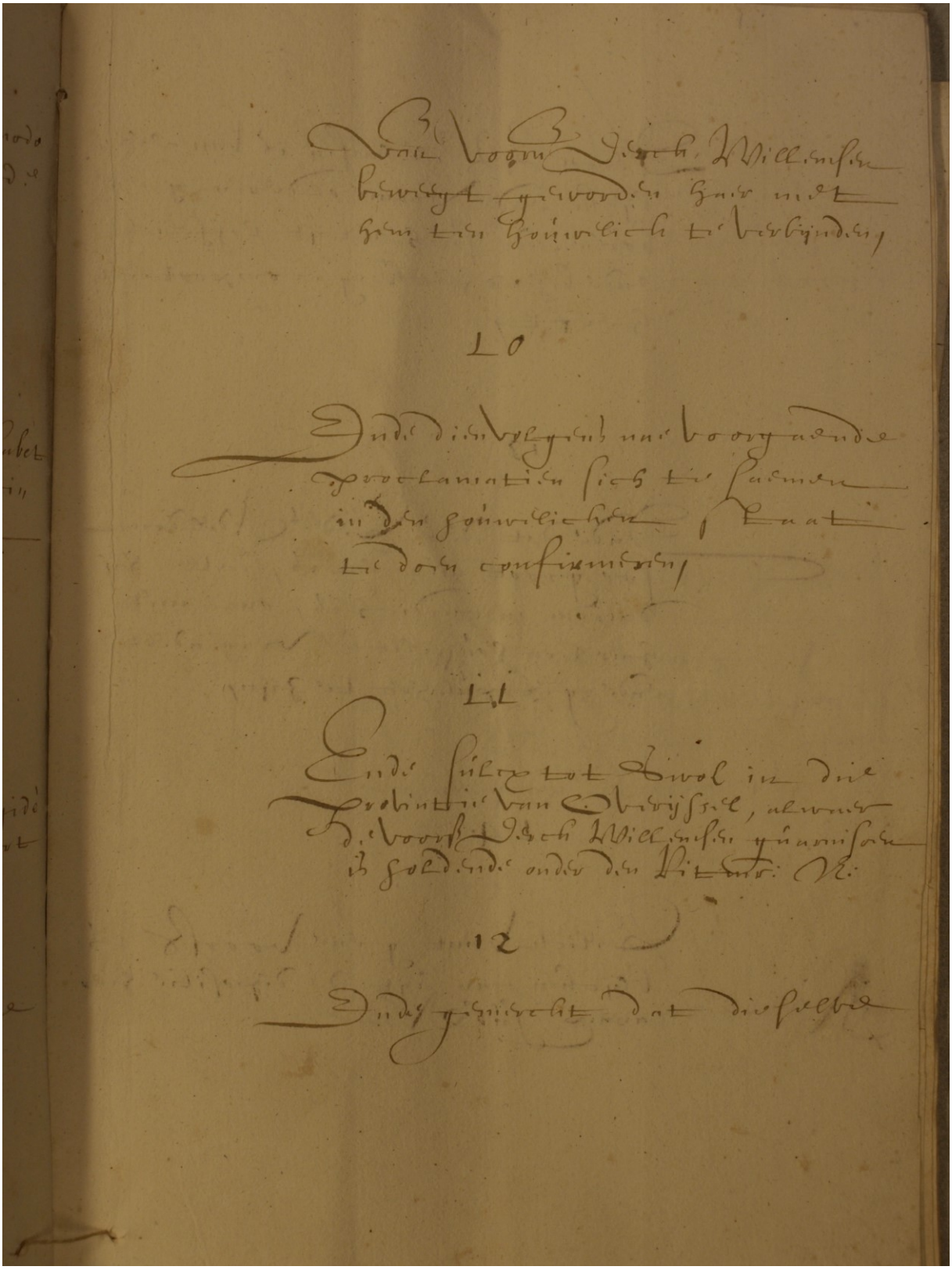
Gelders Archief Archiefnr 0124 Archief Hof Gelre en Zutphen, inv nr 5187, map 52

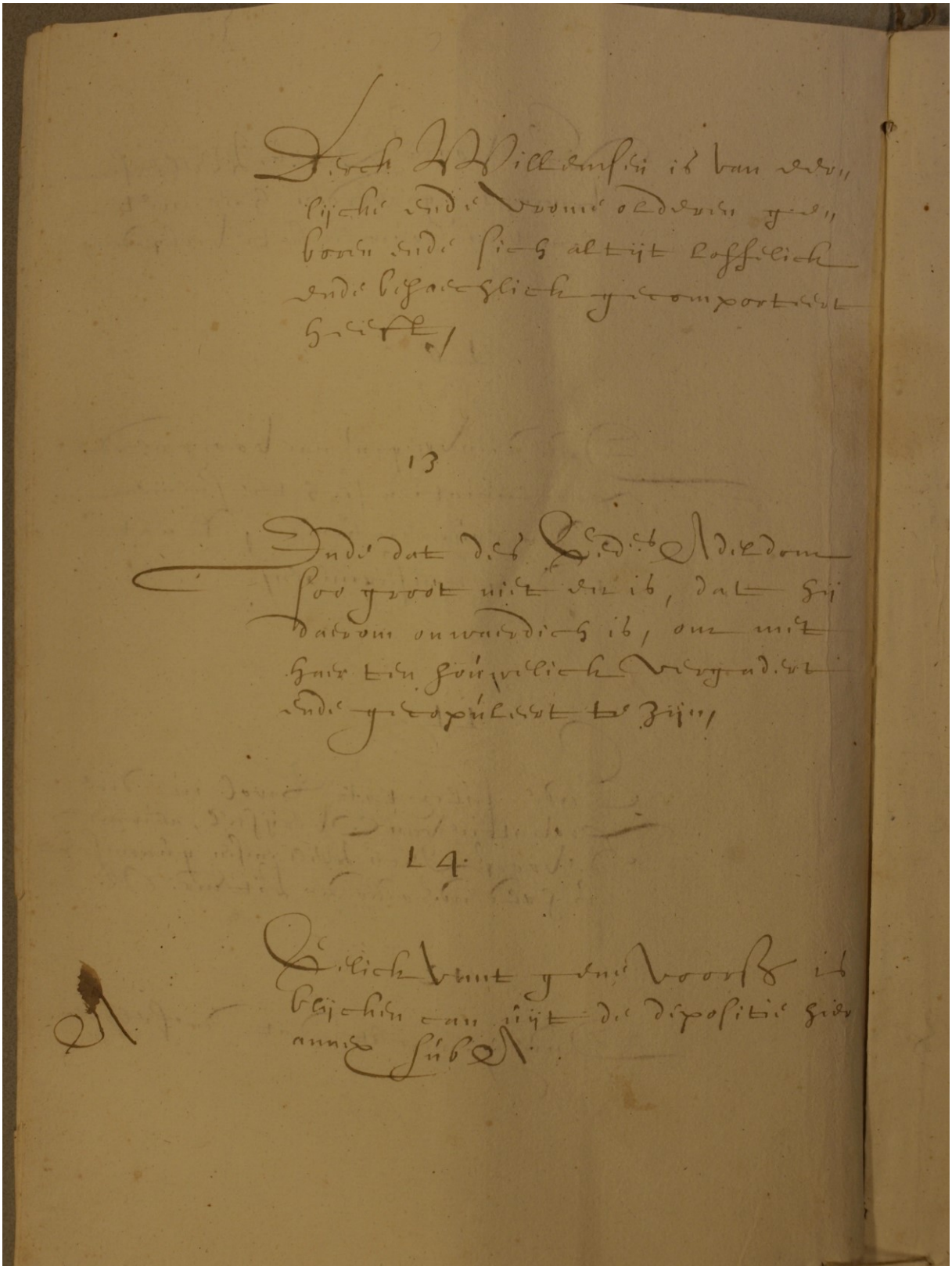

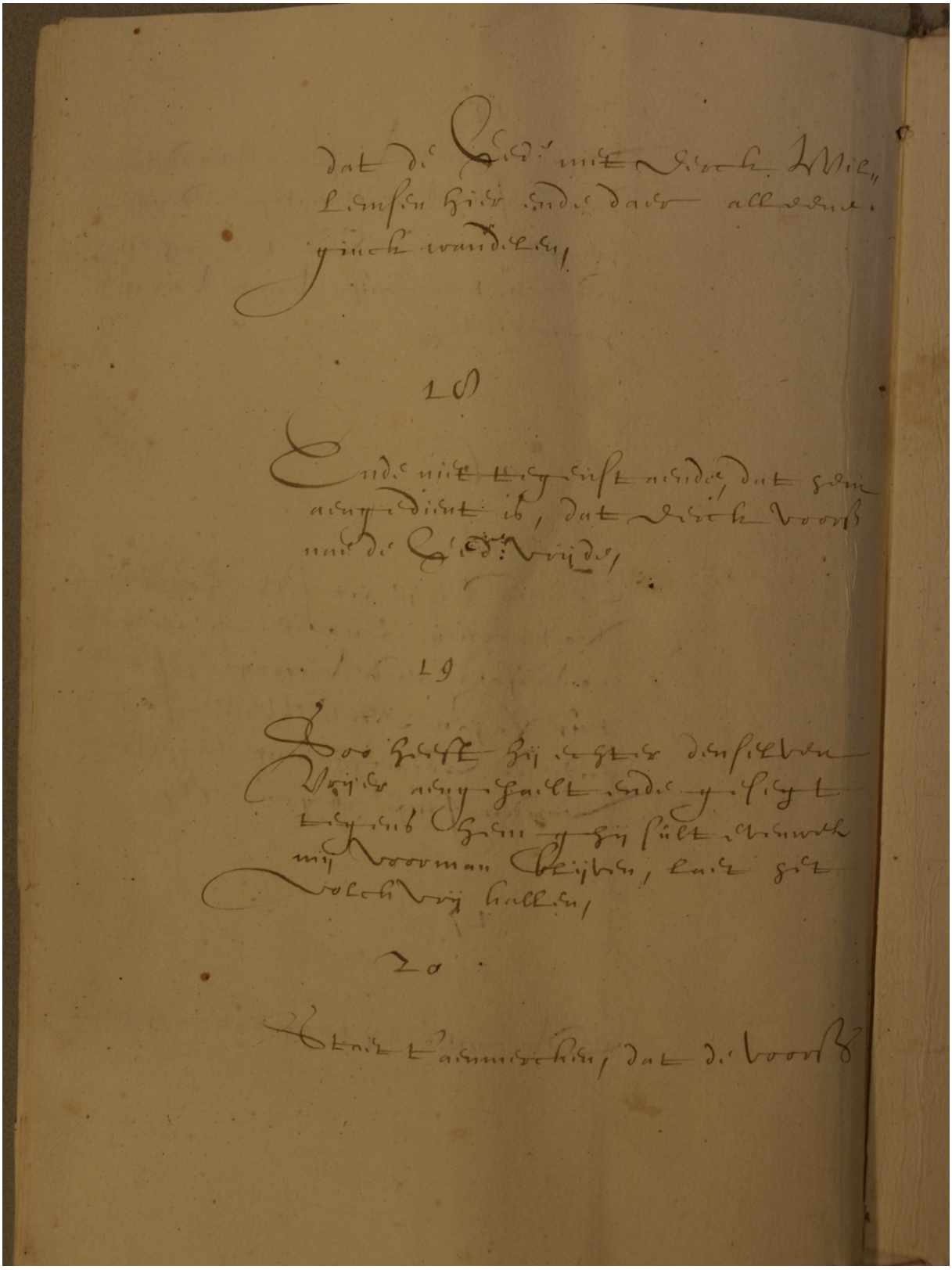

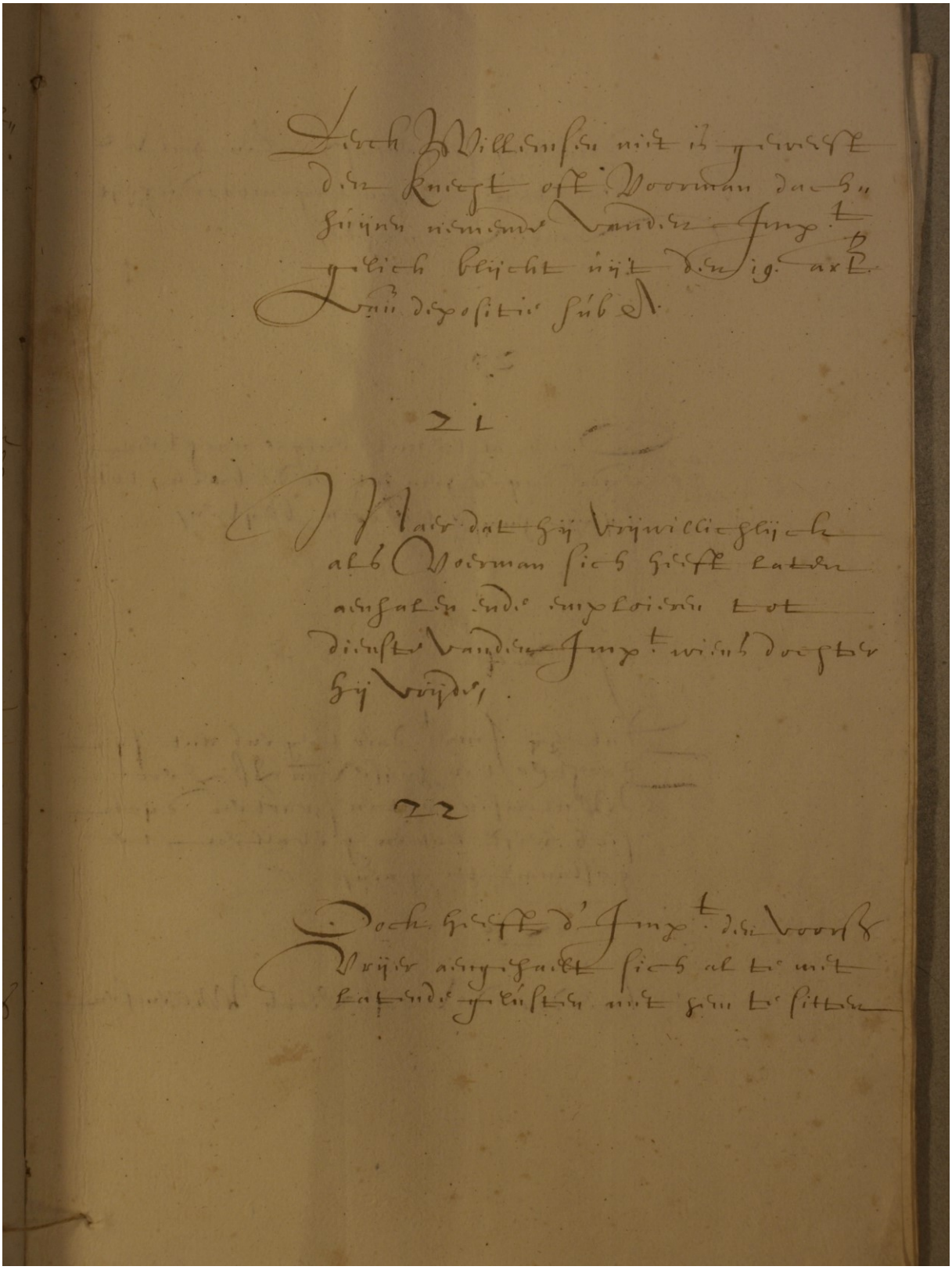

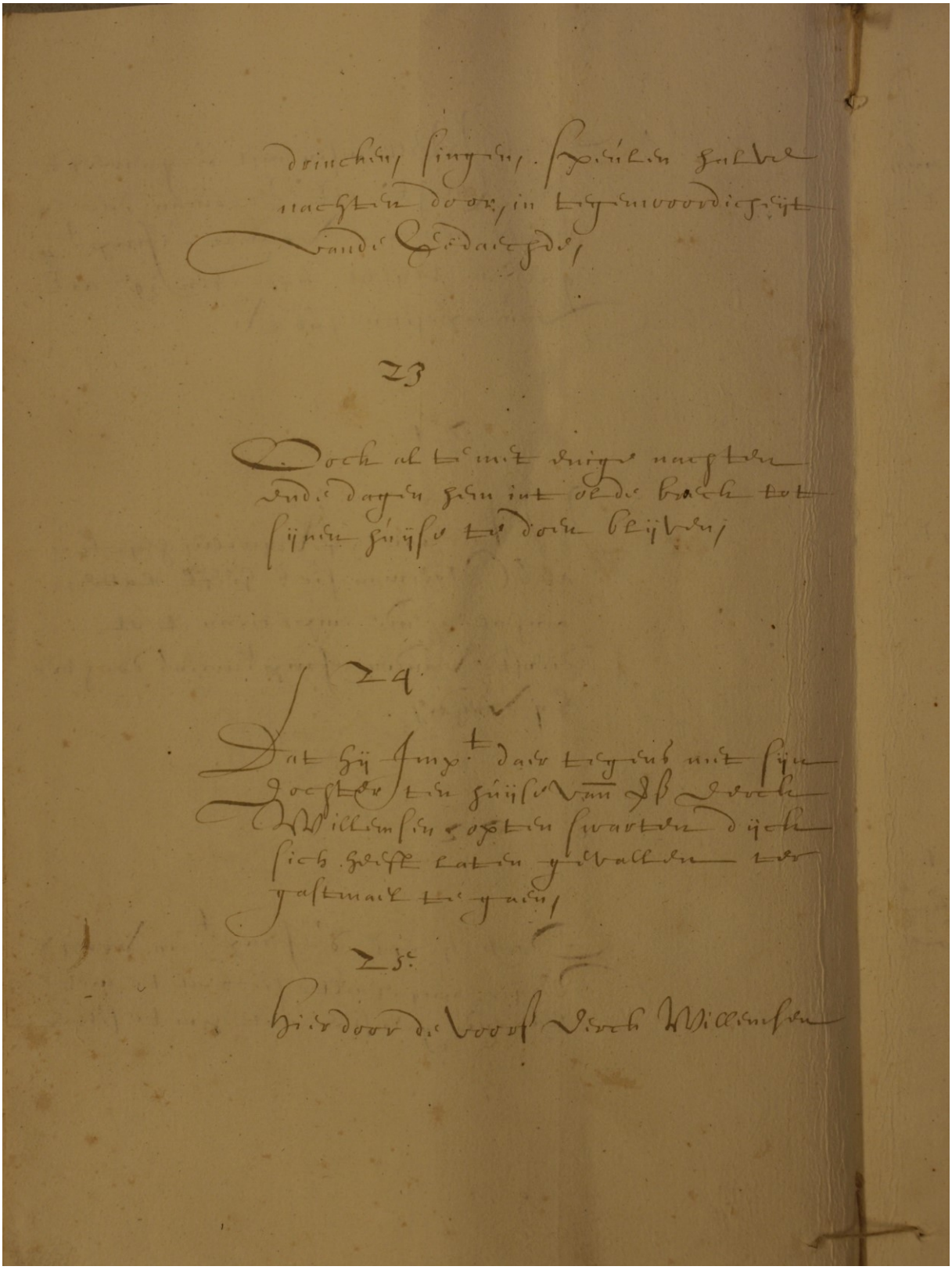
15

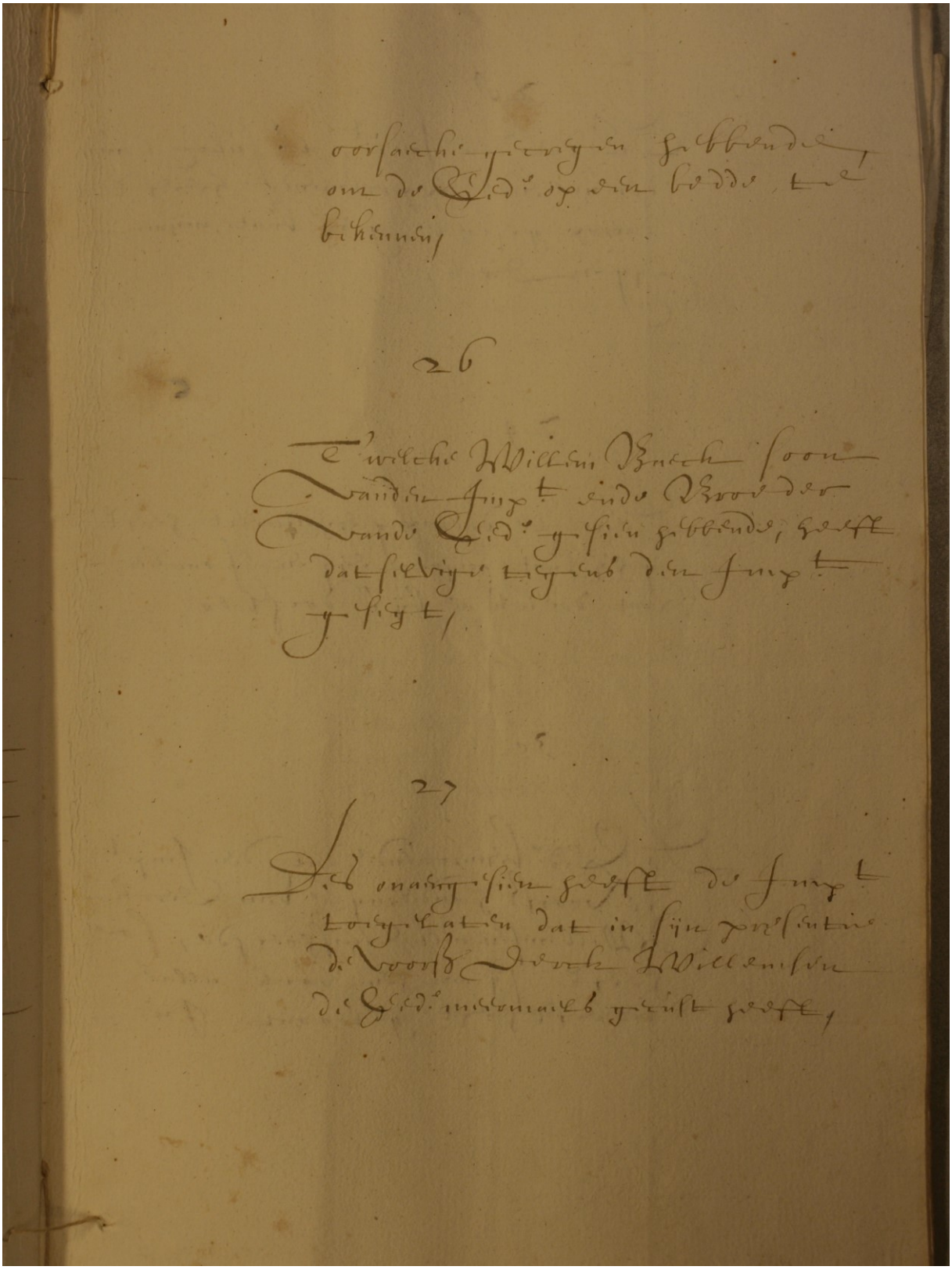
16

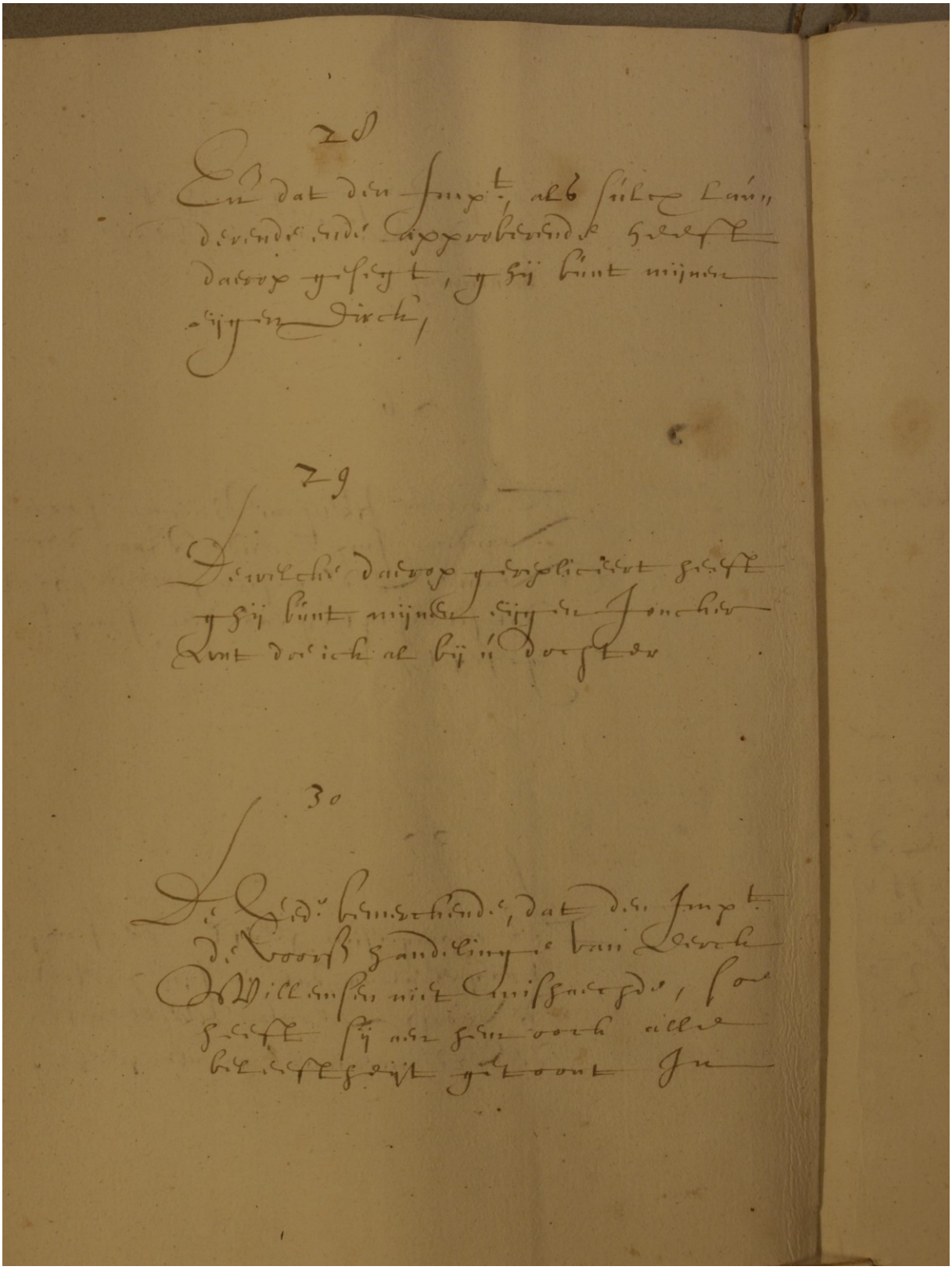
17

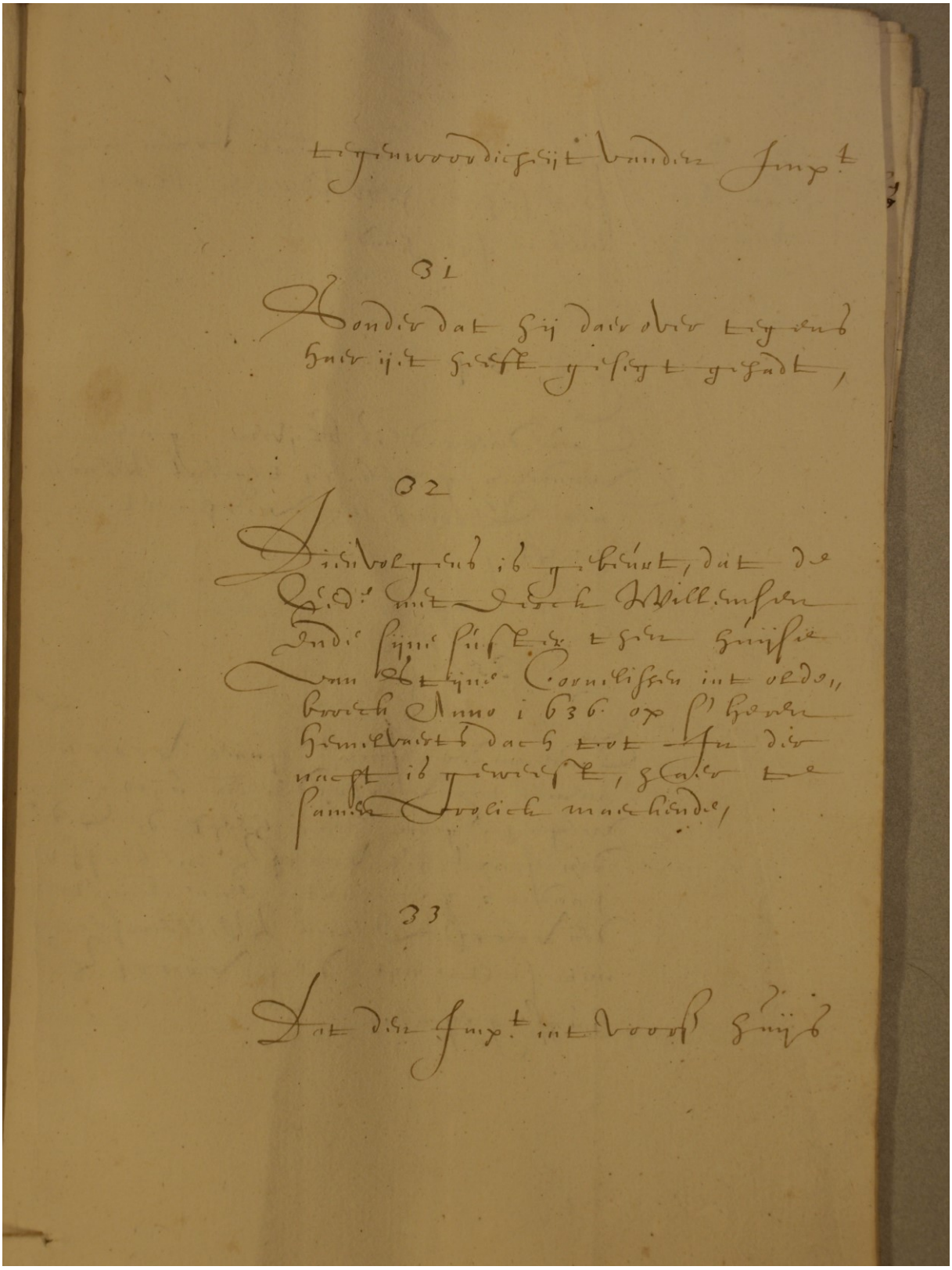

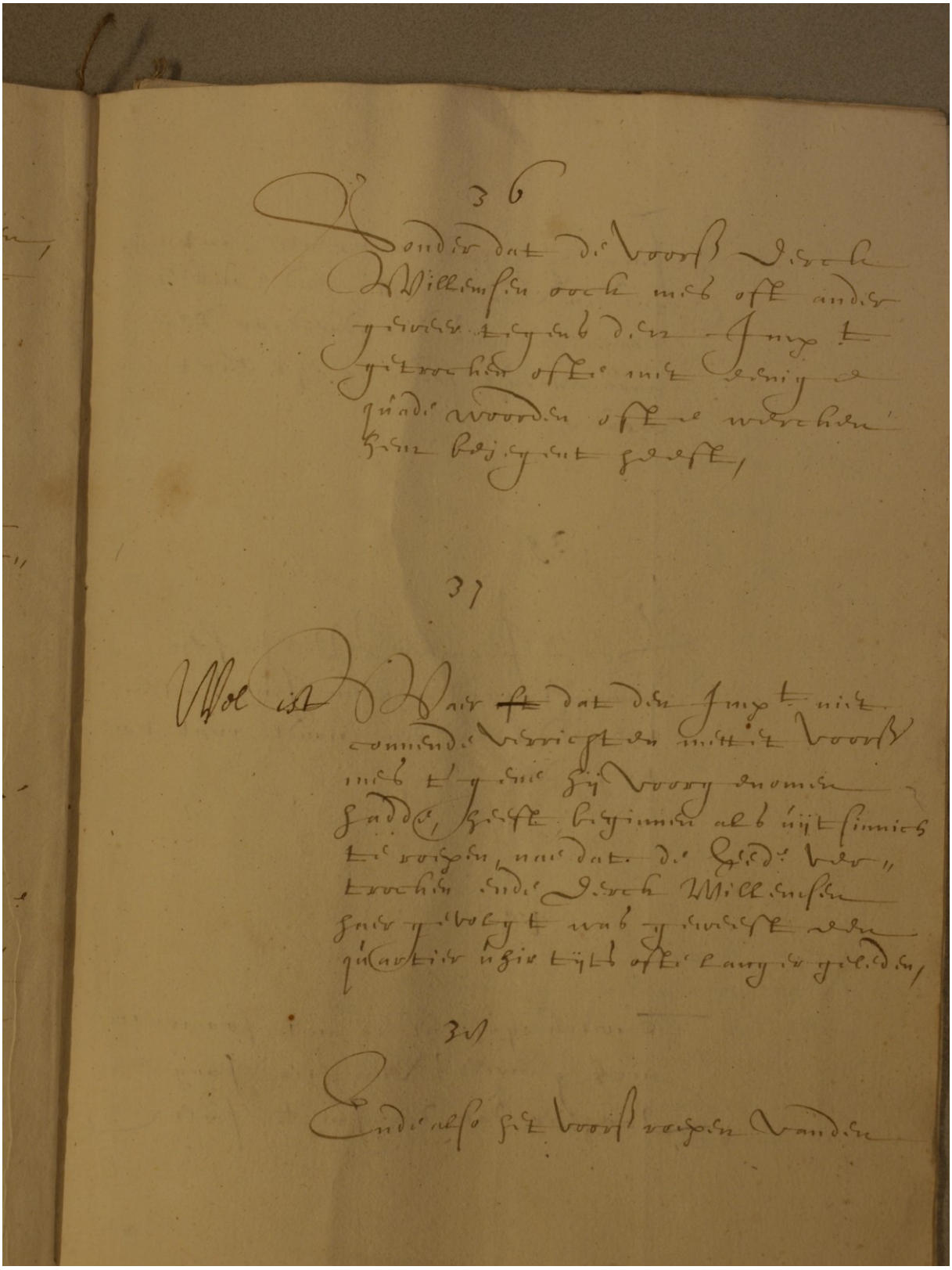
ik kwame niet quaet voornemen,
soo Jesus, gebieder der doot
mich in sijn handt,

34

Ende daermede ik bleijve quaet
vanden, gelijck sij segen dat Wort,
nae Schrift dat verkeert
soude,

35

Ende ondat Jan ik quaet voor-
nemen en verstonden te hijten
wegen, also sende die Heer
dit Jan. sijt voorsz. mich aff-
handich maecht ende ik met
dit voorsz. dach Wiecmsen
met stilte mijt den voorsz.
huijsen gegaen,

36

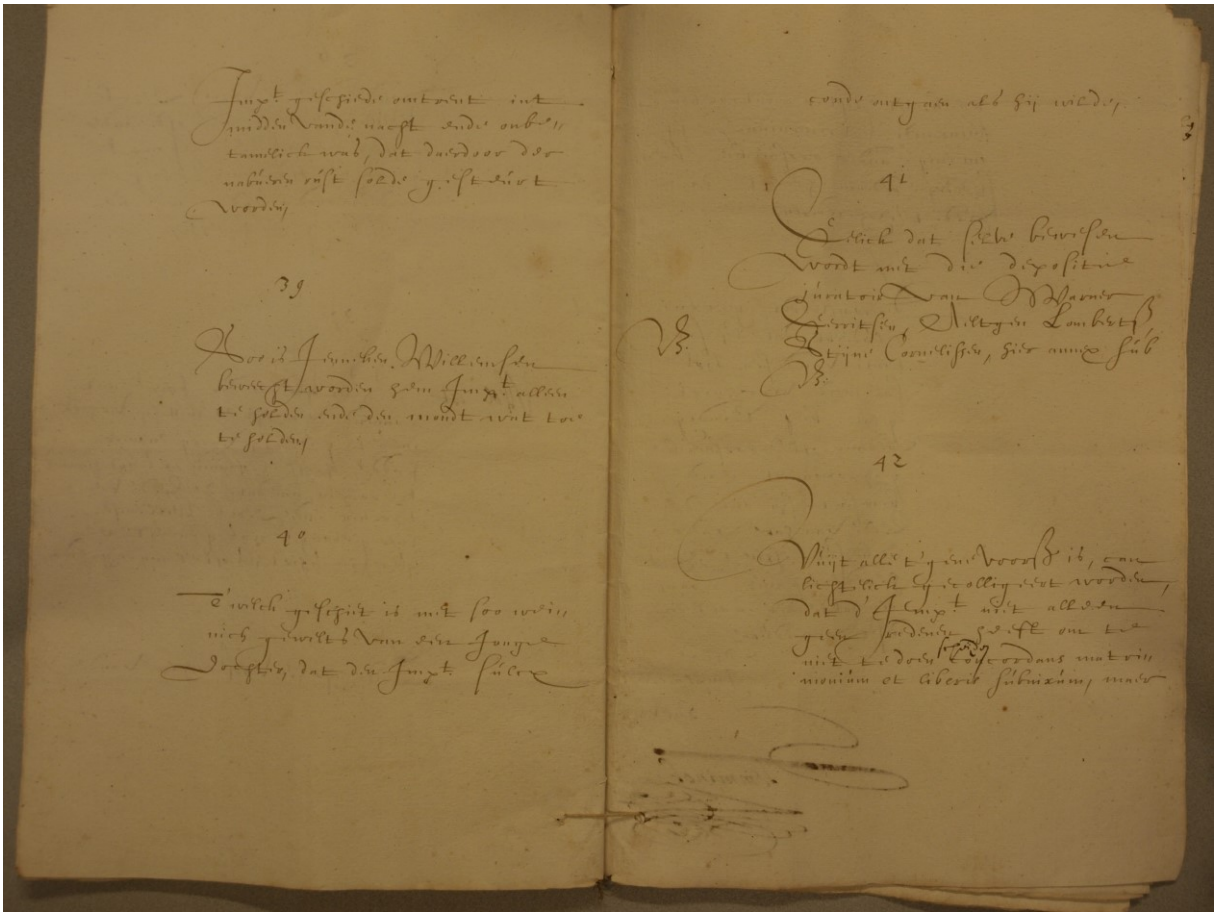
Sondir dat dr voors Jacob Willemsen ooch mich off andir ymande tzyen dien Jnyt tzytrochen offte mit eenigen gûnde woorden offte wercken hem bejegent hedde,

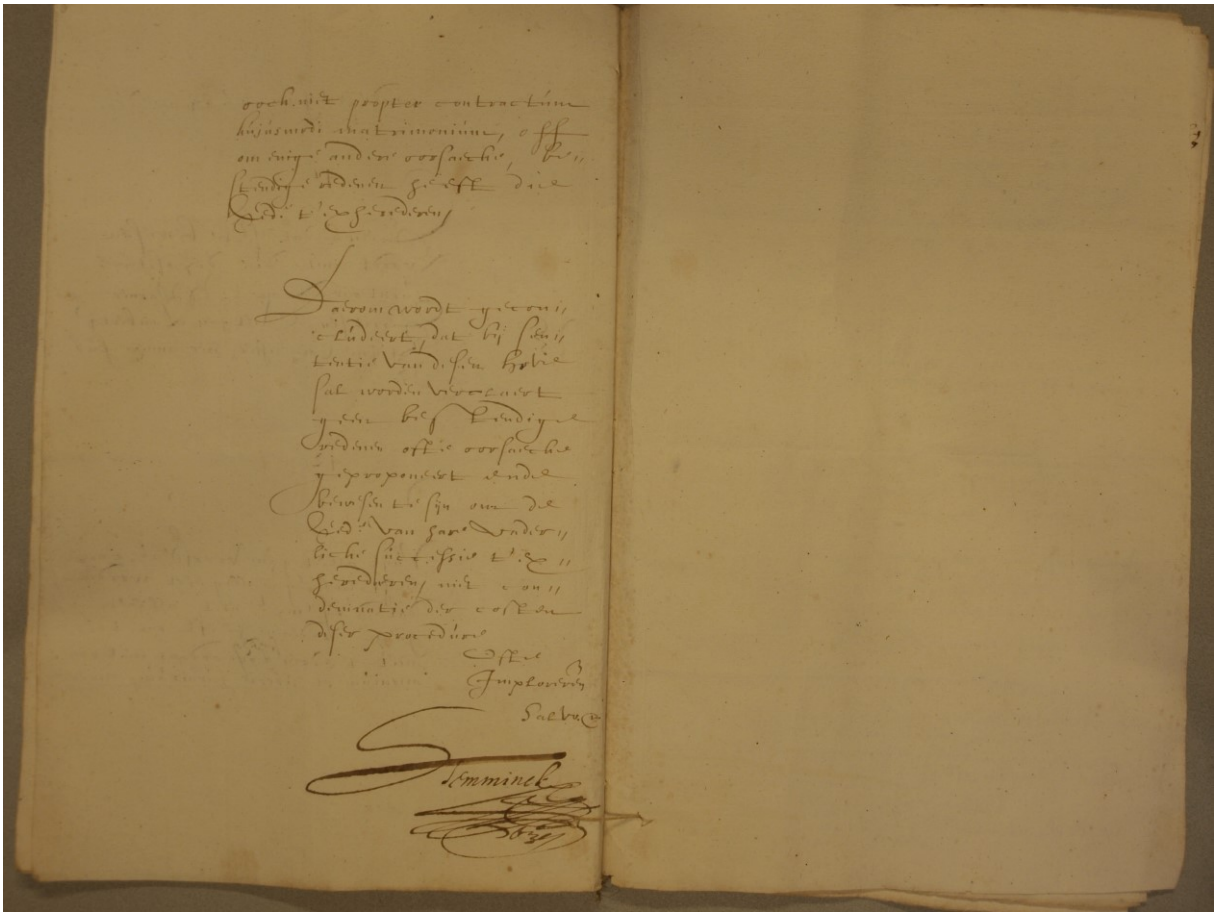
37

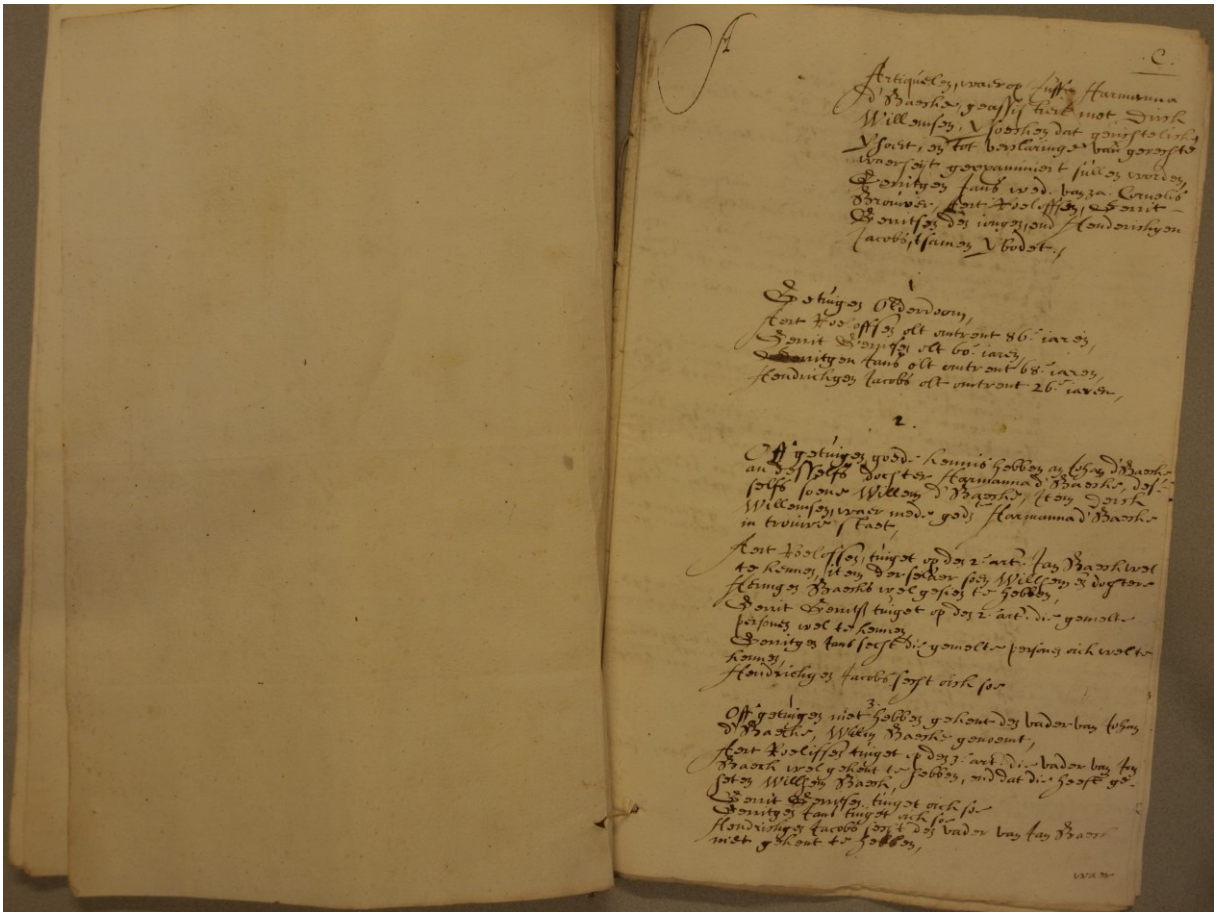
Wair dat dien Jnyt nit commende berichten mitt voors mich tzyen die hij voory enomen hadde, hedde bejonnen ab nijt sinnich tzo vorfen, nae dat dr Heed ver trochen hedde Jacob Willemsen heir gevolcht wab gewesen zo gûdertier ingie tijt offe lang zo geleden,

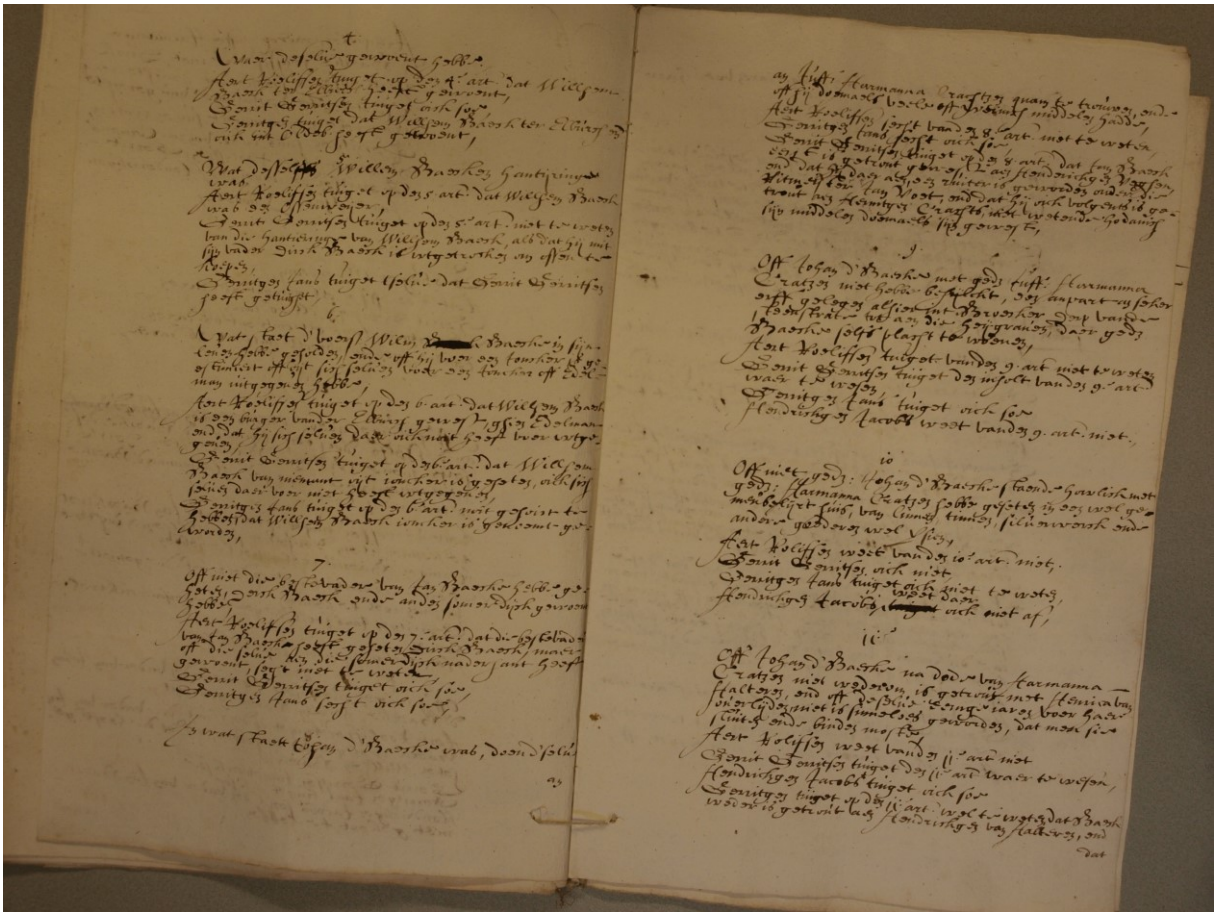
38

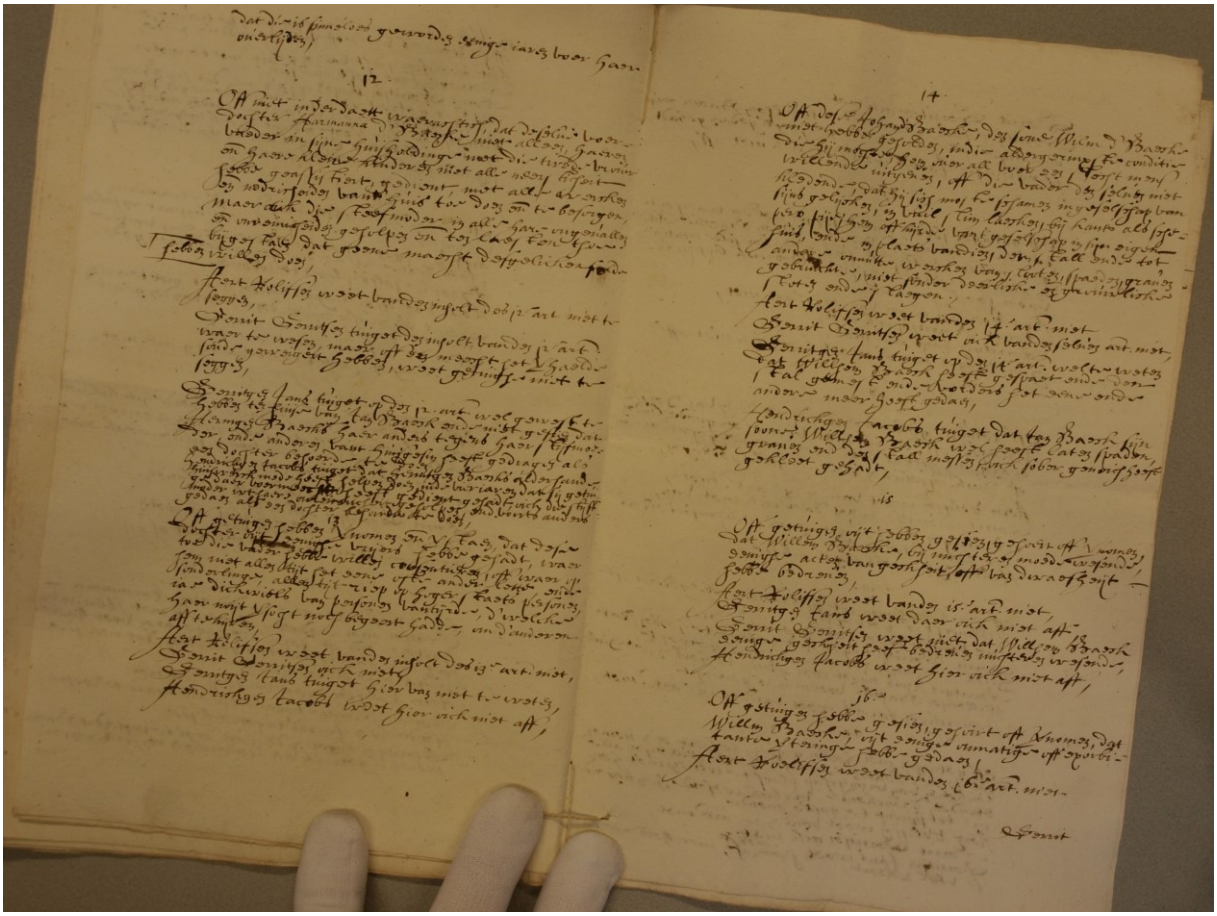
Ende also hit voors vorsen vanden

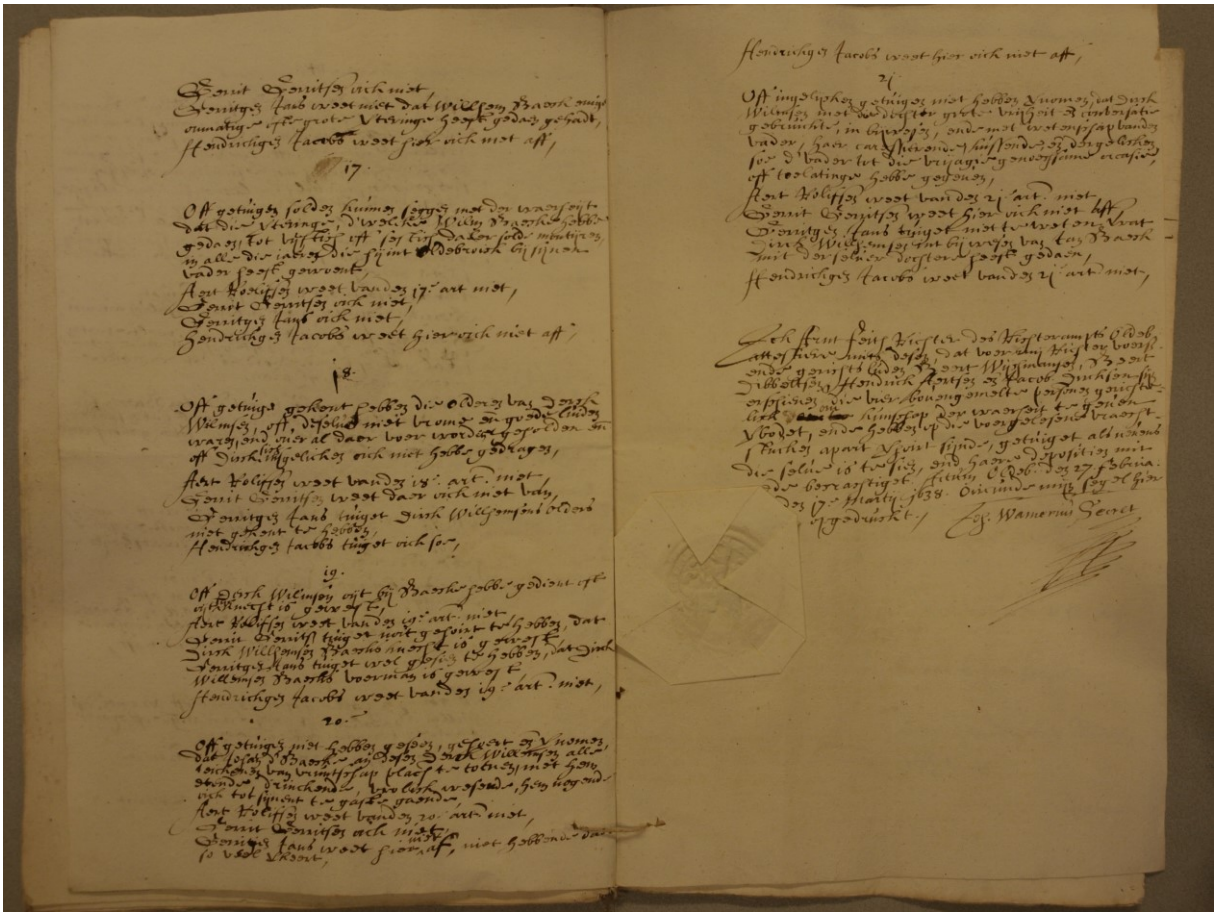

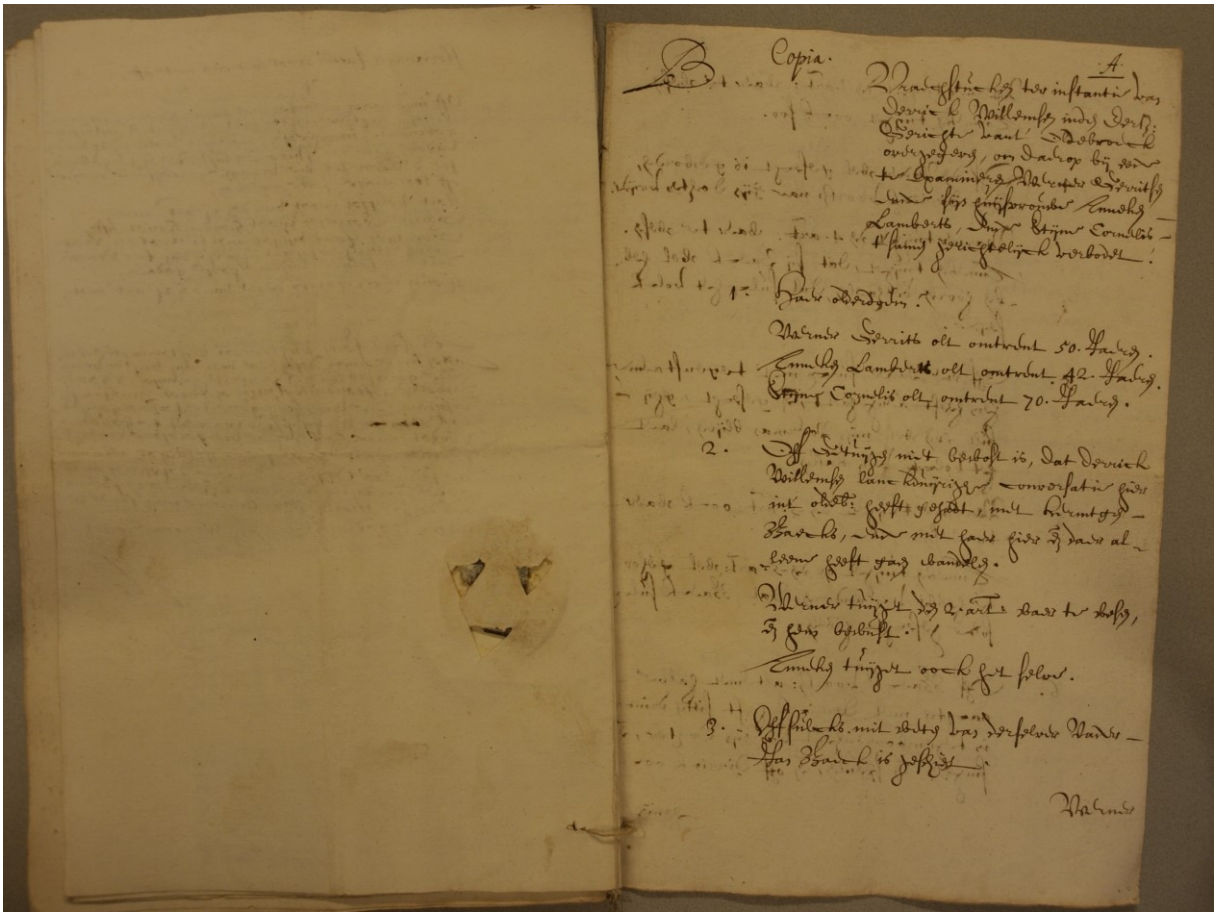

Copia.

A.

Wahrschop hefft tor instantie Derrick Willemsz inders Gerichte Land Dobroek ordinerd, vor Dahrop bij vor Joannes Valentes Gerichts Lüde hirs entsprungen Emeltz Lamberts, dusser Stüme Cornelis Pfenning gerichtlick vorbodet.

Wahr obedyen.

Wahrend Gerritt oll. omtrent 50. Jahrig.
Emeltz Lambertz oll. omtrent 42. Jahrig.
Stüme Cornelis oll. omtrent 70. Jahrig.

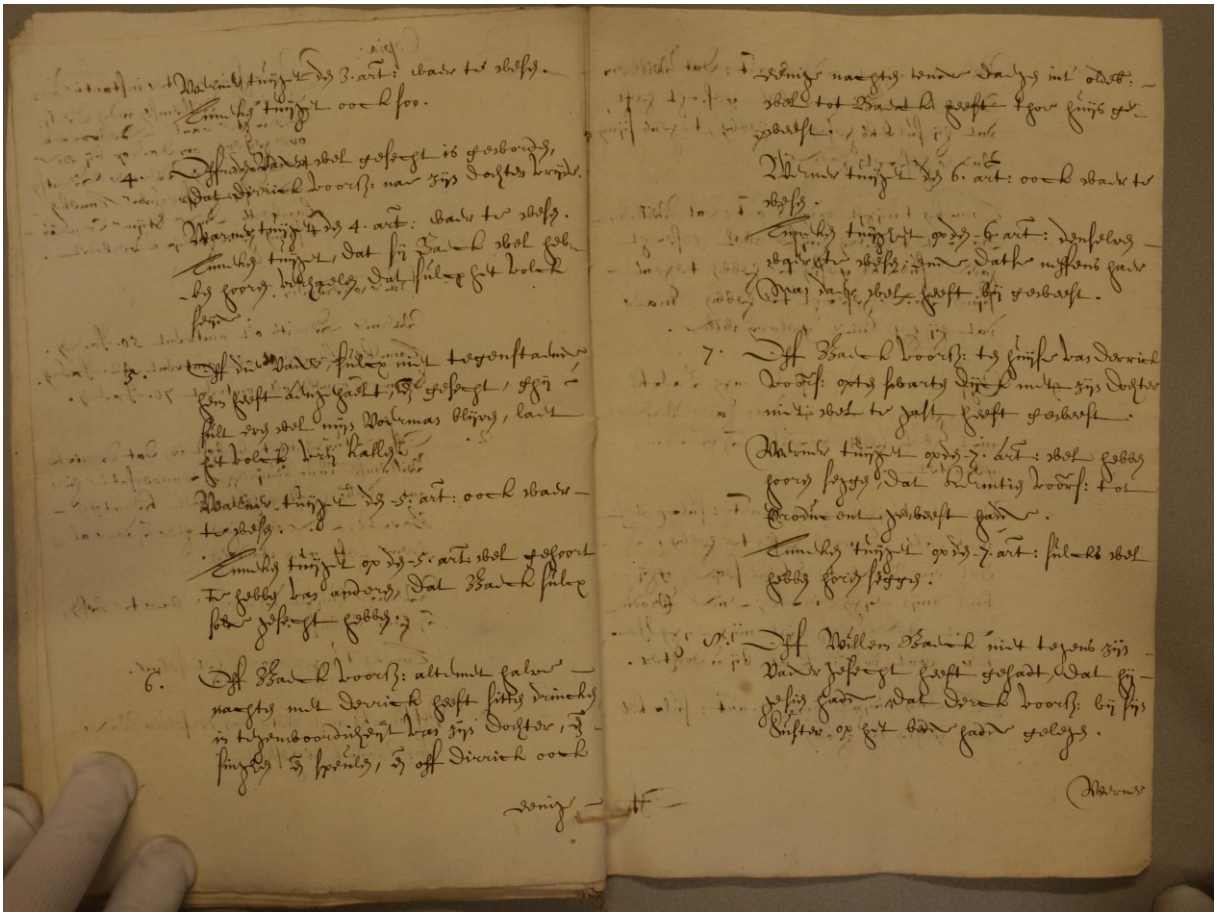
2. Dt Sittings mit beholt is, dat Derrick Willemsz Lüe Kundige vorvorsatlick hirin obgh. Gerichts gedaen, mit Hilmtgh Zwacks, Lüde mit Hande hirin dt Dahr al lesen gehalt ganz abandrig.

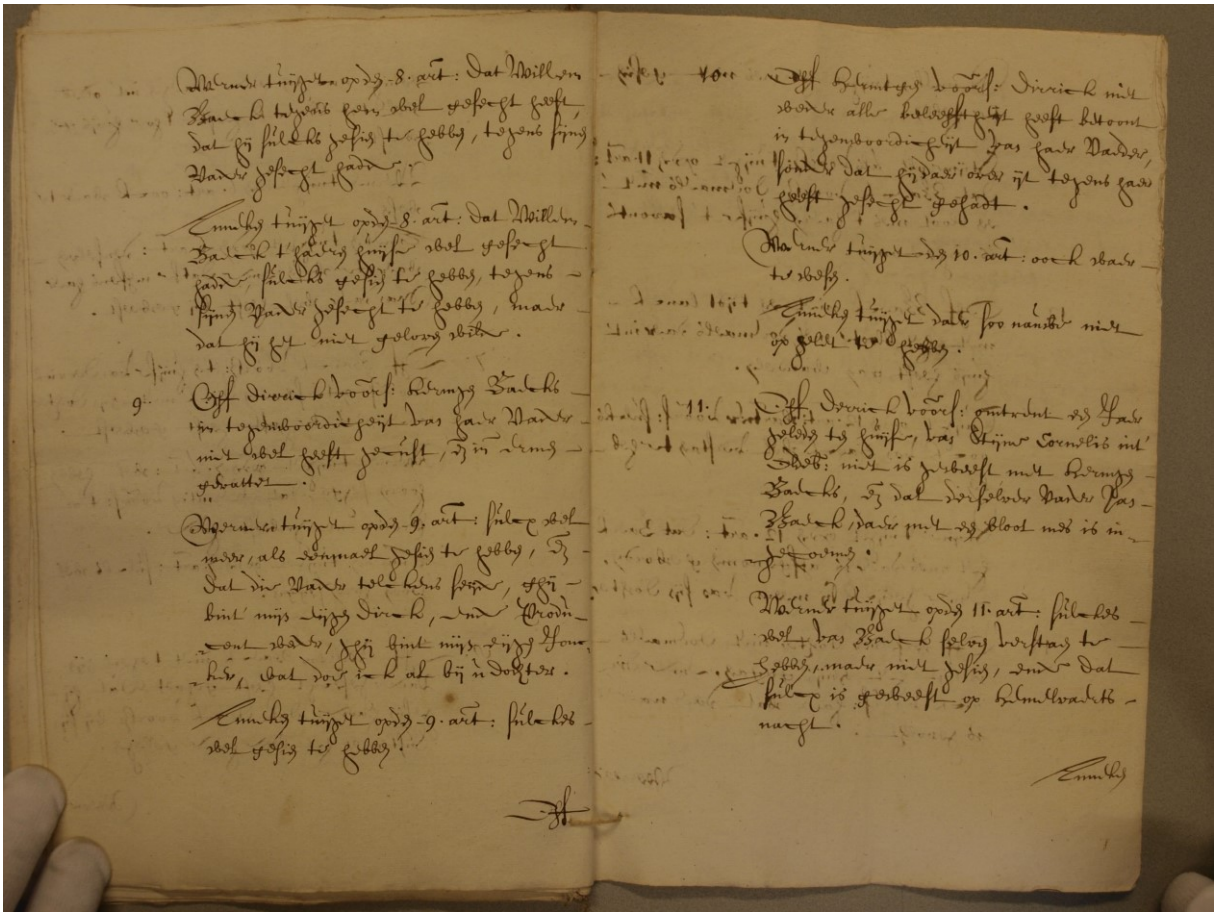
Wahrend tüigt dt 2. art. dat te hefft, dt alles gebrickt.

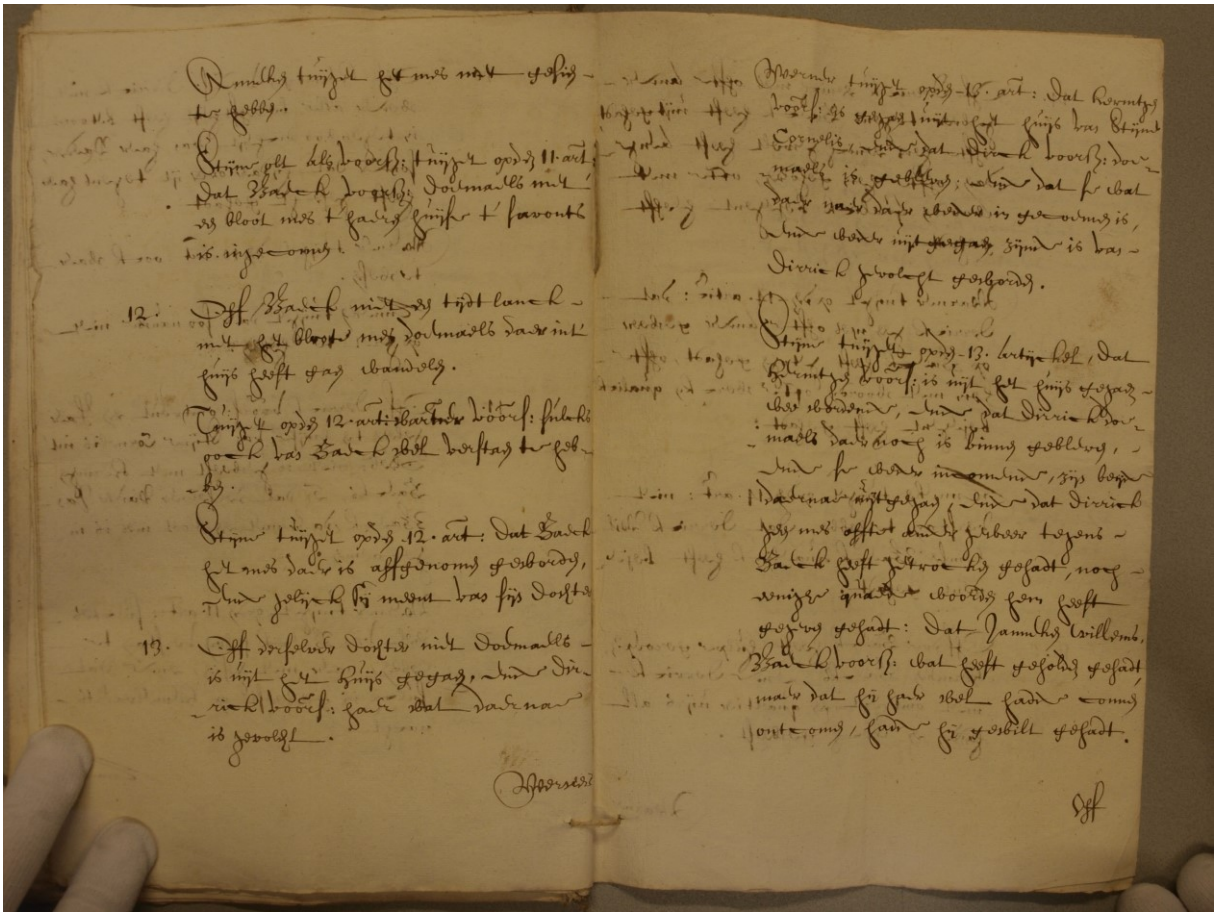
Emeltz tüigt ock gelick.

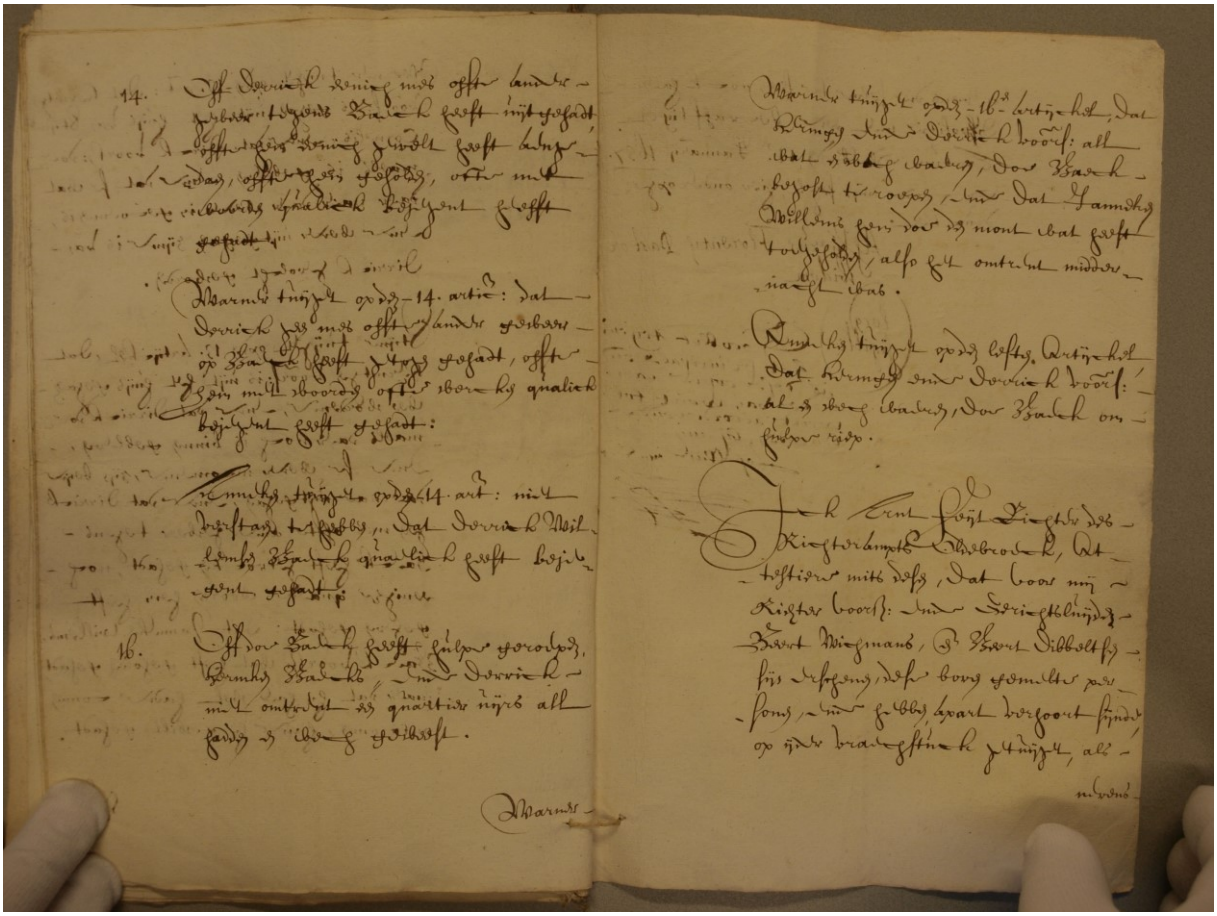
3. Dessfalls mit Bolty dat dorselve Vorder Haus Zwacht is gehalt.

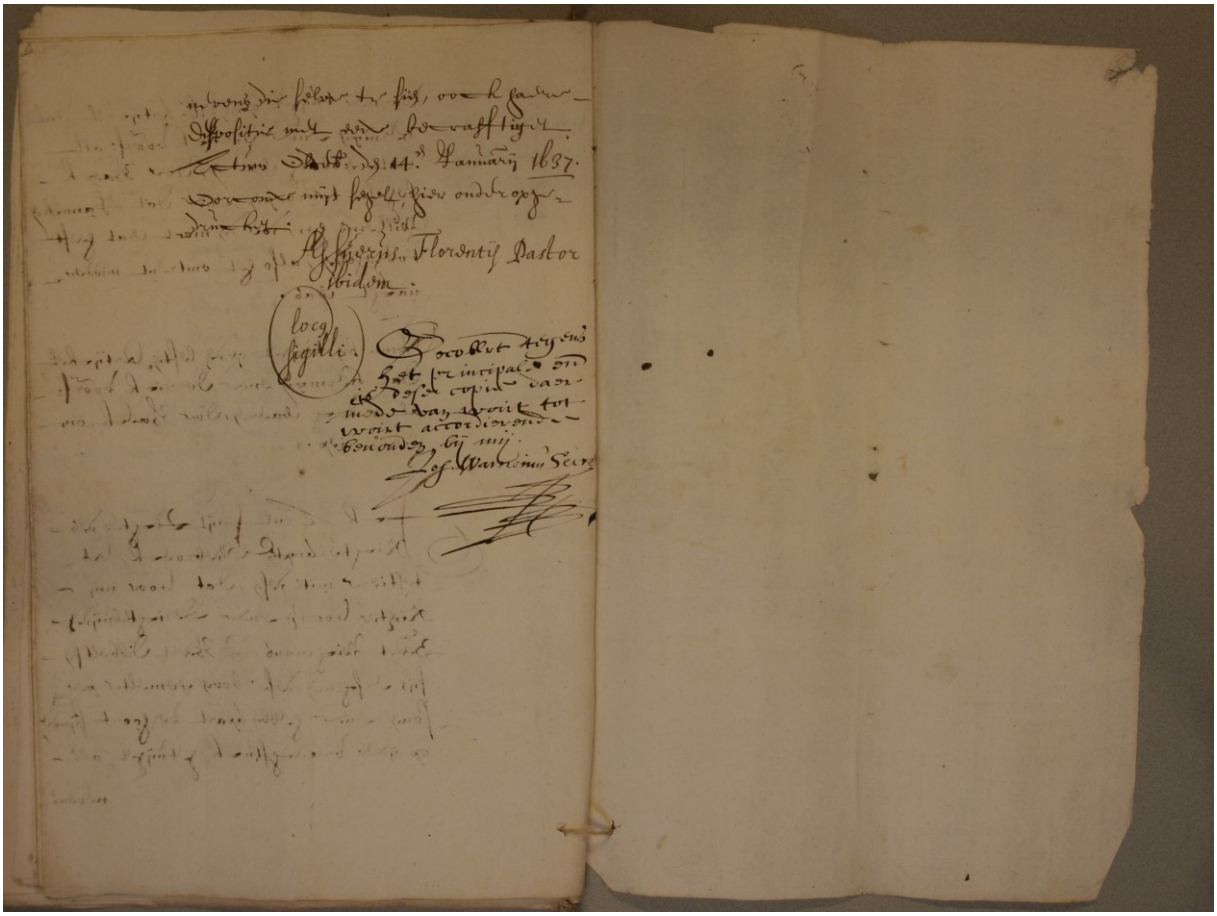
Wahrend

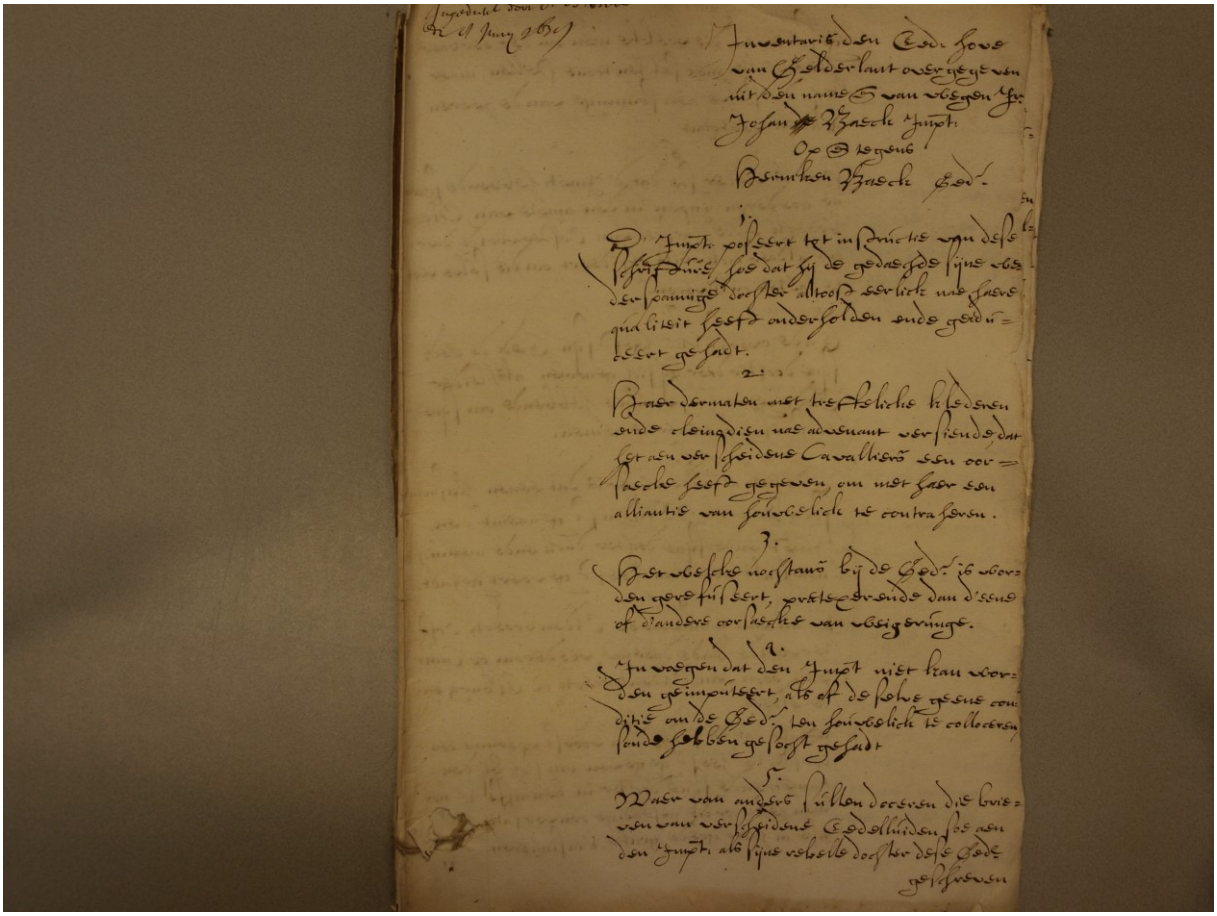

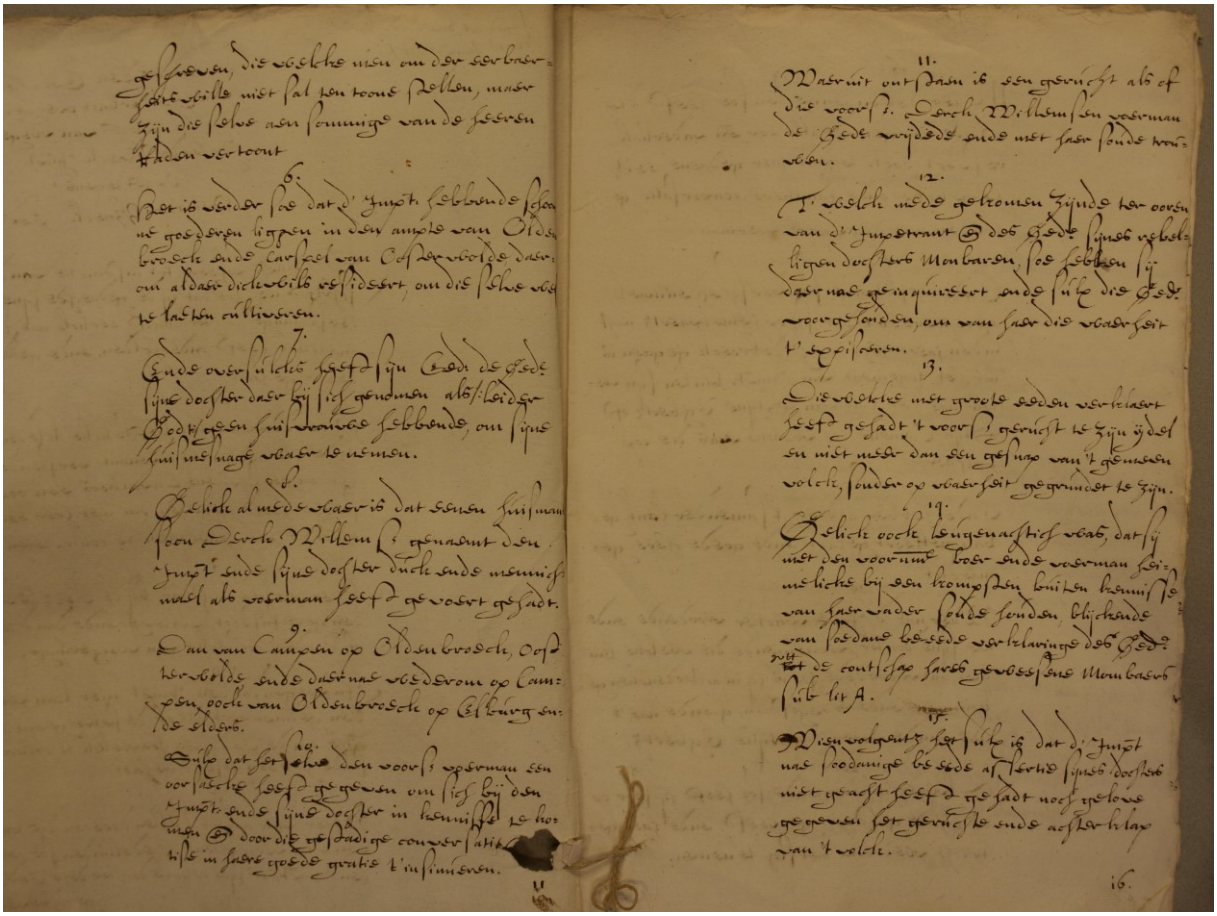

geschieden, die voorsche mesen ende der verbaer-
schrifte willen niet sal connen stellen, mesen
Zijn die selve aen sommige van de geeren
Tijden vertoont

6.

Dat is verder sake dat d' Junst gebleven schen
ne goederen liggen in den ampte van Olden
broeck ende Cuijcsel van Colen verboden daer-
om al daer dieselvige verstorven ende die selve ver
te laeten uytkeeren.

7.

Ende overmidtsoe sijne Edele de Heere
Sijne doechter daer bij sich genomen als: beijder
Hoochgen huijsvrouwe gebleven, om sijne
huijsmaege daer te nemen.

8.

Gelijck al mede voorsch dat seeker huijsman
toen Derck Willems genaemt den
Junst ende sijne doechter duchtende mennich
mael als voorman gesecht gesadt.

9.

Dan van Campen op Oldenbroeck, oock
verbolde ende dat nae vredebroen op Cam-
pen, oock van Oldenbroeck op Elburg en-
de elders.

10.

Also dat selve den voors: voorman een
voorsichtige gesecht gegeven om sich bij den
Junst ende sijne doechter in huijsse te ho-
uden ende door die gesadige conversatie
hise in saken goede gratie t'insinueren.

11.

Waervan ontstaen is een gerucht als of
die voors: Derck Willemsen voorman
de Heede vergeeden ende niet saen sonde wee-
sen.

12.

T' welck mede gekomen Zijnde tot oore
van d' Junstraut ende Heede sijnes voorsch
liegen doechters Mouwaren soe gebeuren sij
daernae geinquireert ende sulcx die Heede
voorgesonden, om van haer die waerheit
t' ervaeren.

13.

Die voorsche niet groote saken verclaert
heeft gesadt 't voors: gerucht te Zijn ijdel
en niet meer dan een gesnap van 't gemeene
volck, sonder op waerheit gegrondet te Zijn.

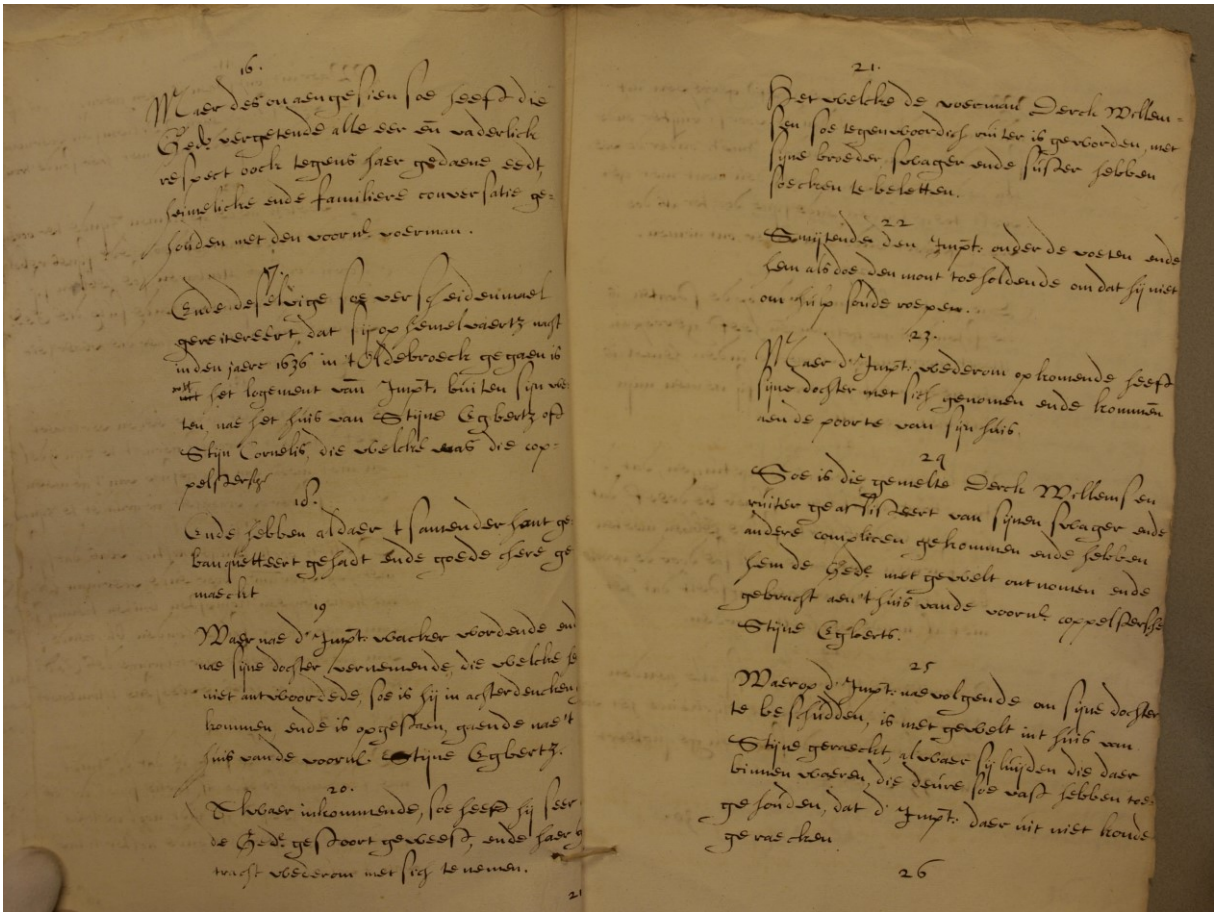
14.

Gelijck oock langenaerstich vaak, dat sij
met den voorsne voorman soe-
mesliche bij een trompetten buiten huijsse
van haer vader sonde senden blijckende
van sodanne bedeede verclaringe des Heede
dat de contesse soude gerestituert Monbaers
sulx lit A.

15.

Wien volgeert soe sulx is dat d' Junst
nae soodanige bedeede als voorsch sijnes doechters
niet gerast heeft de sadt noch gelove
gegeven soe gerustelijck sonde aerbeijt
van 't volck.

16.

16.

Mr Caer des avangesien soe seeft die Geb. vertekende alle eer en vaderlick respect ooch dagens daer gedaene eedt, saemelicke ende familiere conversatie gehouden met den voorn. vaderman.

Mr Ende desselvige soe verscheidenmael geremonstreert, dat sijne dochter wettelyck mast in den jaere 1636 in 't Oldebroeck getogen is uit het logement van Junft. Buiten sijn vaders mes het huis van Stijne Egbertz op Stijn Cornelis, die oberste was die copulatie verrichte.

18.

Ende hebben alsdaer t'saemen der saut gebanquetteert gehadt ende goede eere gemaeckt.

19

Waer nae d'Junft. vraechde voorsende aen sijne dochter vernemende die oberste is niet antwoorde, soe is sij in achterdencken kommen ende is opgestaen, gaende nae 't huis vande voorn. Stijne Egbertz.

20.

Alwaer inkommende, soe seeght sij sterde Gode gedoort gewesen, ende daer [illegible] wierst oberdroom met sich te nemen.

21.

Hier oberlede de voornaem Derck Willemsen soe tegen voorsz. is ter gevoorden, met sijne broeder swagers ende suster gebben goetvonden te beletten.

22

Smijtende den Junft. uyter de voeten ende kan als doe den mont toe soldende om dat sij niet om sijn saecke soude vospen.

23.

Mr Daer d'Junft. wederom op kommende seeght sijne dochter niet siet genomen ende kommen aen de poorte van sijn huis.

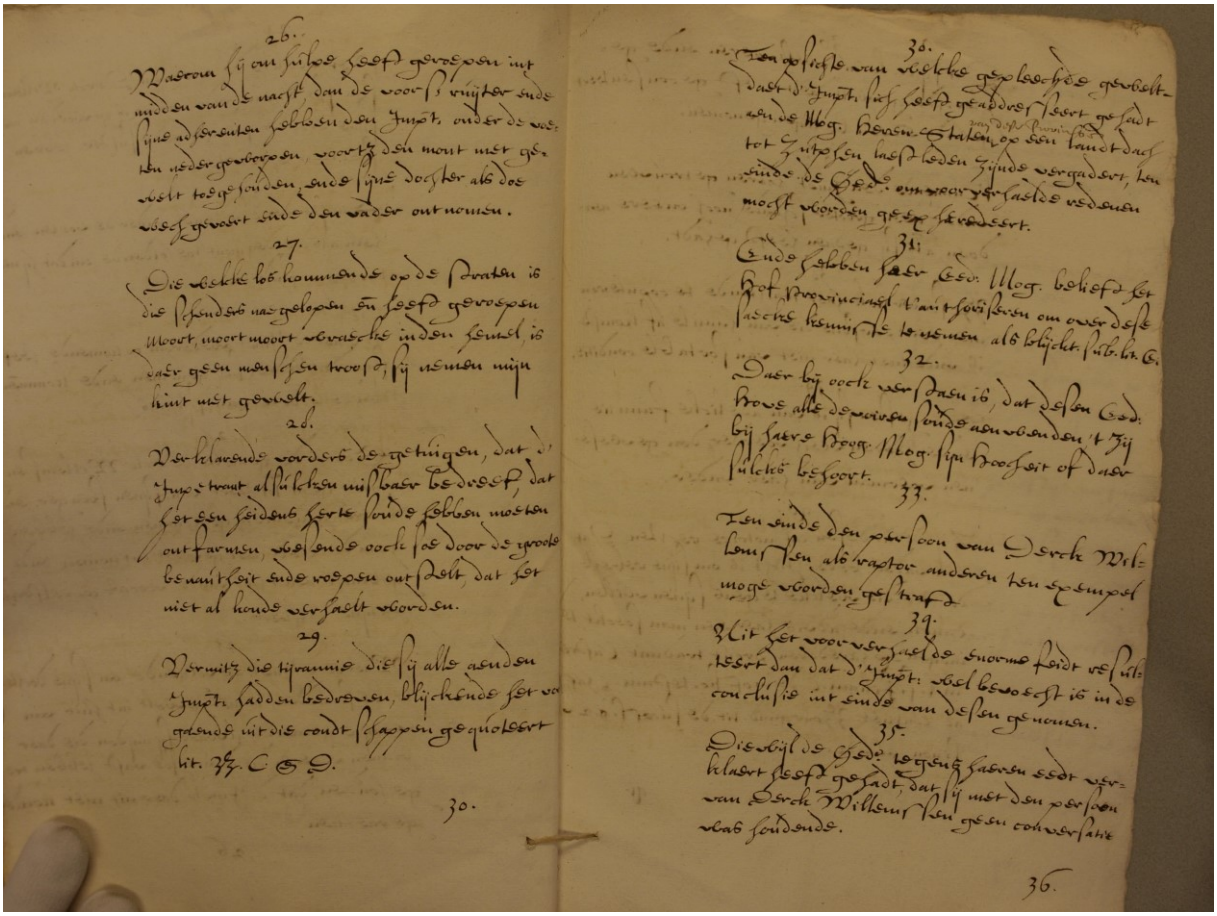
24

Doe is die gemelte Derck Willemsen uitter gearresteert van sijnen swager ende andere comperanten gekommen ende gebben sijn de Gode met gewelt uit nomen ende gebracht aen 't huis vande voorn. copulateurs Stijne Egberts.

25

Waerop d'Junft. nae volgende om sijne dochter te beschudden, is met gewelt int huis van Stijne gevaelt, alwaer sij huijden die daer binnen waeren, die deure soe vast gebben toegesonden, dat d'Junft. daer uit niet konde gevaeren.

26

26.

Waeromme sij om sulcke feyten gevangen int midden van de nacht dan de voors. vrijster sijne adversaten hebben doen tuyght, onder de welcken nedergevangen voorts den mont met geweld toegesonden, sonder sijne dochter als doe wesende gevraecht sonder den vader ontboden.

27.

Die eedelle los kommende op de straten is die schandens nagelopen en heeft gevraecht Woort, moort moort verraetse inden kemel is daer geen menschen troost, sij nemen mijn kint met geweld.

28.

Verclarende voorders de getuigen, dat d' tuyghstraet als sulcken misbaer bedreef, dat sij een seidens sterke steunde hebben moeten ontkamen vreesende ooch se door de groote benautheit sonder wapens ontstelt, dat sij niet al houds verstaelt wierden.

29.

Vermitz die tirannie die sij alle aenden tuygh hadden bedreven, blijckende sij vo gaende uit die coudt schappen gequolleert lit. ZZ. C & D.

30.

Ten opsichte van sulcke gepleechde gevalt- dadt d' tuygh: heeft geadvoeert ende gedt aen de Hog. Raede Brabant op een lanet dach tot sijnen laest bieden sijnde vergadert, ten einde de Hre. om voorsienige redenen mocht worden gelieft te verdeeren.

31.

Ende gelieven sulcx Ede. Hog. beliefd het Hof provincieel d'autoriseren om over deselve saecke kennisse te nemen als billicken subs. ha. G.

32.

Daer bij ooch verstaen is, dat desen Ged. Rade alle de gevaren sonder uitsonderen tot sijn sijne Hoog. Hog. sijn hoocheit of daer sulcke behoort.

33.

Ten einde den persoon van Derck Wil- lems een als raptor anderen ten exempel mogte worden gestraft.

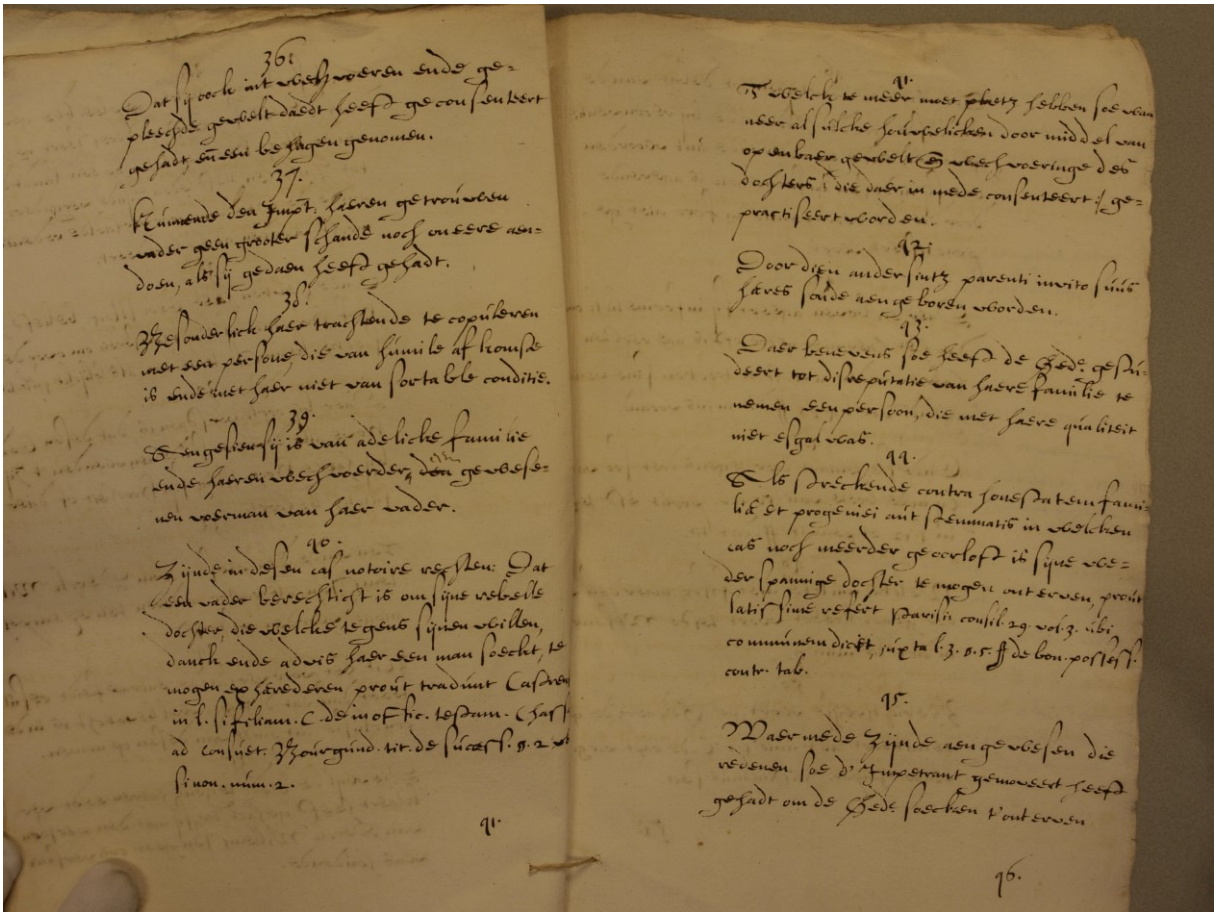
34.

Sijt het voorverhaelde enorme feyt ver- leert dan dat d' tuygh: wel bewesen is in de conclusie int einde van desen genomen.

35.

Die advijt de Hre. tegenw. hadden eedt ver- klaert heeft gedaen, dat sij met den persoon van Derck Willems een gesen conversatie hab houdende.

36.

36.
Dat sijn oock int voorsz voorsz sijnde ge=
plaeyde gedaelt dadet heeft geconsulteert
geadt, sijnen beschaden genomen.

37.
Stemmende dese punct. Jaeren getrouwen
vader geen overlast schaede noch ongerief aen=
doen, als sij gedaen heeft geadt.

38.
Zijn sonderlinge haer trouwende te copuleren
met een persone, die van humile afcomste
is ende niet haer niet van portable conditie.

39.
Ende ingesien sij is van adelicke familie
ende haren adel verderven, dan geadt
een voorman van haer vader.

40.
Zijnde in desen cas notoire redenen: Dat
een vader bevechlijck is om sijne rebelle
dochter die redelicke te geven sijnen willen,
daerin sijnde advis haer een man soecht, te
mogen go[ed]en prout tradunt Castren
in l. si filium. C. de inoffic. testam. Chasn
ad consuet. Zwolvegrind. tit. de succes. §. 2 n
sinon. num. 2.

91.

Overlede te meer met geheelt sijnen soen van
desen al sulche heimelicheden door middel van
op een baer geheelt en voorsorginge d[e] 96
dochters die daer in mede consulteert ge=
practiseert worden.

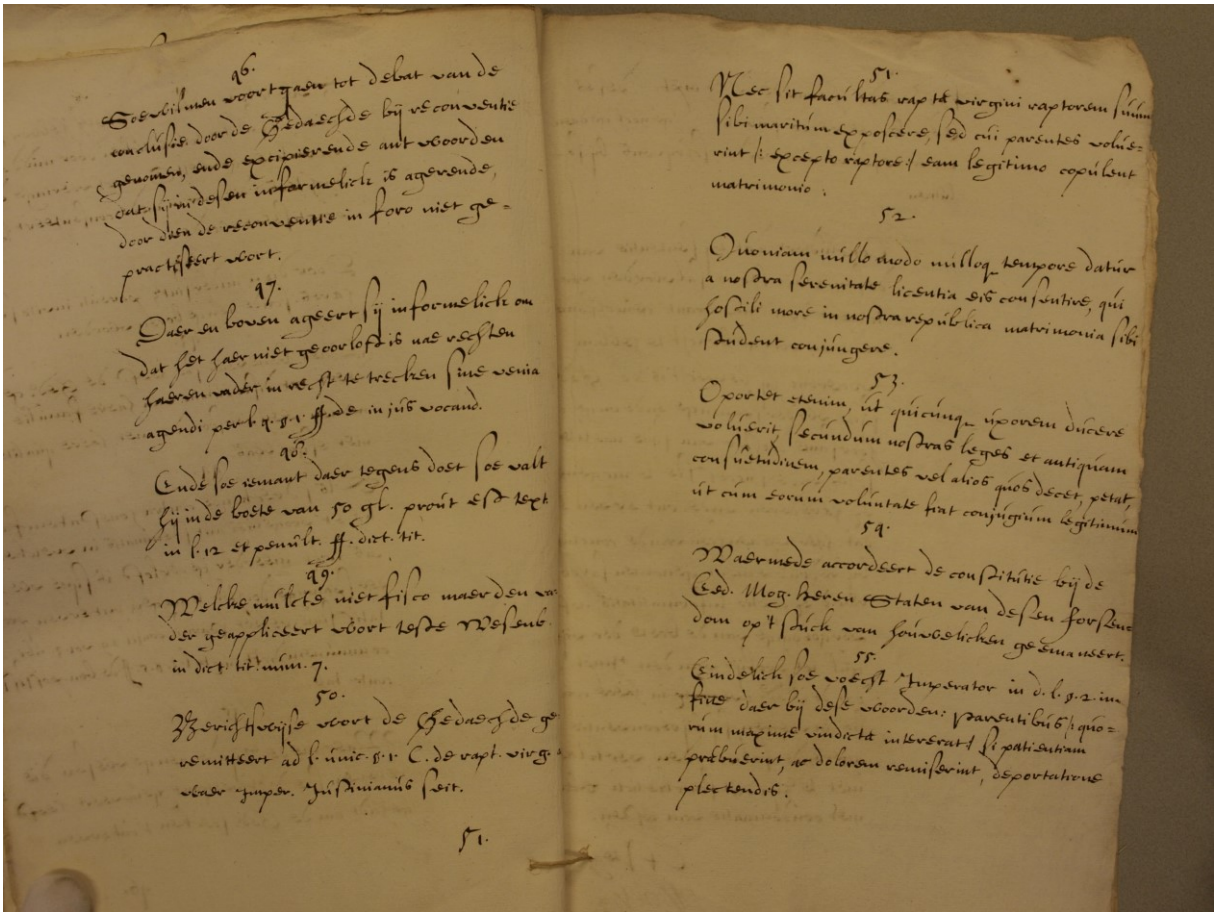
92.
Door dien anderssints pavenit invite filius
haeres caude aen te houden worden.

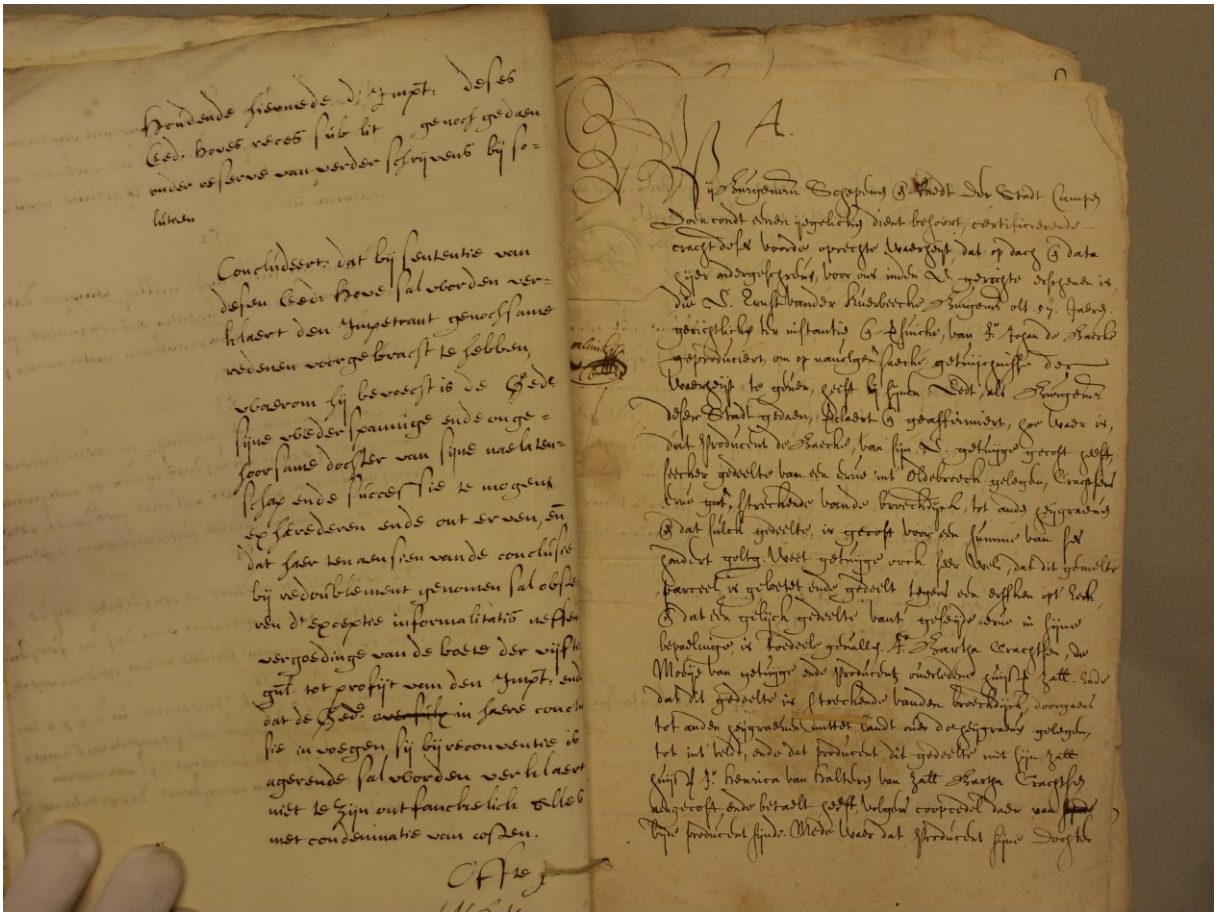
93.
Daer boven voirs soe heeft de Hede gesus=
teert tot disputatie van haere familie te
nemen een persoon, die met haere qualiteit
niet egael scab.

94.
Als derschende contra sous putten familie
et progenies aut stemmata in welcken
cab noch meerder geoorloft is sijne voer=
der spannige dochter te mogen ontbreken, prout
latius sijne vesteert parisin consil. 29 vol. 3. ibi
communiter dicit, sijnde ta l. 3. §. 5. ff de bon. possess.
contr. tab.

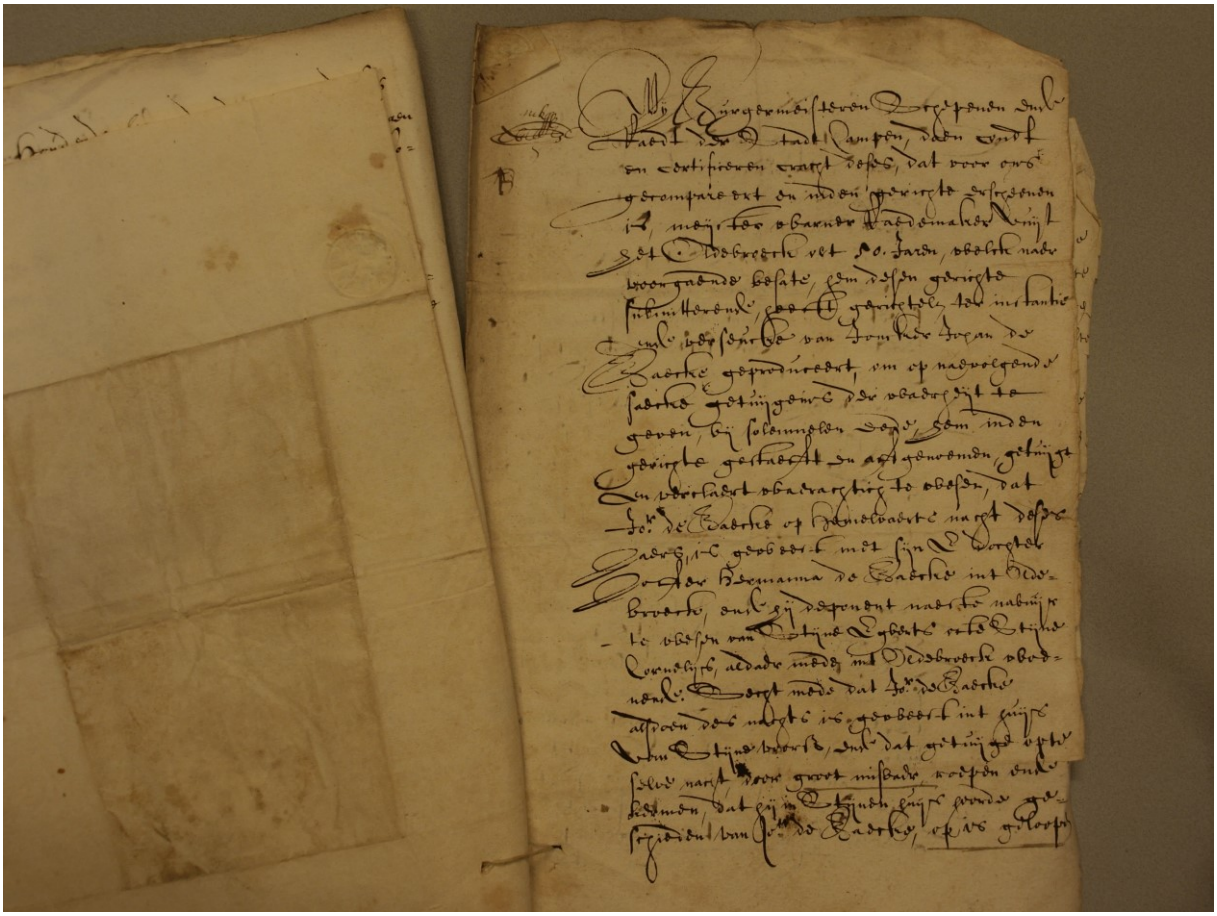
95.
Waer mede Zijnde aen geresen die
redenen soe d'impetrant gemoveert heeft
geadt om de Hede voorsz te ontbreken

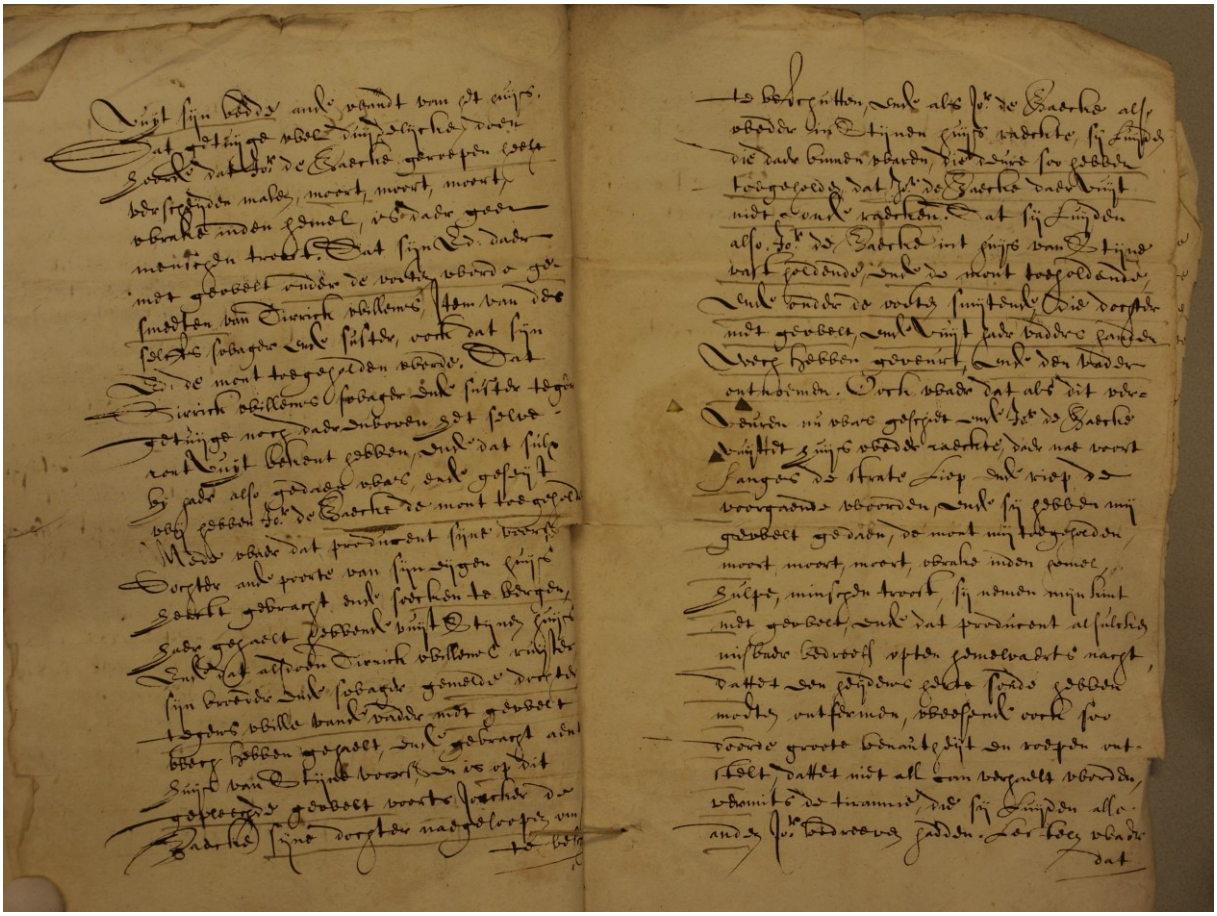
96.

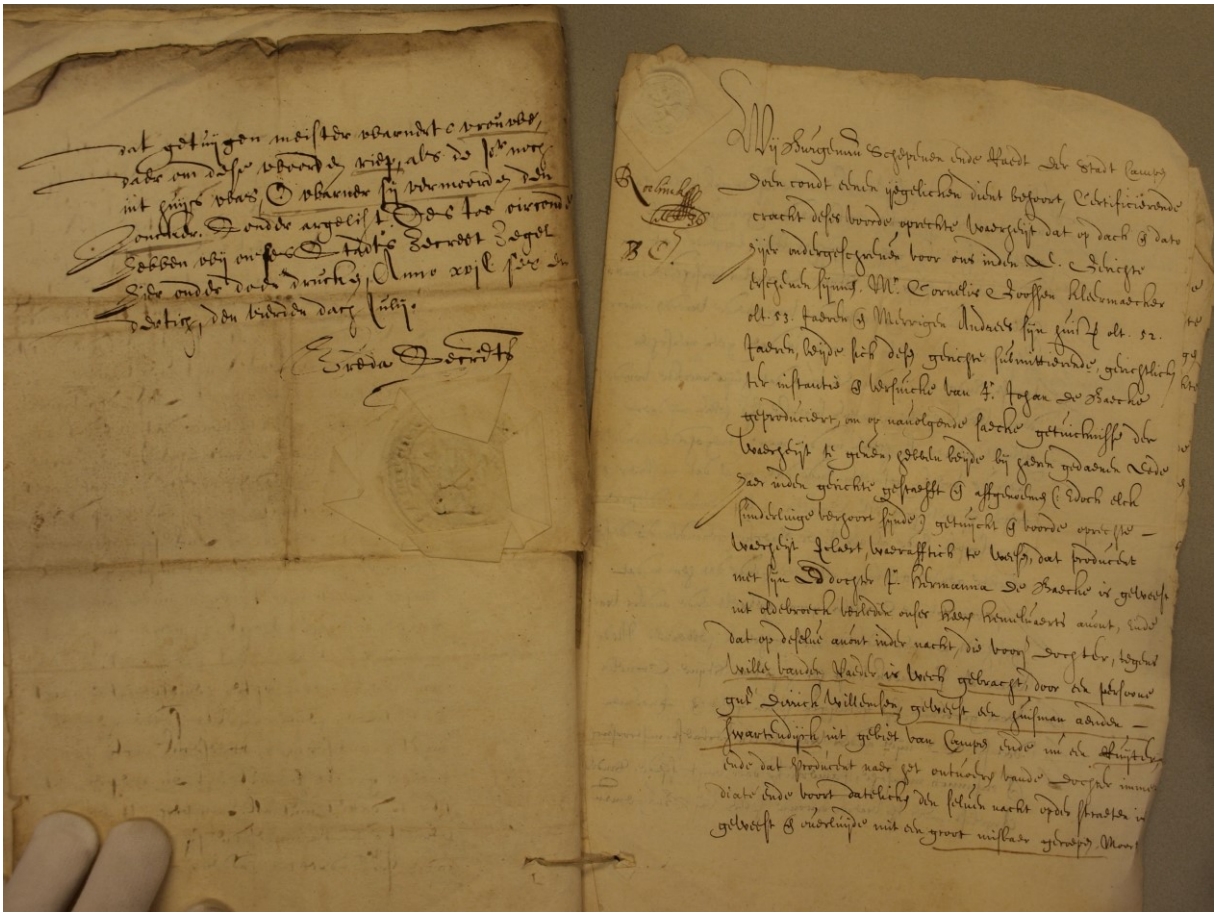

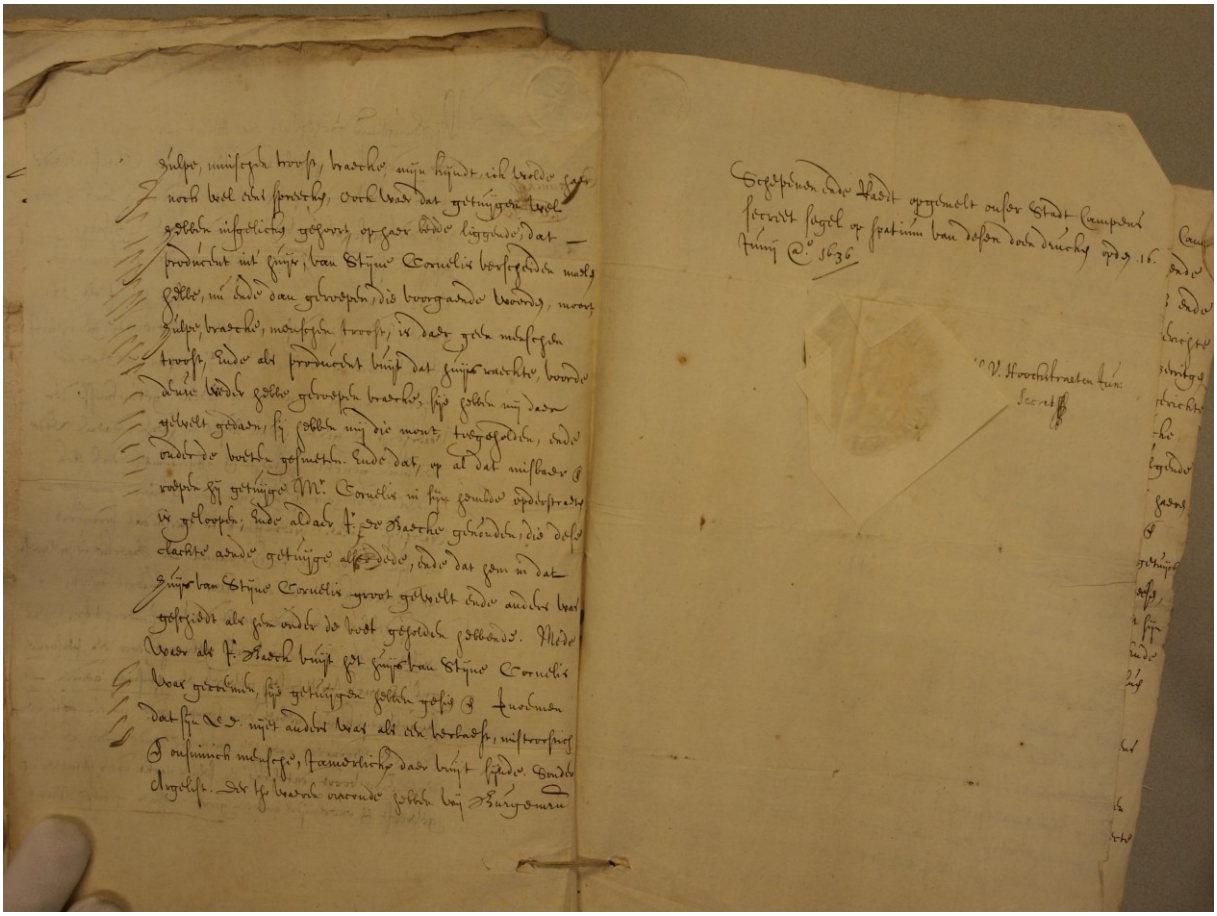

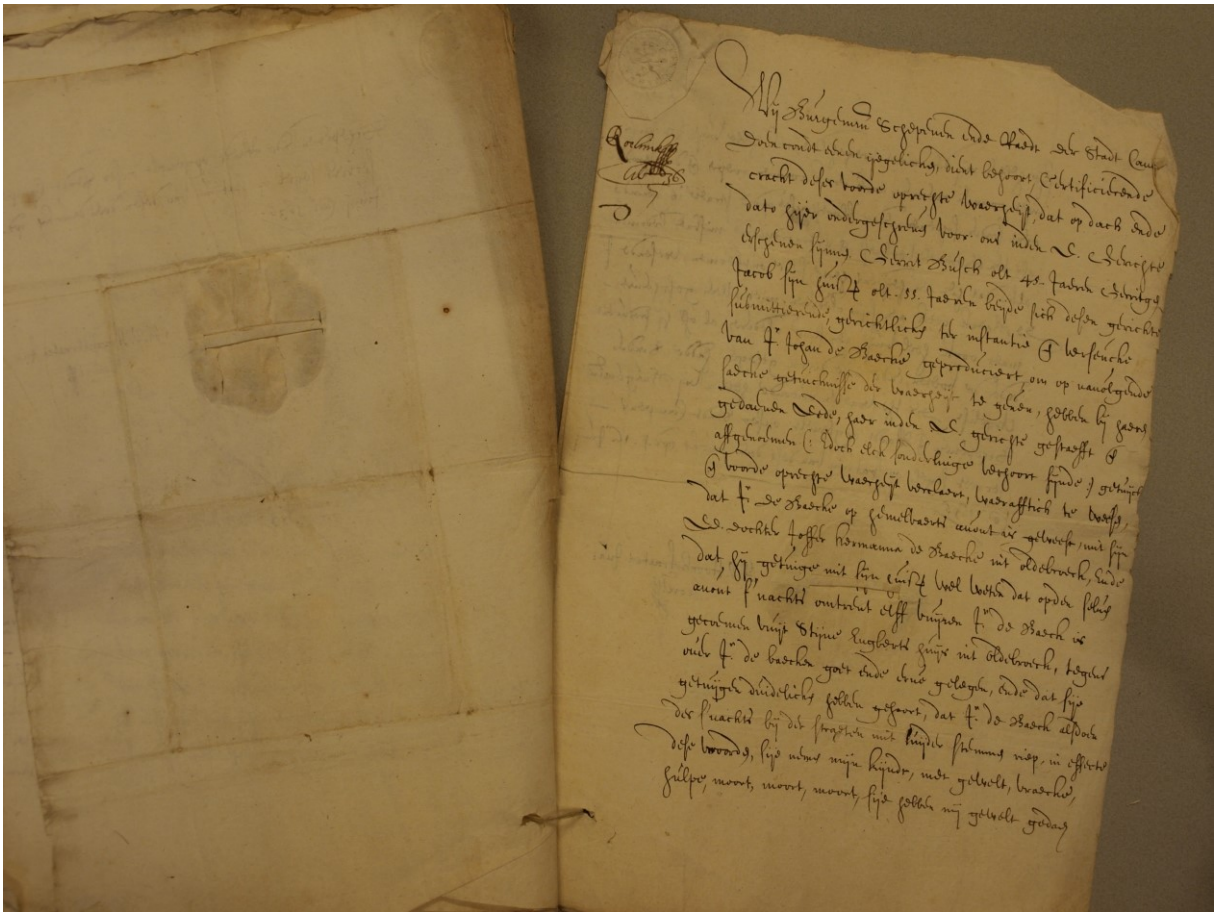

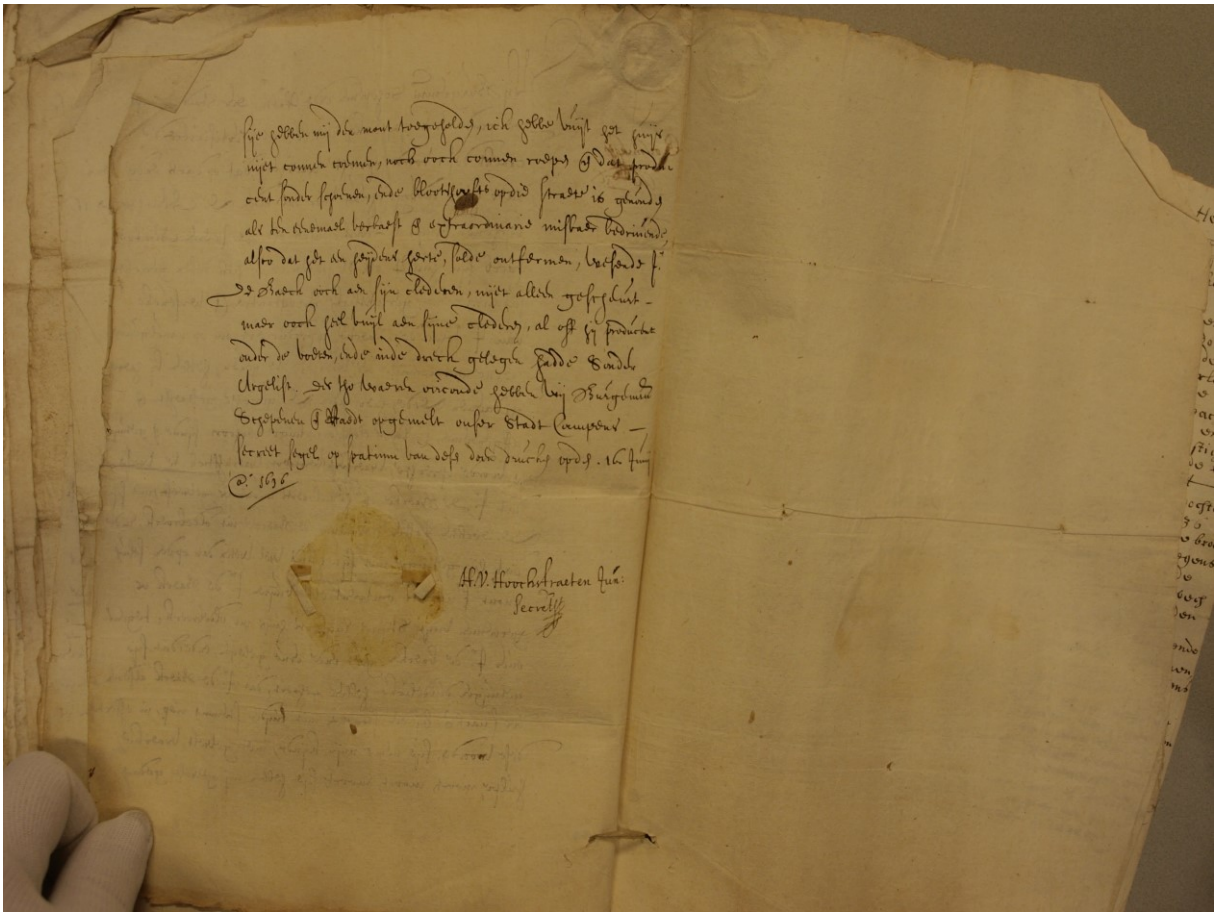

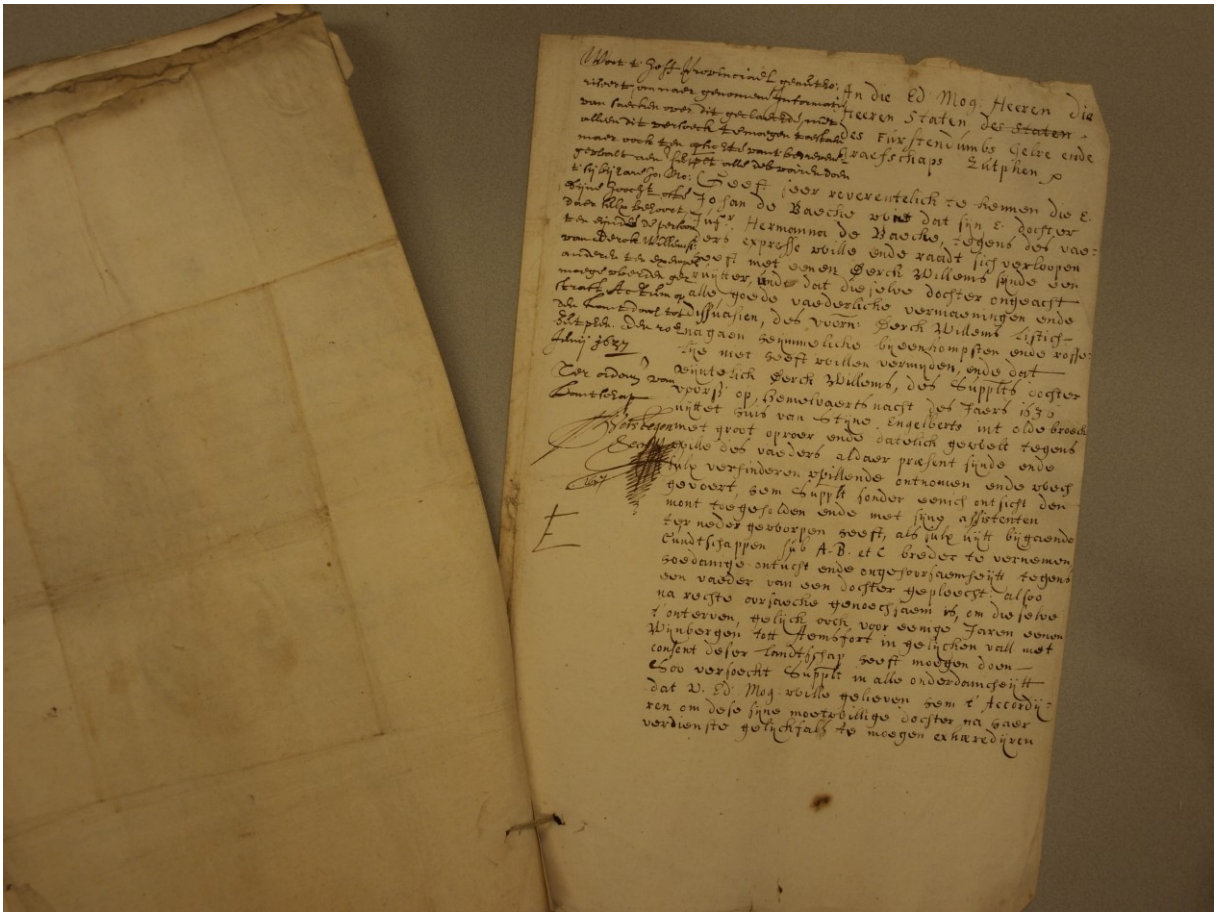

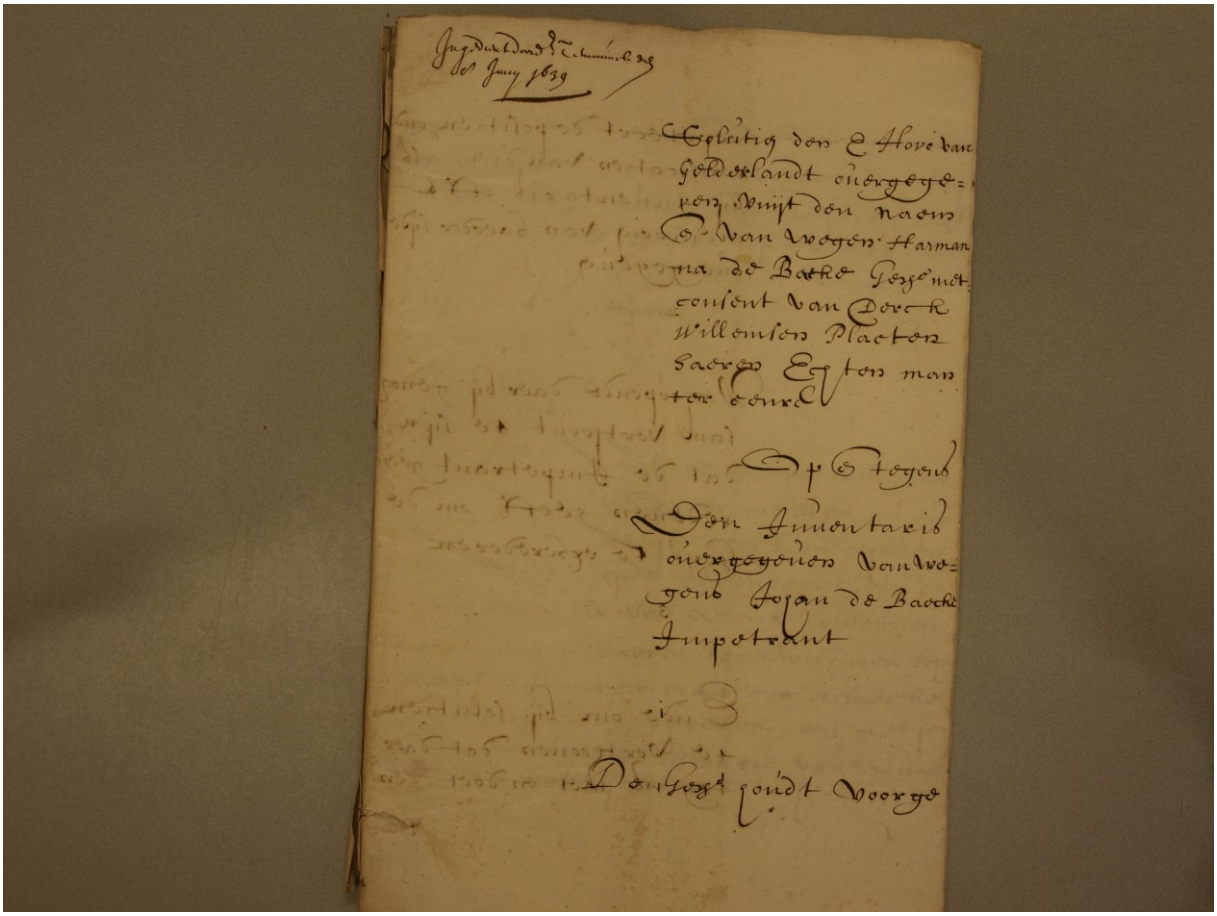

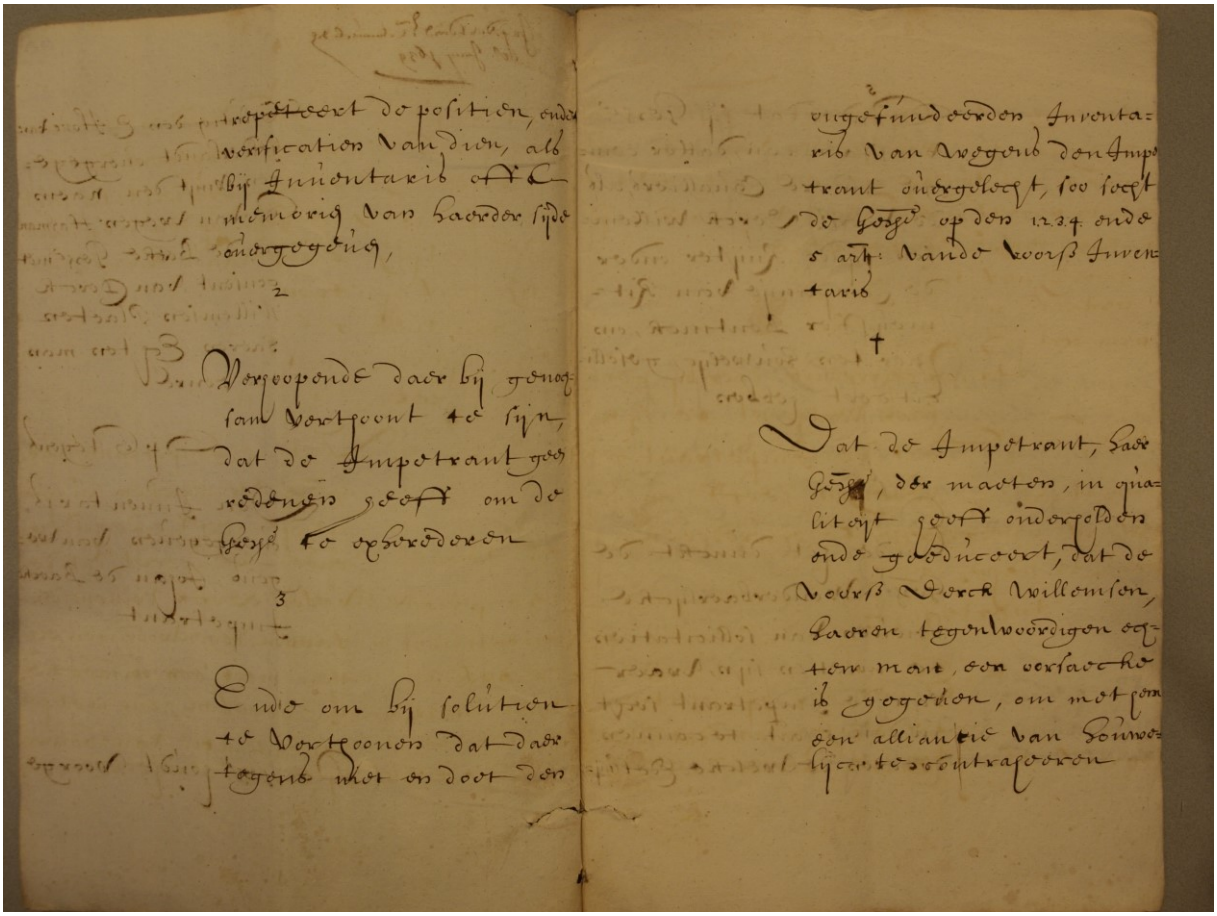

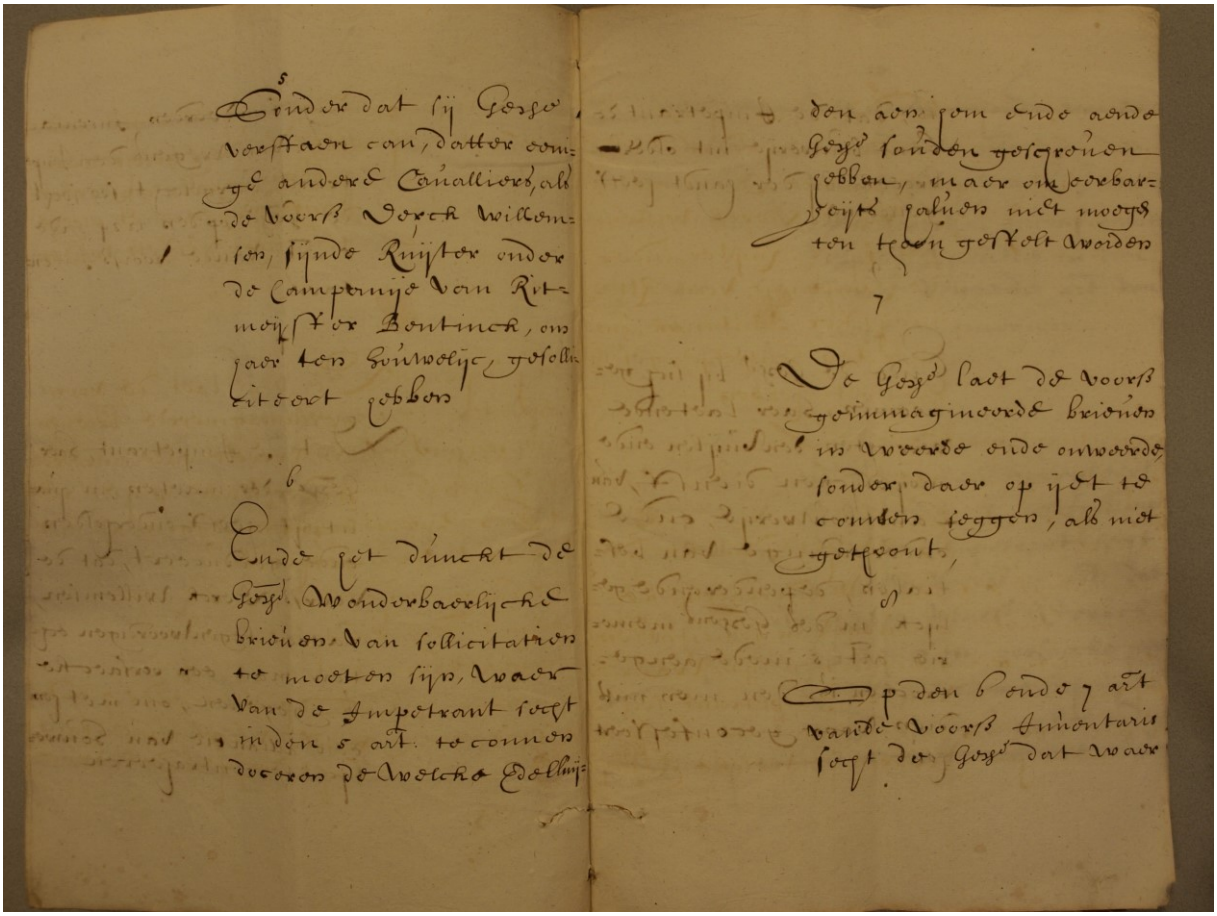

5

Sonder dat sij Gesz
voorschr can, dattere com=
ge andere Canalliers, als
de voers Joncker Willems=
son, sijnde Ruijster onder
de Campernije van Rit=
meijster Bontinck, om
gaer ten sonwolije, gestelle
tit oort gebben

6

Ende set dinckt de
Gesz. Wonderbaerlijcke
briefven van sollicitatien
te mogen sijn, waer
van de Impetrant soect
inden 5 art. te comen
doeren de welcke Edelm=

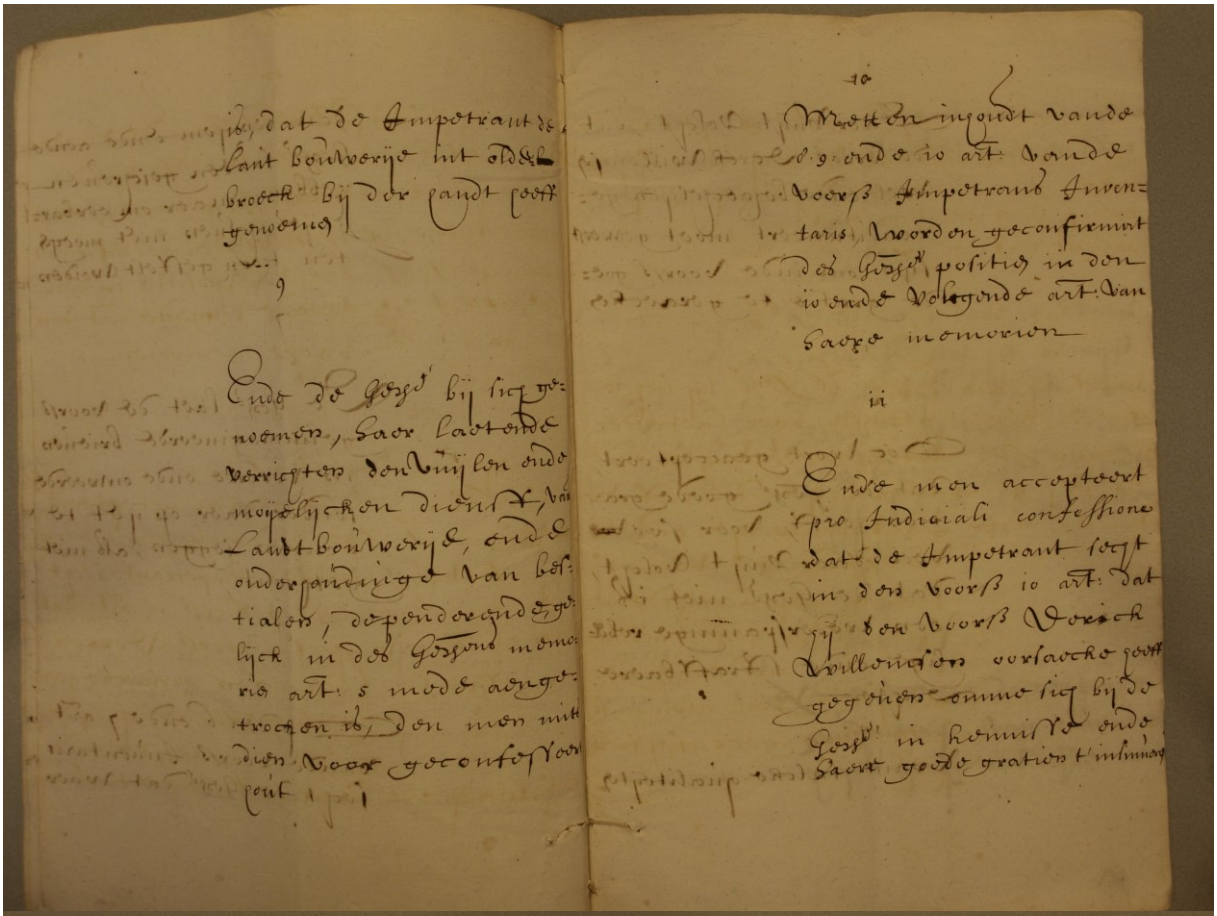
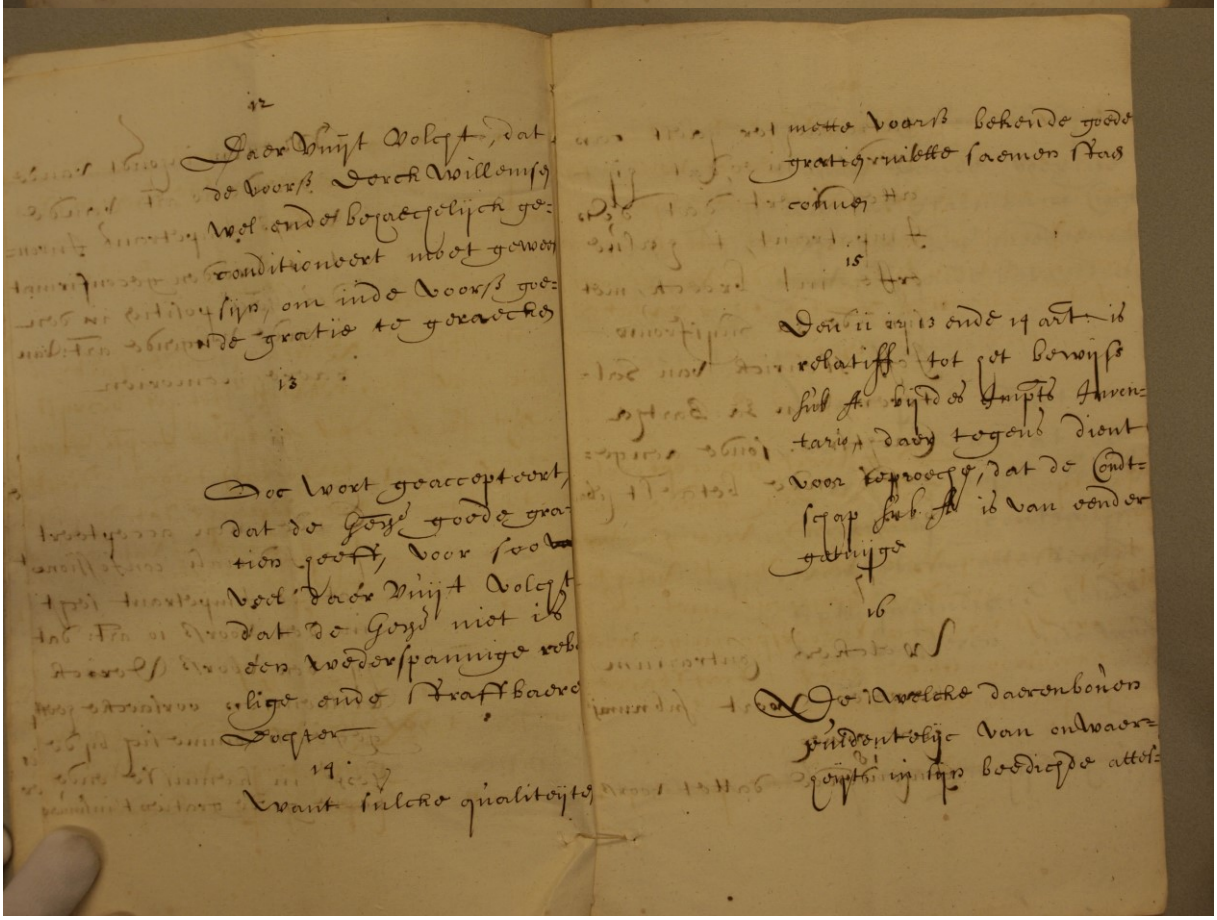
den aen sijn eijde aende
Gesz sonder gesciedenen
gebben, maer oock gebar=
lijcke gaben niet mogen
ten laste gestelt worden

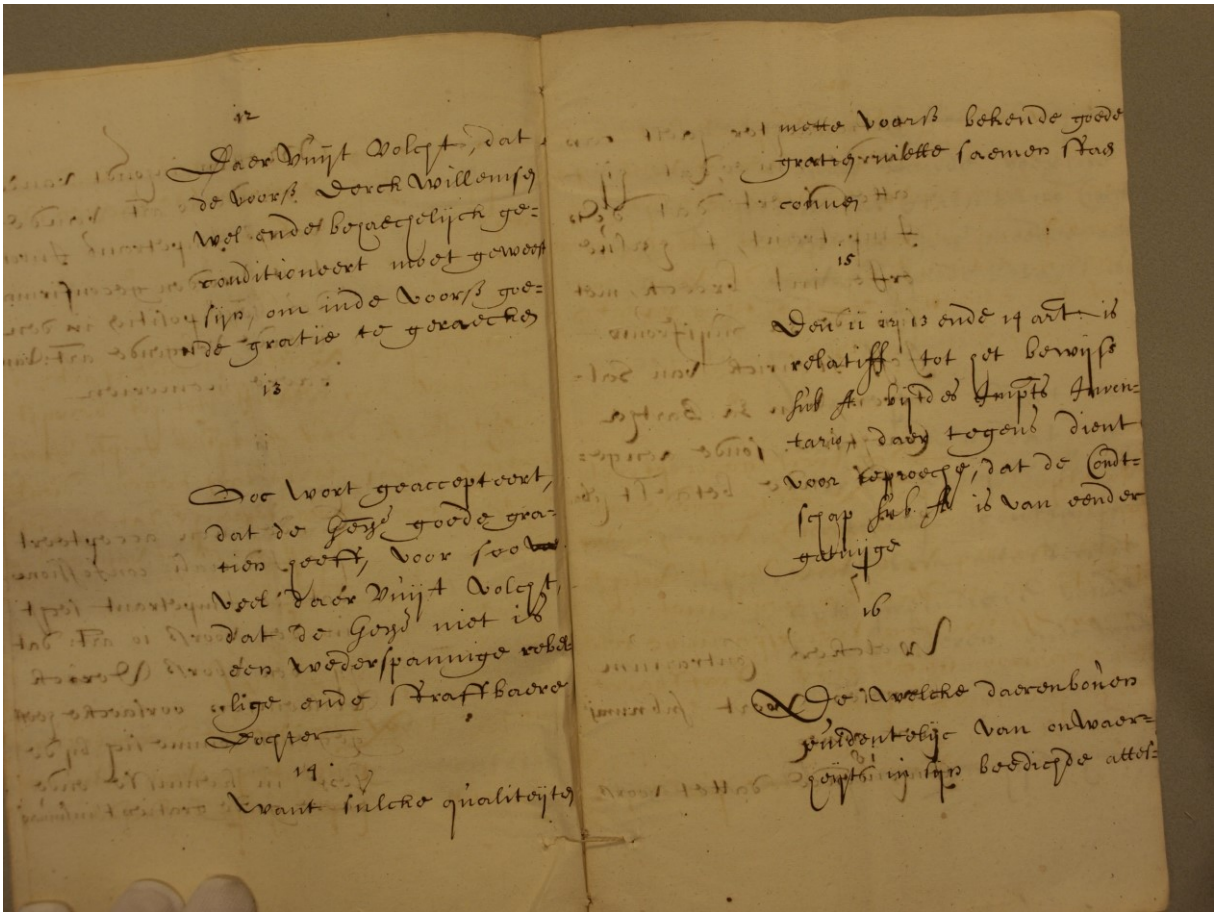
7

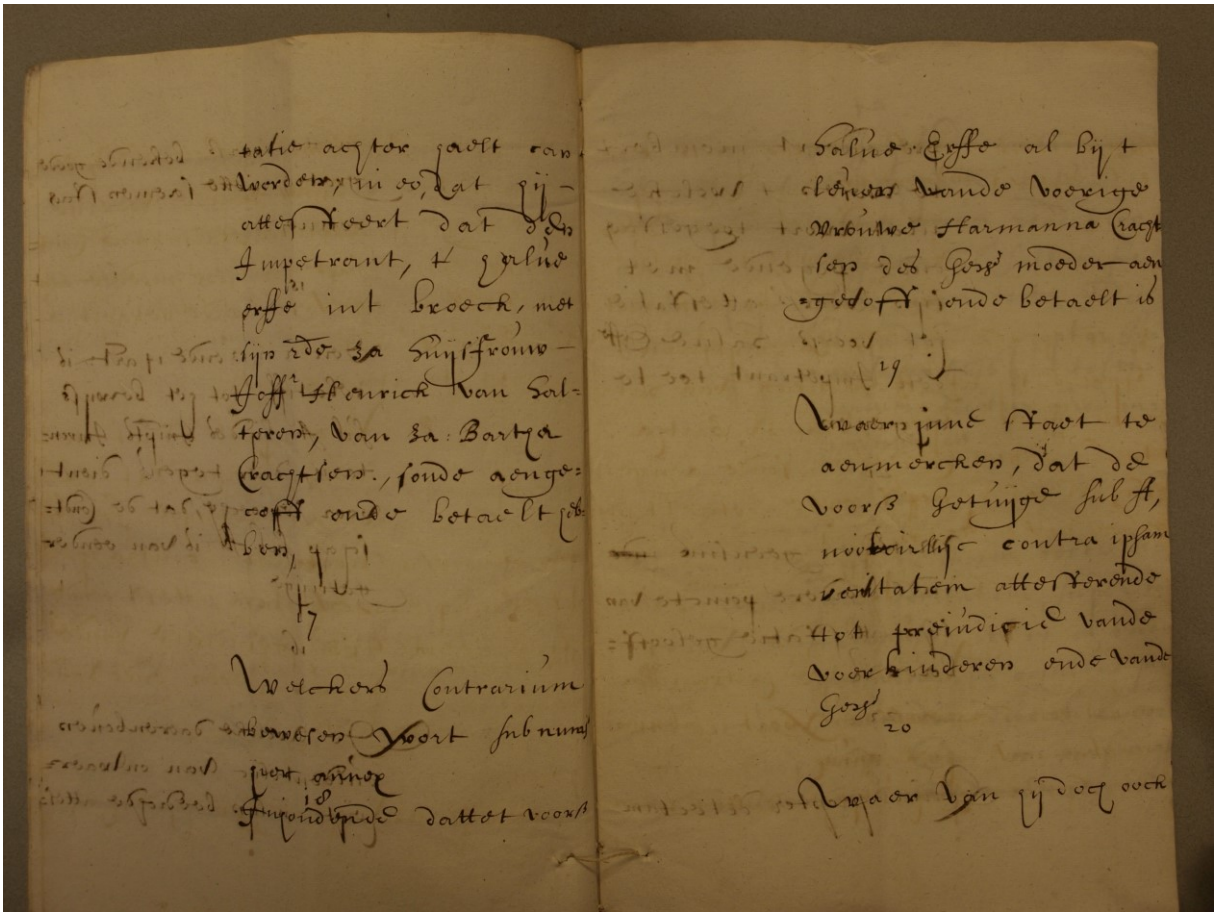
De Gesz laet de voers
gedimagineerde briefven
in alle onde onwaerde
sonder, daer op iet te
comen seggen, als niet
gepeont,

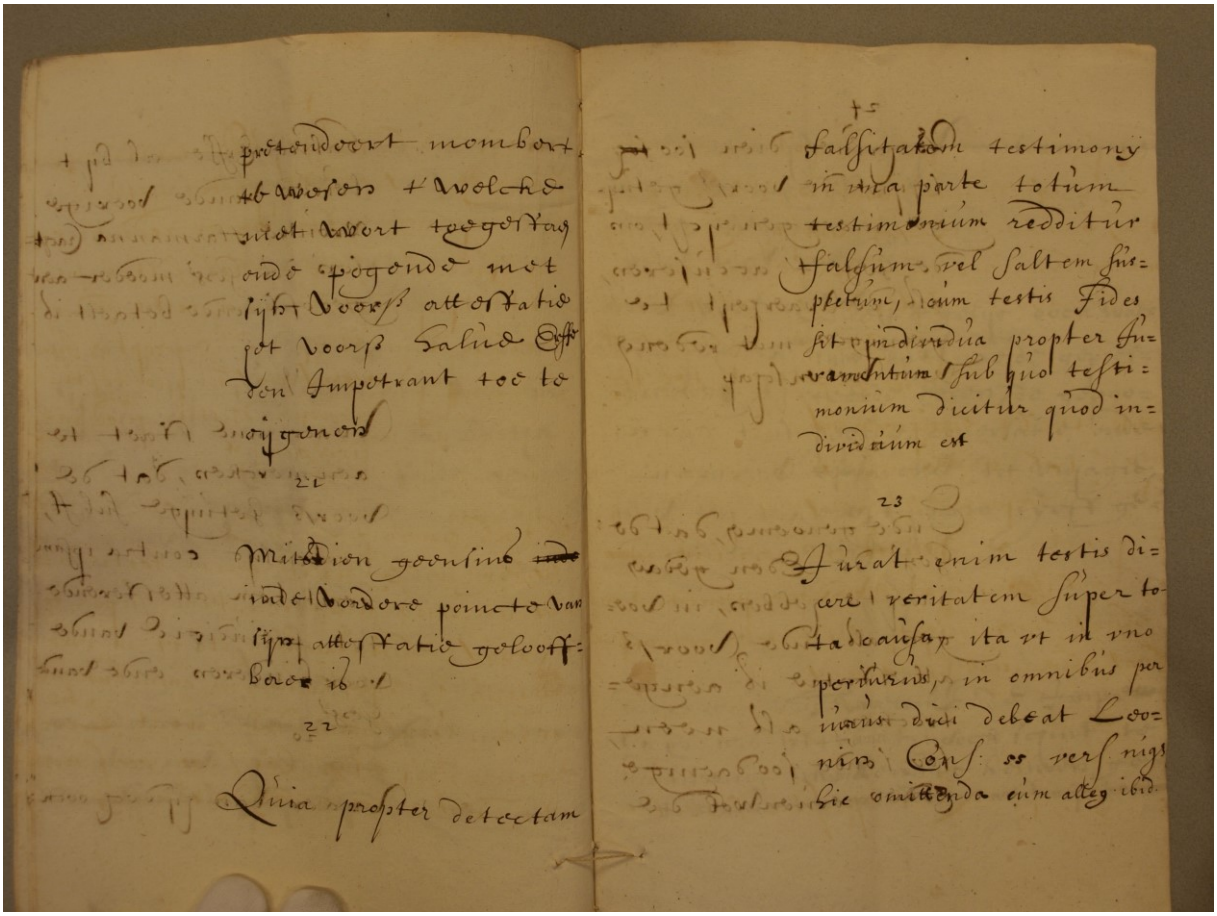
8

Op den 6 ende 7 art
van de voers Amentaris
seet de Gesz dat waer

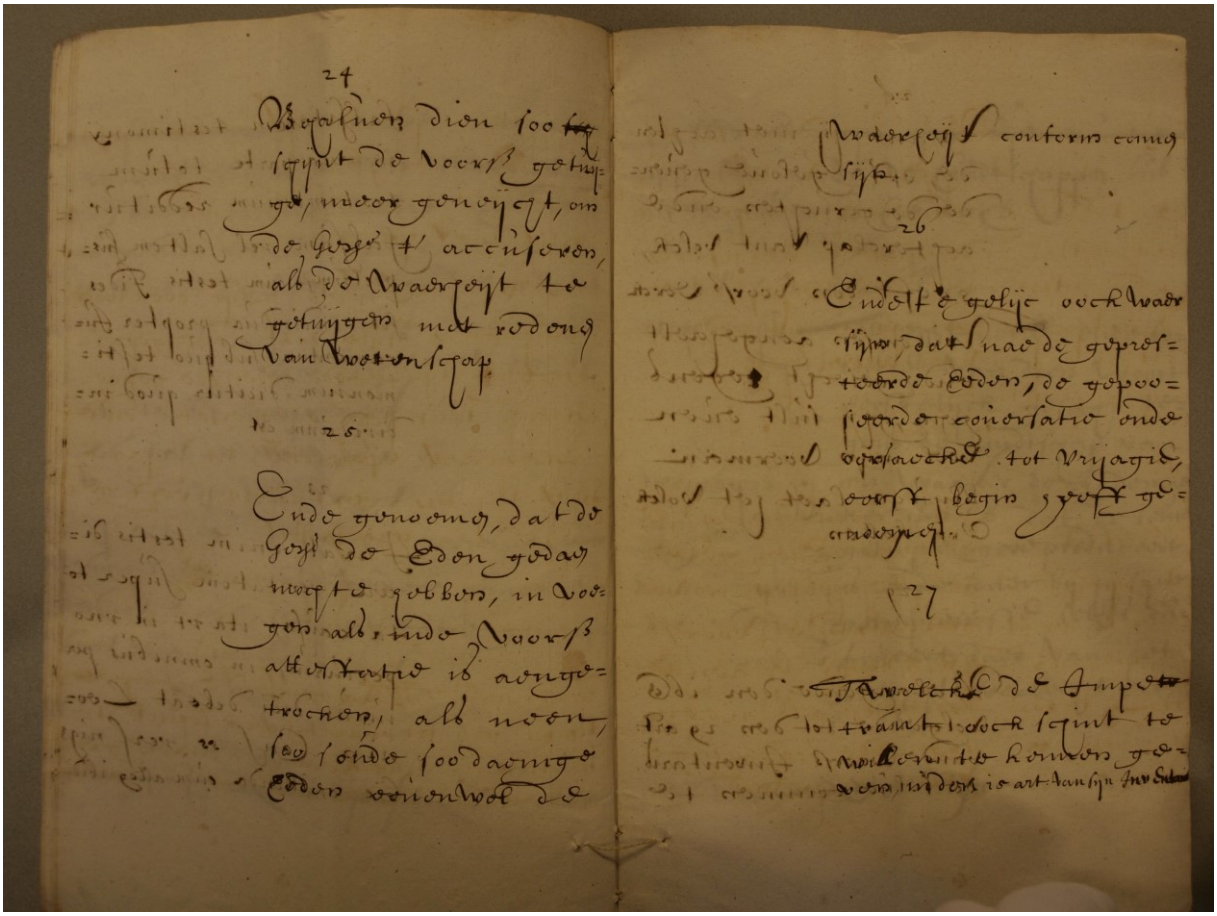

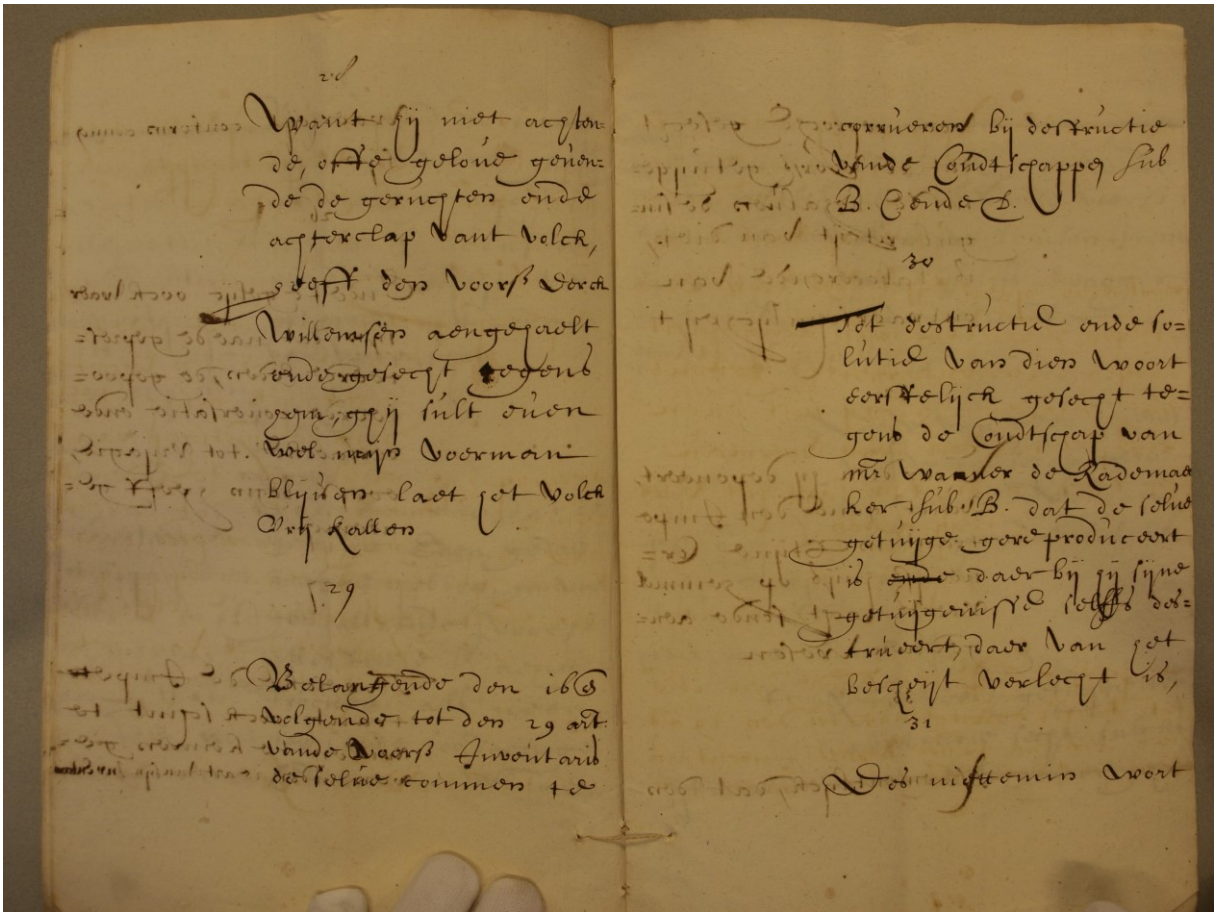

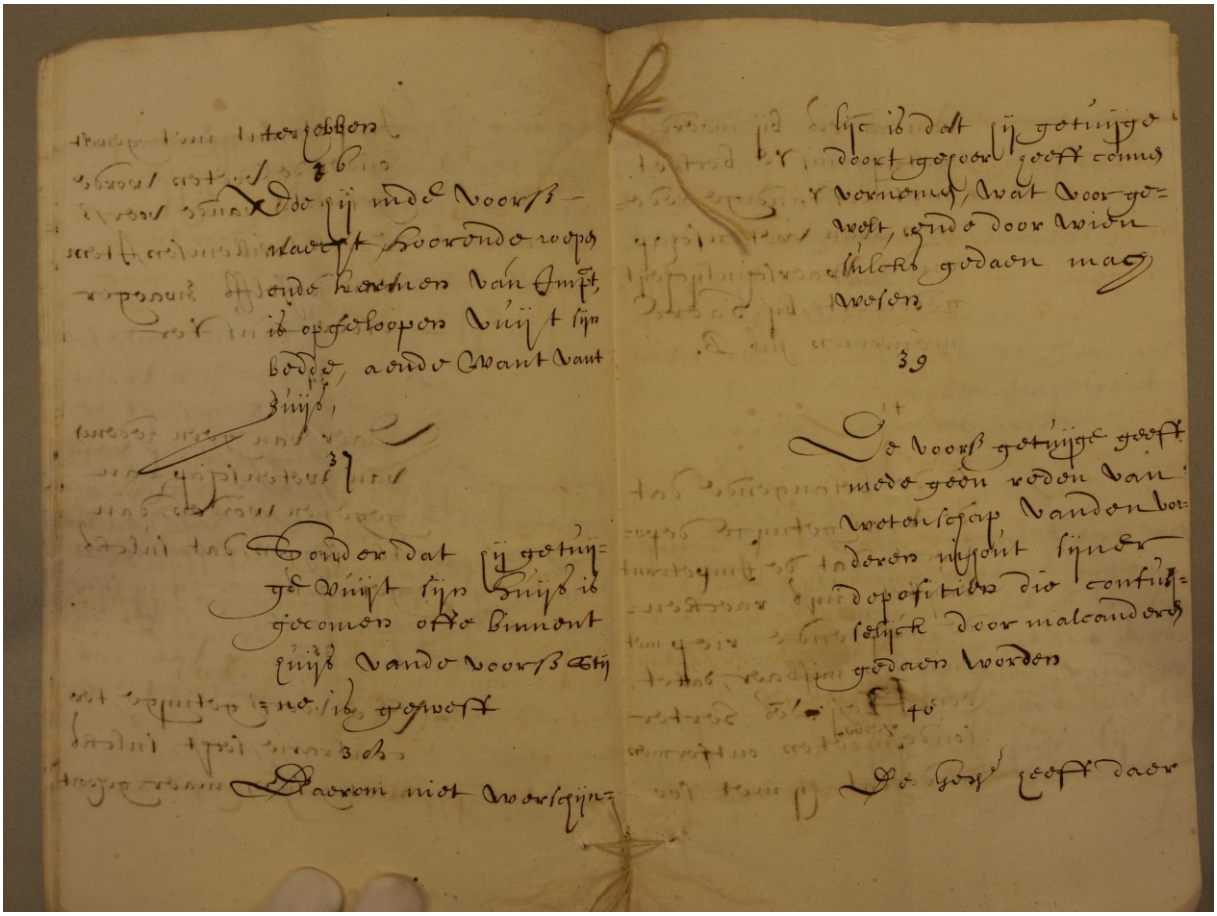
falsitatem testimonij
in vna parte totum
testimonium redditur
falsum, vel saltem sus-
pectum, cum testis fides
sit vna indivisibilis propter in-
variantiam sub hoc testi-
monium dicitur quod in-
divisum est

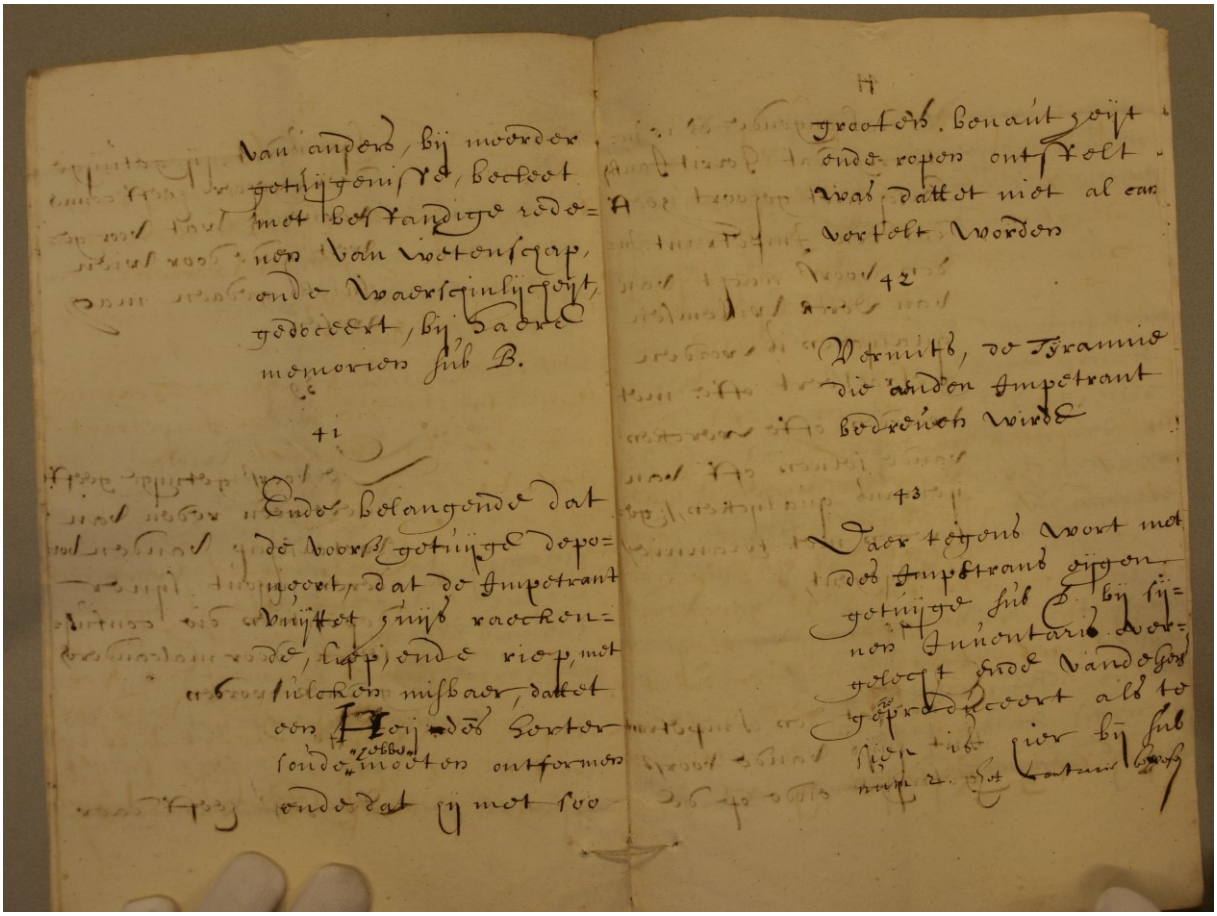
23

Jurat enim testis di-
cere veritatem super to-
ta causa ita vt in vno
pertinens, in omnibus per-
huius dici debeat Loo-
nius Cons: 88 vers nigs
hic omittenda cum alleg ibid.

van anderd, bij moerder
gehuijsinge, beeldt
met behandige rede=
non van wetenschap,
ende waerschijnlijckheijt,
gedoceert, bij date
memorien sub B.

41

Ende belangende dat
de voorsz. getuijge depo=
neert, dat de impetrant
verwijtet sijne vrouwen=
de, lippe, ende riep, met
een stock misbaer, dattet
een [illegible] soude moeten ontformen
ende dat hij met soo

H

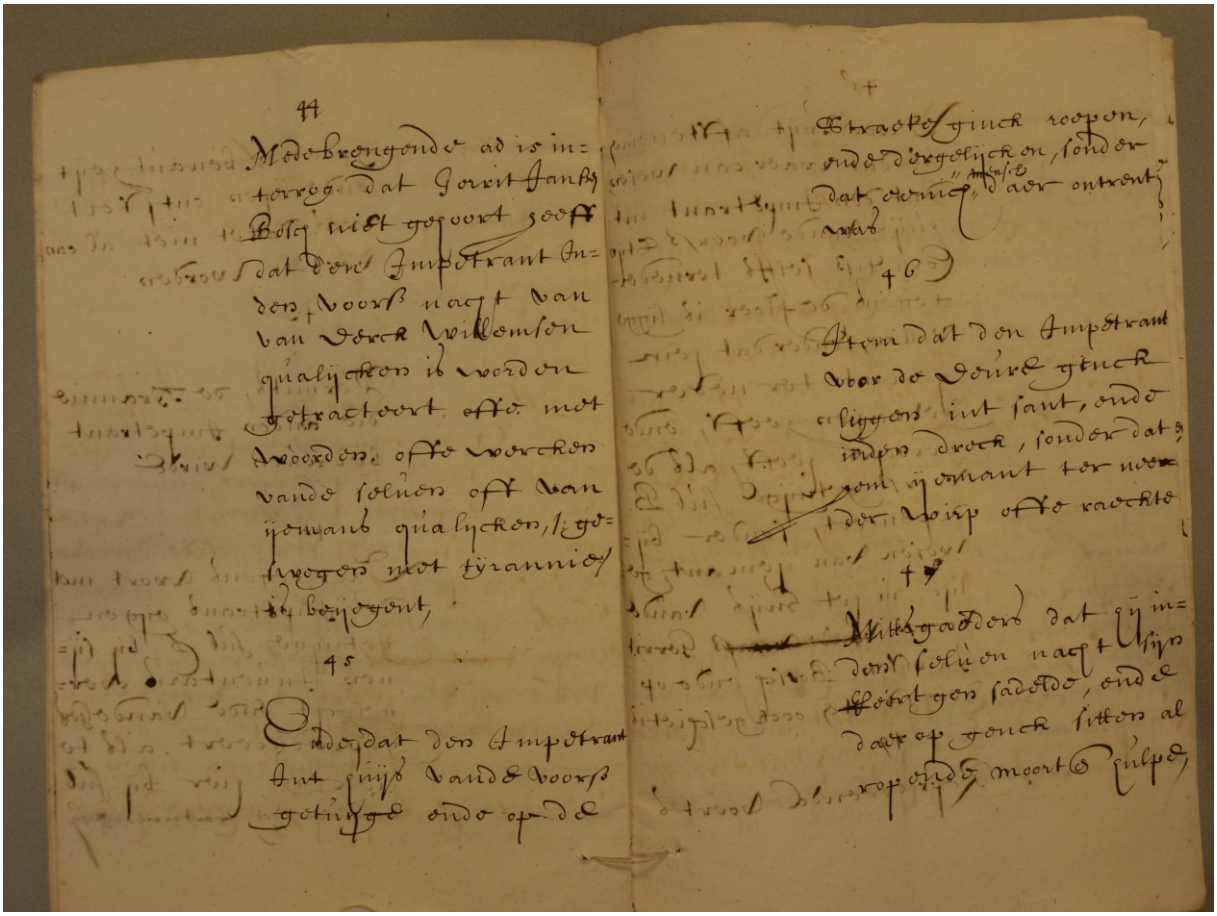
groote bonaut zoijt
ende roepen ontstelt
waer dattet niet al een
vertelt worden

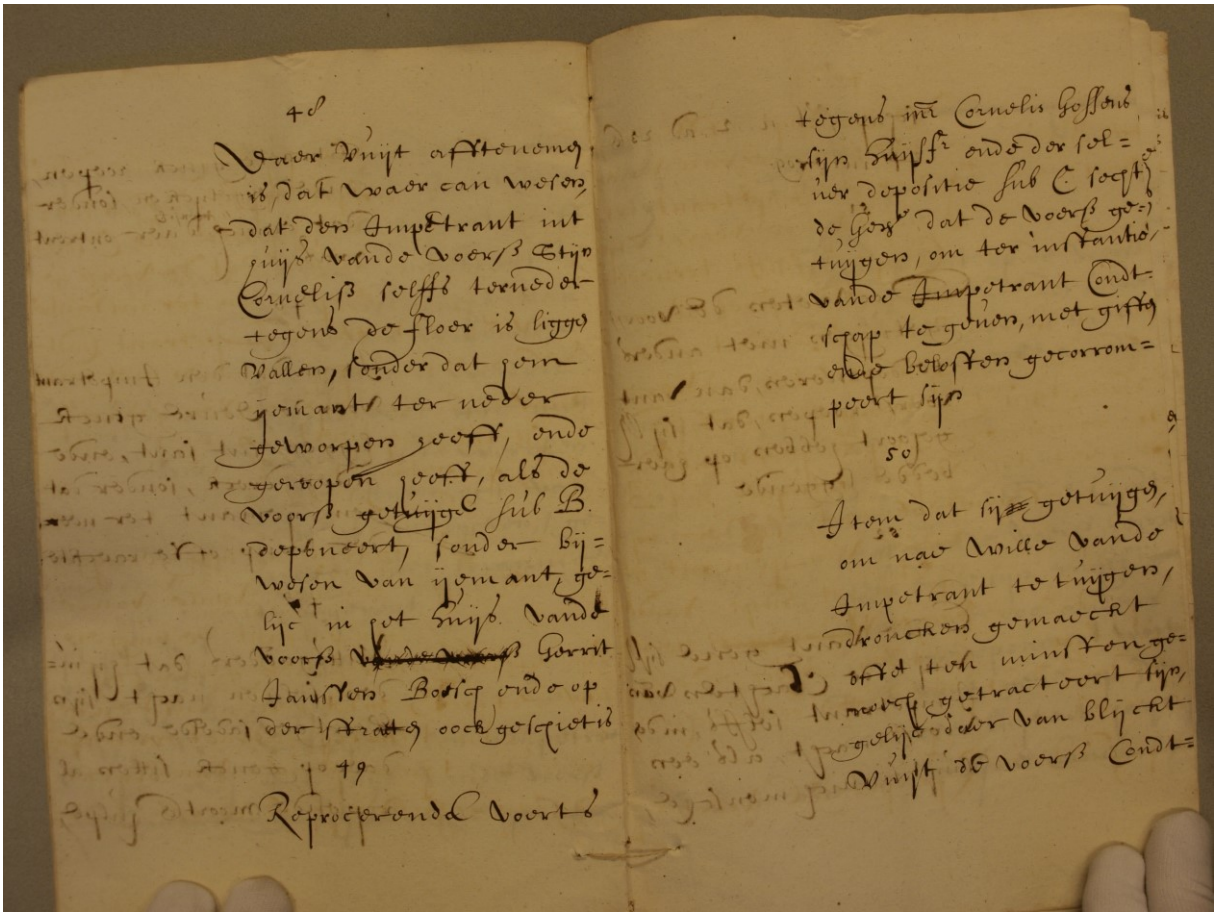
42

Vernuth, de Tyrannie
die tegen impetrant
bedreven wirdt

43

Daer tegens wort met
den impetrand bijgen=
getuijge sub C bij hij=
nen Inventario over=
gelevert ende van dagen
geproduceert als te
sien is tot [illegible]
nom. 2. Dat [illegible]

40

Voor Dnpt affirmerende
is dat waer can weten,
dat den Impetrant int
huijs vande voors Stijn
Cornelis selffs tvnedor-
togens de floor is liggen
Wallen, sonder dat jemant
jemant ter neder
geworpen heeft, ende
geworpen heeft, als de
voors getuijgen sub B.
depponeert, sonder bij-
weten van jemant, ge-
lijc in het huijs vande
voors [illegible] gerecht
staende Borch ende op
den straet ock geschiet is

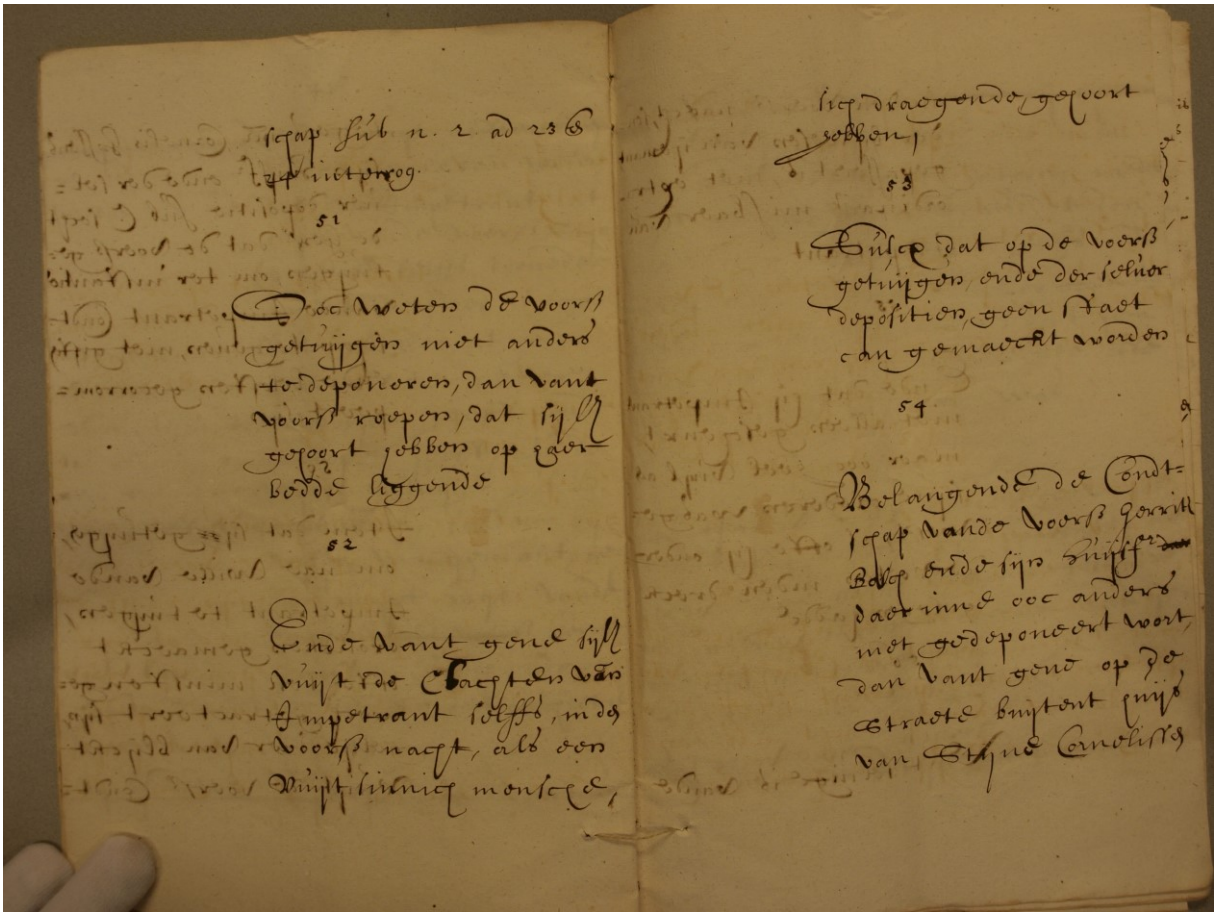
49

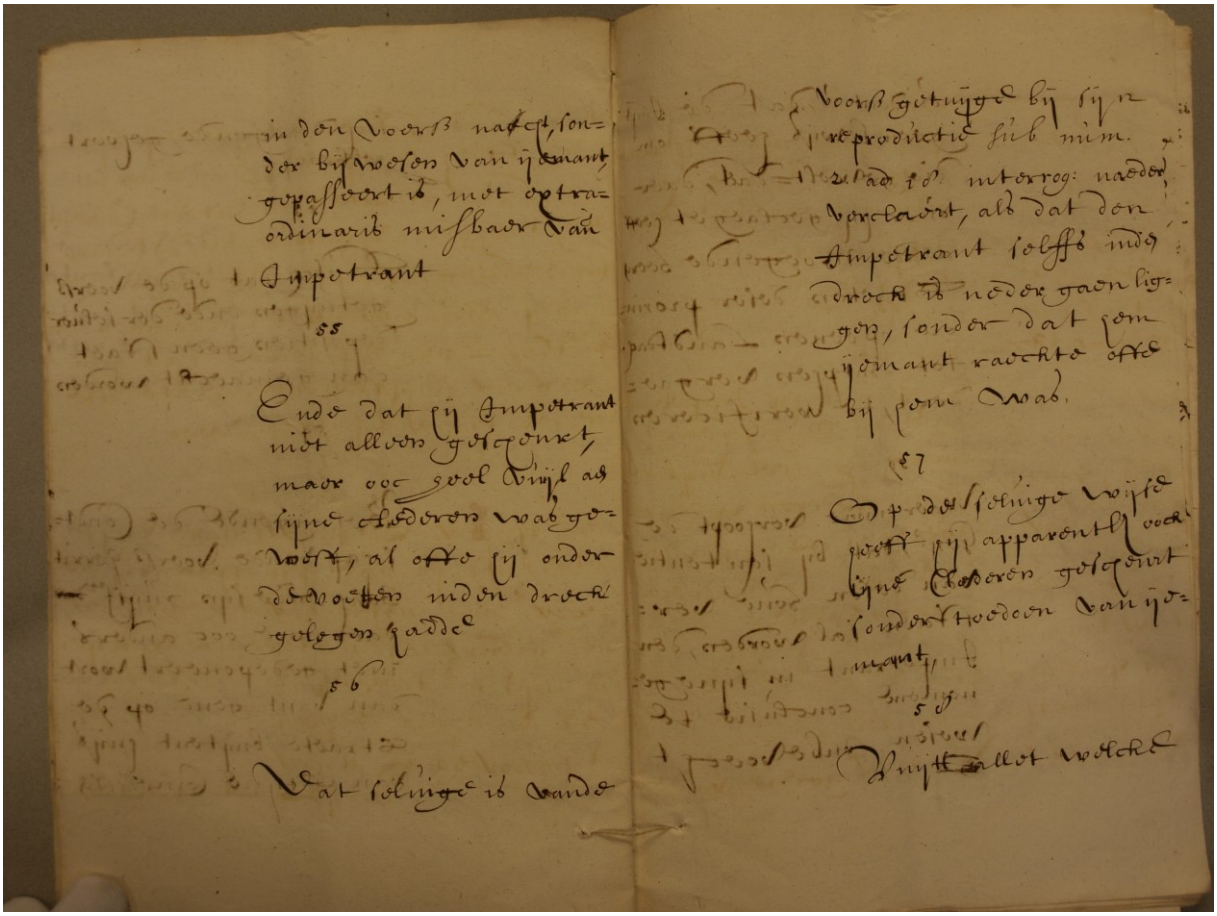
Reproducerende voort

tegens int Cornelis Gossens
huijs huijsse ende der sel-
ver depositie sub C. seght
de, gelijc dat de voors ge-
tuygen, om ter instantie
vande Impetrant Condt-
scap te geven, met gifte
ende beloften gecorrom-
peert sijn

50

Item dat sij getuygen,
om nae dwille vande
Impetrant te tuygen,
eenige croncken gemaeckt
ende tot minsten ge-
trauwen getracteert sijn,
gelijc oock van blijckt
Dnpt de voors Condt-

in den voers naect, son-
der bijwesen van ijemant
gepasseert is, met extra-
ordinarib misbaer van
impetrant

55

Ende dat ijj impetrant
nit alleen gesonnet,
maer ooc veel dijsl als
sijne clederen waergo-
vest, al ofte ijj onder
de voeten inden dreck
gelegen hadde

56

Dat selvige is tande

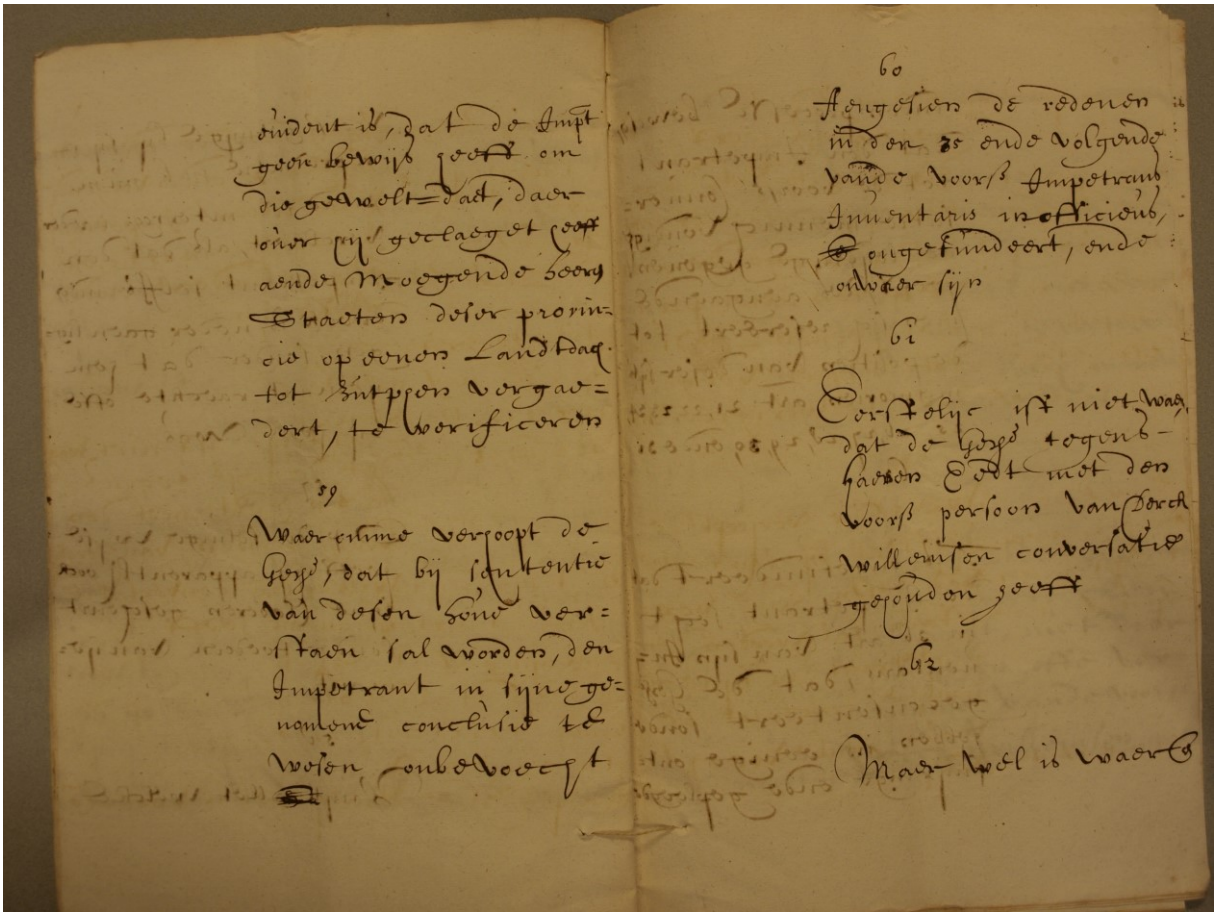
voers getuijgde bij sijne
reproductie hieb nim.
2 zaad 20 interrog: nadien
verclaert, als dat den
impetrant selffs inden
dreck is neder gaen lig-
gen, sonder dat jem
ijemant raechte offe
bij quam.

57

Op dese selvige voijse
gaet ijj apparentlijck voort
sijne clederen gesonnt
sonderlinge tegen van ije-
mant

58

Dijt selfde volck

59

Waer enige vergoopt de
Goeden, dat bij sententie
van deser Sone ver-
staen sal worden, den
Impetrant in sijne ge-
naturen conclusie te
weten verbeeldt

60

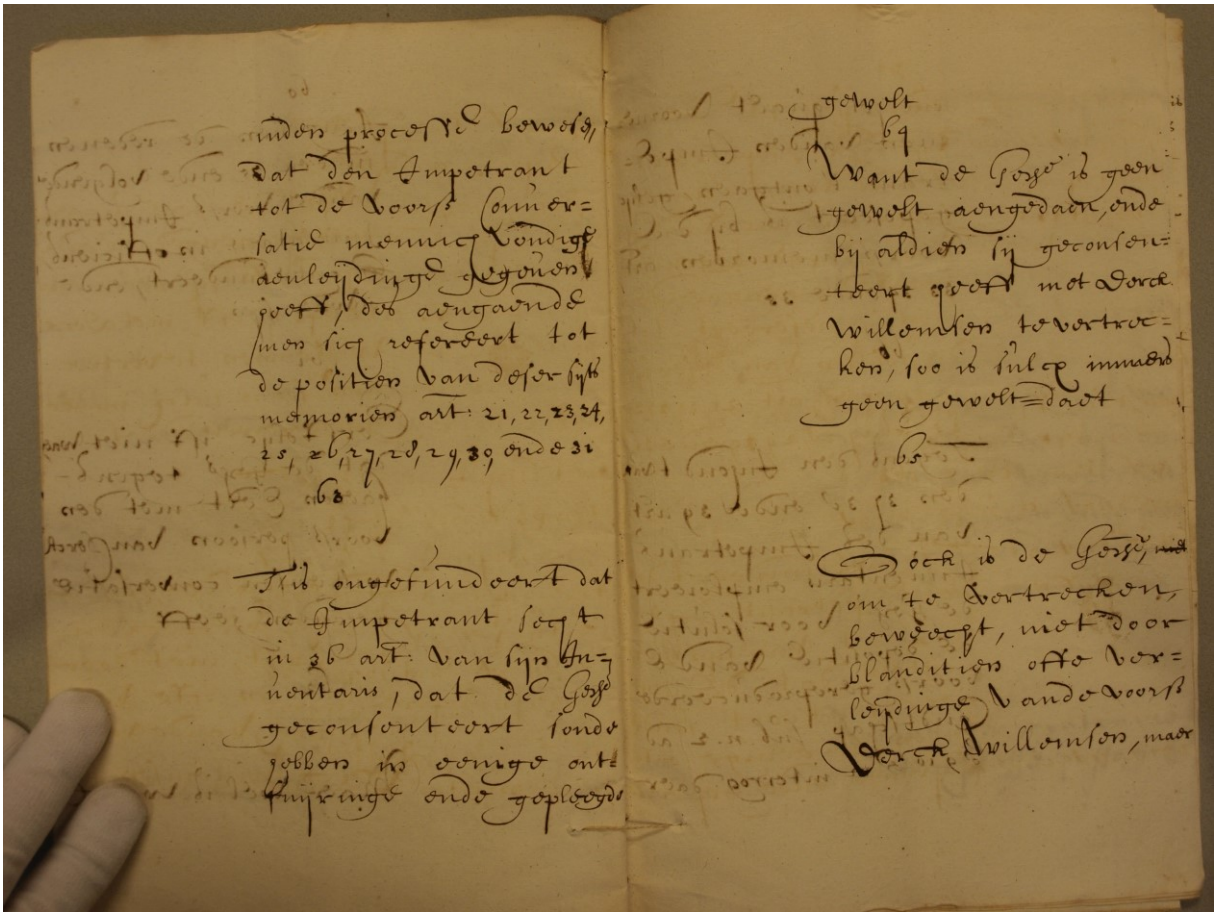
Aengaende de redenen
in den 58 ende volgende
vande voors. Impetrants
Inventaris in officieus,
ongefundeert, ende
onwaer sijn

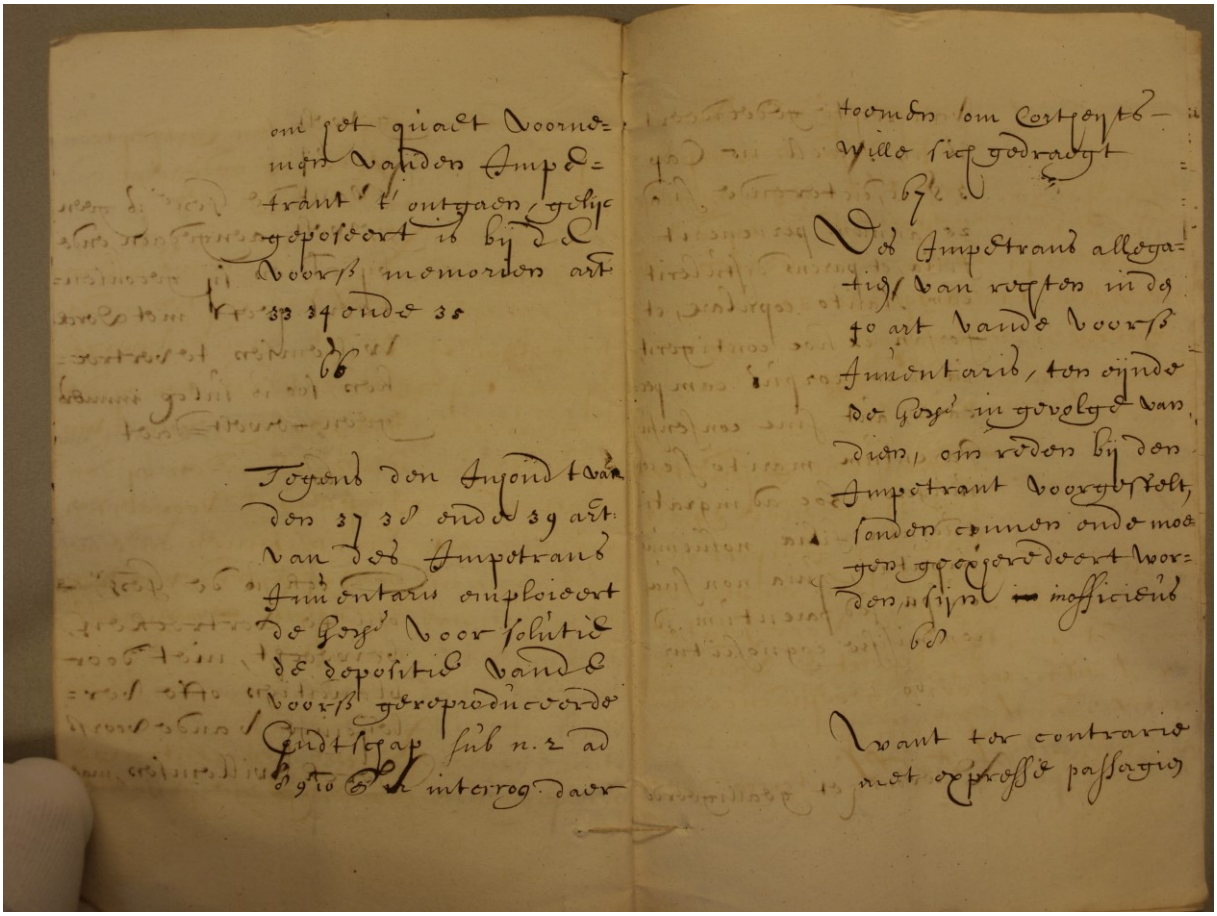
61

Eerstelijc ist niet waer,
dat de Goeden tegen-
woordich ende met den
voors. persoon van Borch
Willemsen conversatie
gepleegt hebben

62

Maer wel is waer

om tot quaet voorne-
men vanden Impe-
trant t' ontgaen, gelijc
geposeert is by de
voors memorien art
33 34 ende 35

66

Tegens den Ingont van
den 37 en de 39 art.
van den Impetrants
Inventaris employeert
de Heer voorsittr
de depositie vande
voors geproduceerde
Gijdtschap sub n. 2 ad
9 10 & 11 interrog. daer

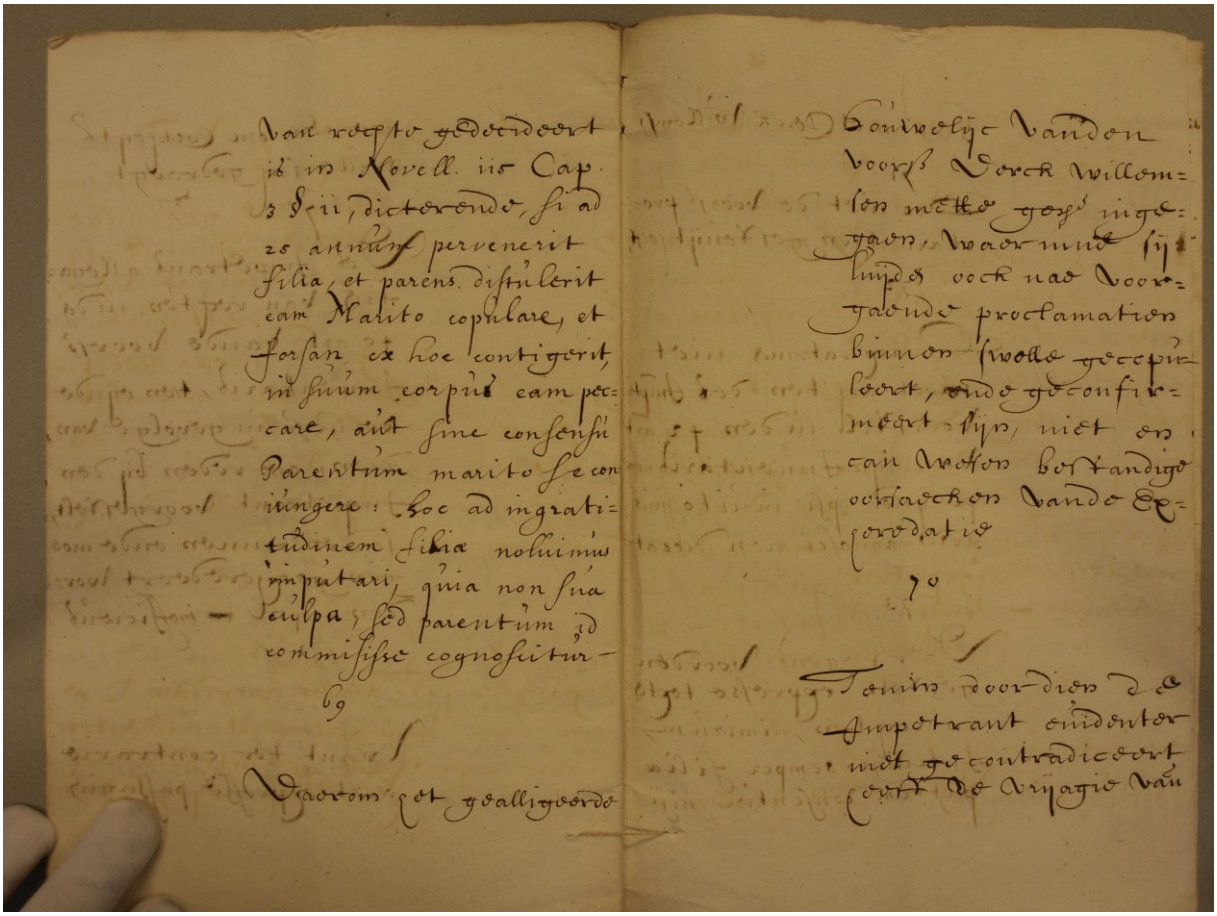
toonden hem contrarie
ende sich gedraegt

67

Den Impetrant alloga-
tie van redenen in de
30 art vande voors
Inventario, ten eijnde
de Heer in gevolge van
dien, om reden bij den
Impetrant voorgestelt,
sonder cautie ende moe
gen gecommitteert wor-
den, ut supra inofficiosus

68

Want ter contrarie
niet gepresse passerig

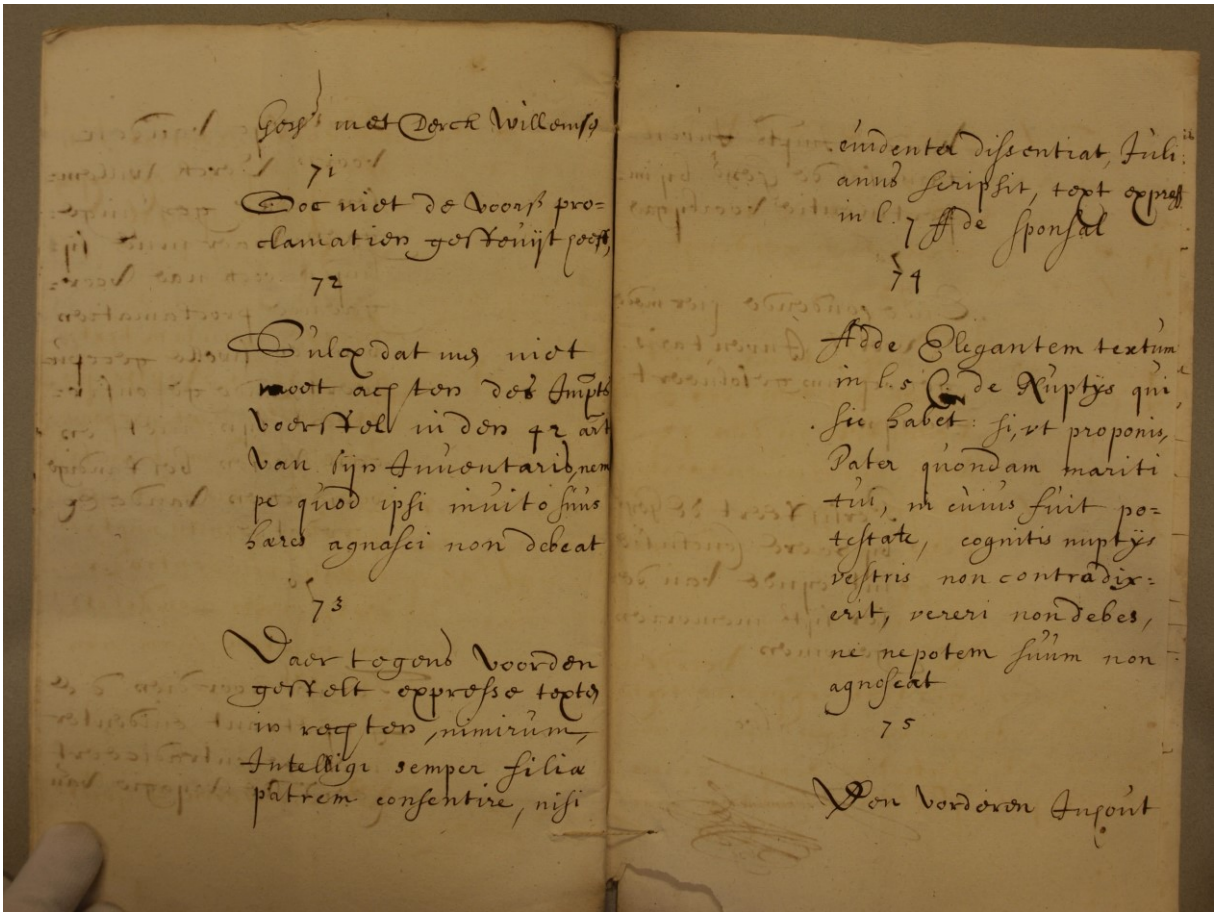
van rapto gedecideert
is in Novell. 117 Cap.
3 Sein, dicto rende, si ad
25 annum pervenerit
filia, et parens distulerit
eam Marito copulare, et
forsan ex hoc contigerit,
in suum corpus eam pec-
care, aut sine consensu
Parentum marito se con-
iungere: hoc ad ingrati-
tudinem filia noluimus
imputari, quia non sua
culpa, sed parentum id
commisisse cognoscitur —
69

Waarom sal goedt gealligeerde

Echtelijc Vanden
voors Jorck Willem-
son mette gesz ingae-
gaen, waermede sij
lijden ock nae voor-
gaende proclamation
binnen Swolle gecopu-
leert, ende geconfir-
meert sijn, niet een
een yeder verstandige
oirsaecken vande ge-
sworen dat is

70

Tenus doordien de
impetrant evidenter
niet gecontradiceert
sowt de Arrestie van

Gos' met Doch Willems

71

Doe niet de voors proclamation gestruijt soo

72

Enlq dat mij niet naer acht den Impts voorstel in den 92 art van sijn Inventaris, nemp quod ipsi minito suus bard agnasci non debeat

73

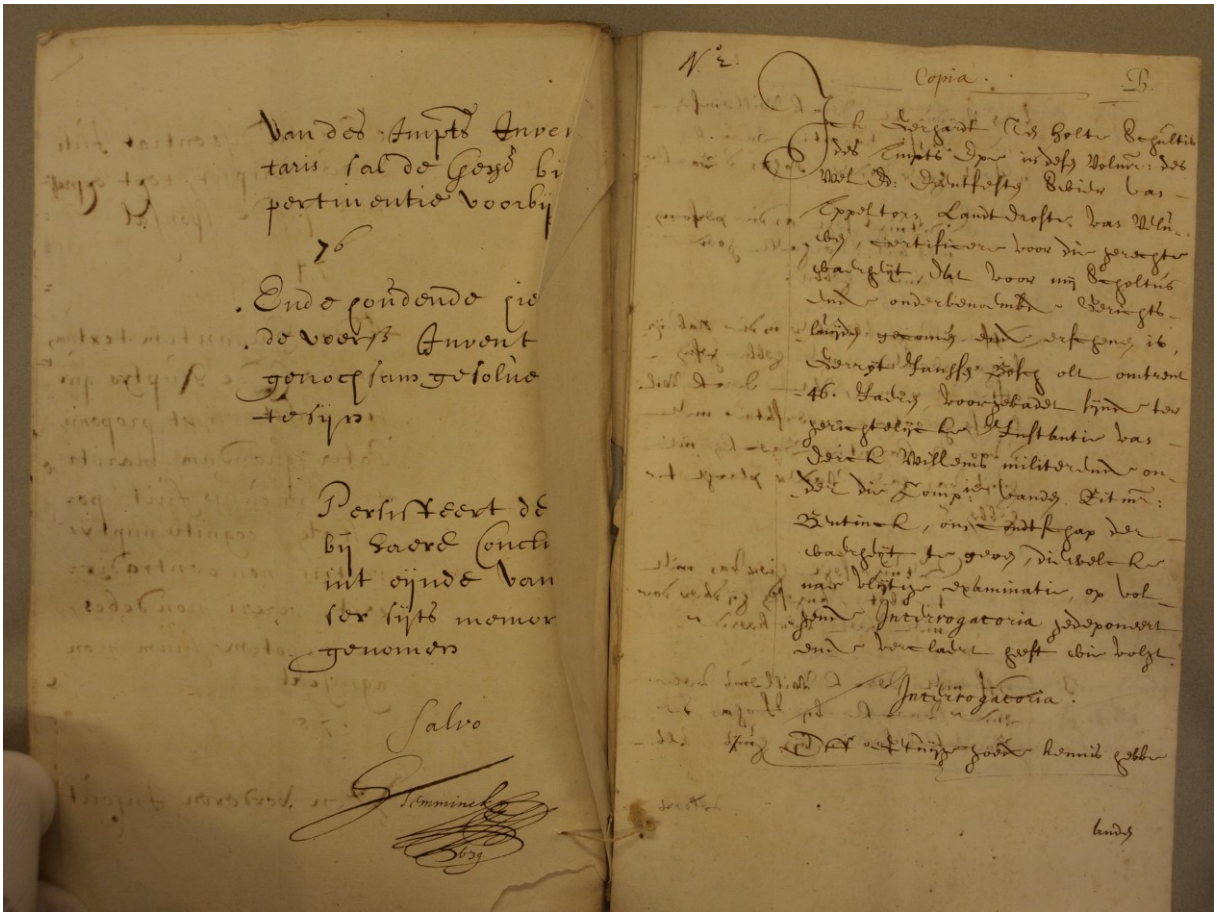
Daer tegens voorden gestelt oppose tegen in regten, nimirum, Intelligi semper filia patrem consentire, nisi evidenter dissentiat, Iulianus scripsit, text expres in l. 7 ff de Sponsal

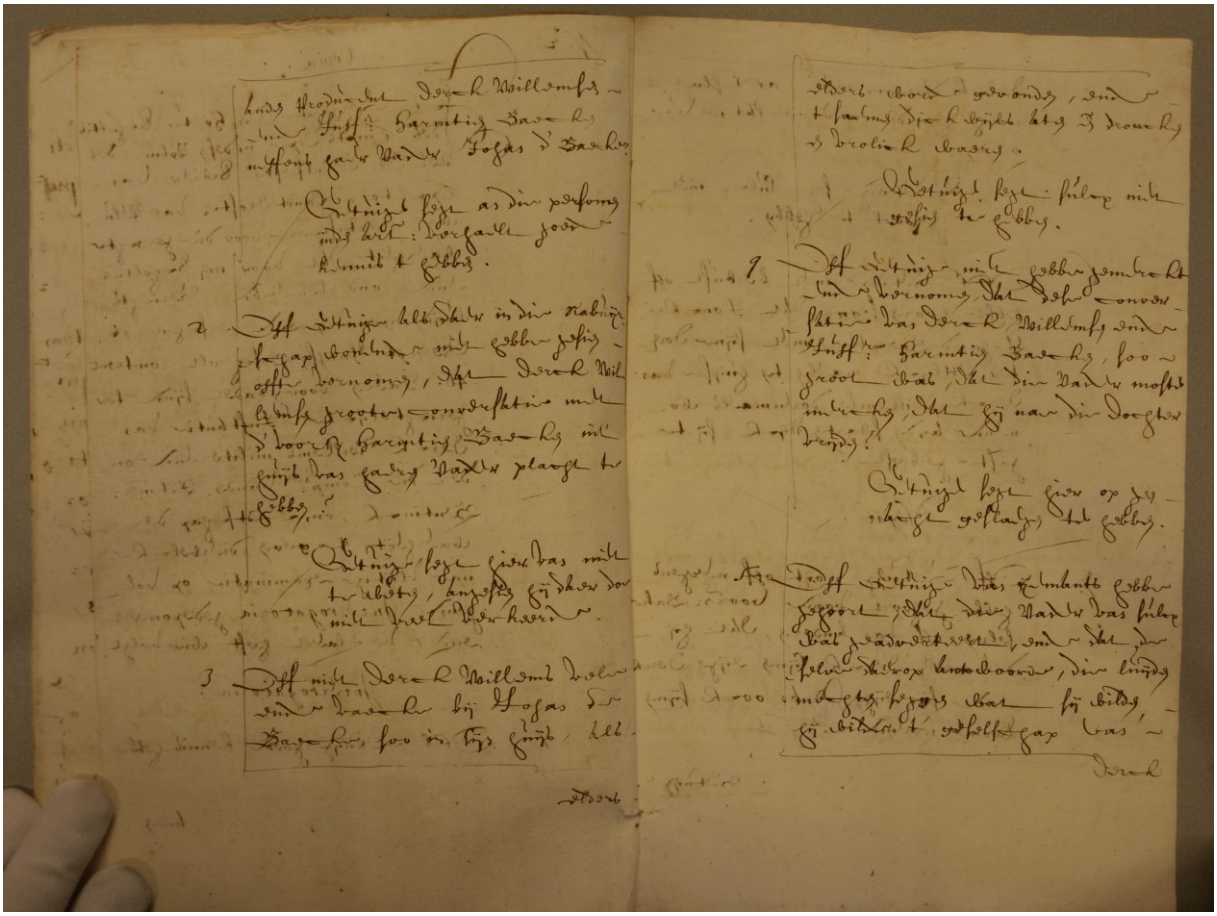
74

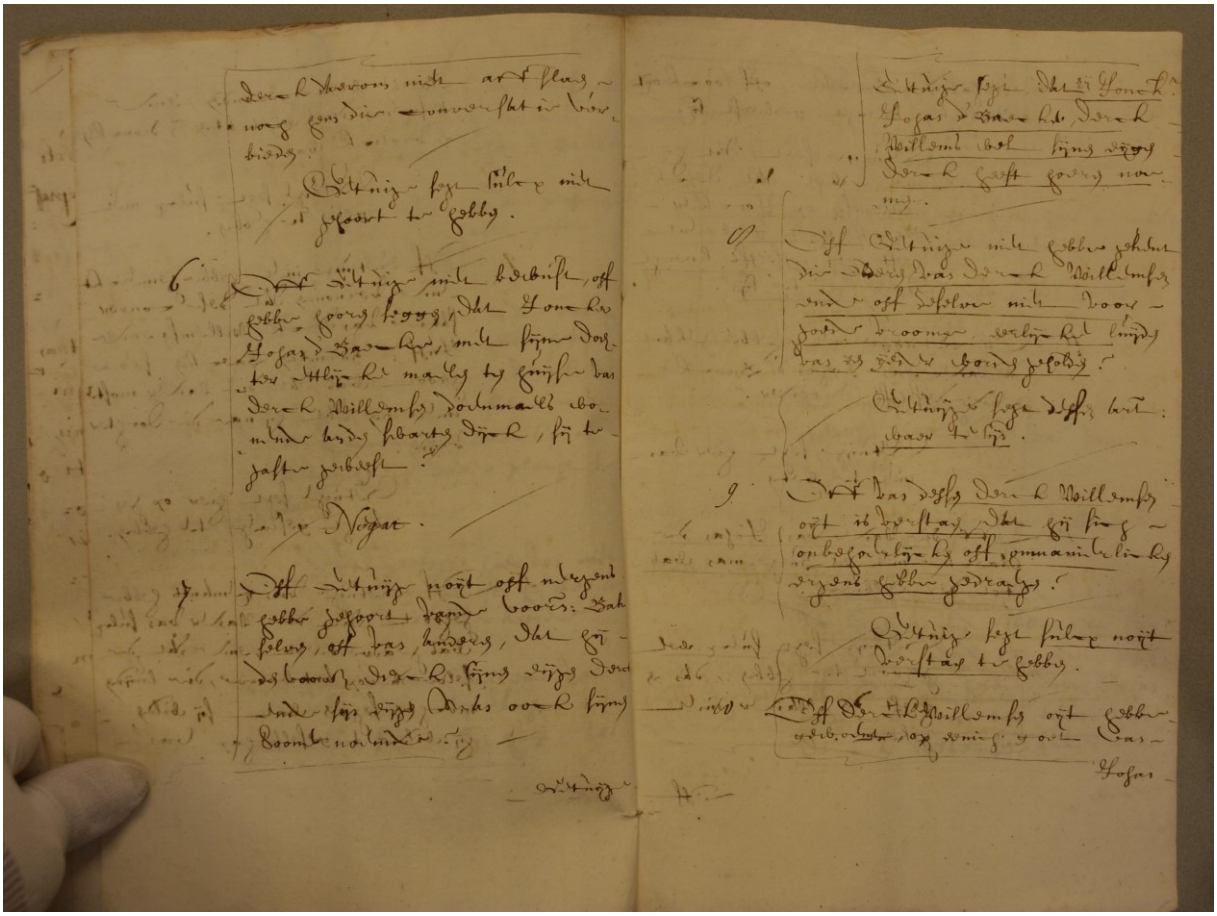
Adde Elegantem textum in l. 5 C de Nuptijs qui sic habet: Si, vt proponis, Pater quondam mariti tui, in cuius fuit potestate, cognitis nuptijs vestris non contradixerit, vereri non debes, ne nepotem suum non agnoscat

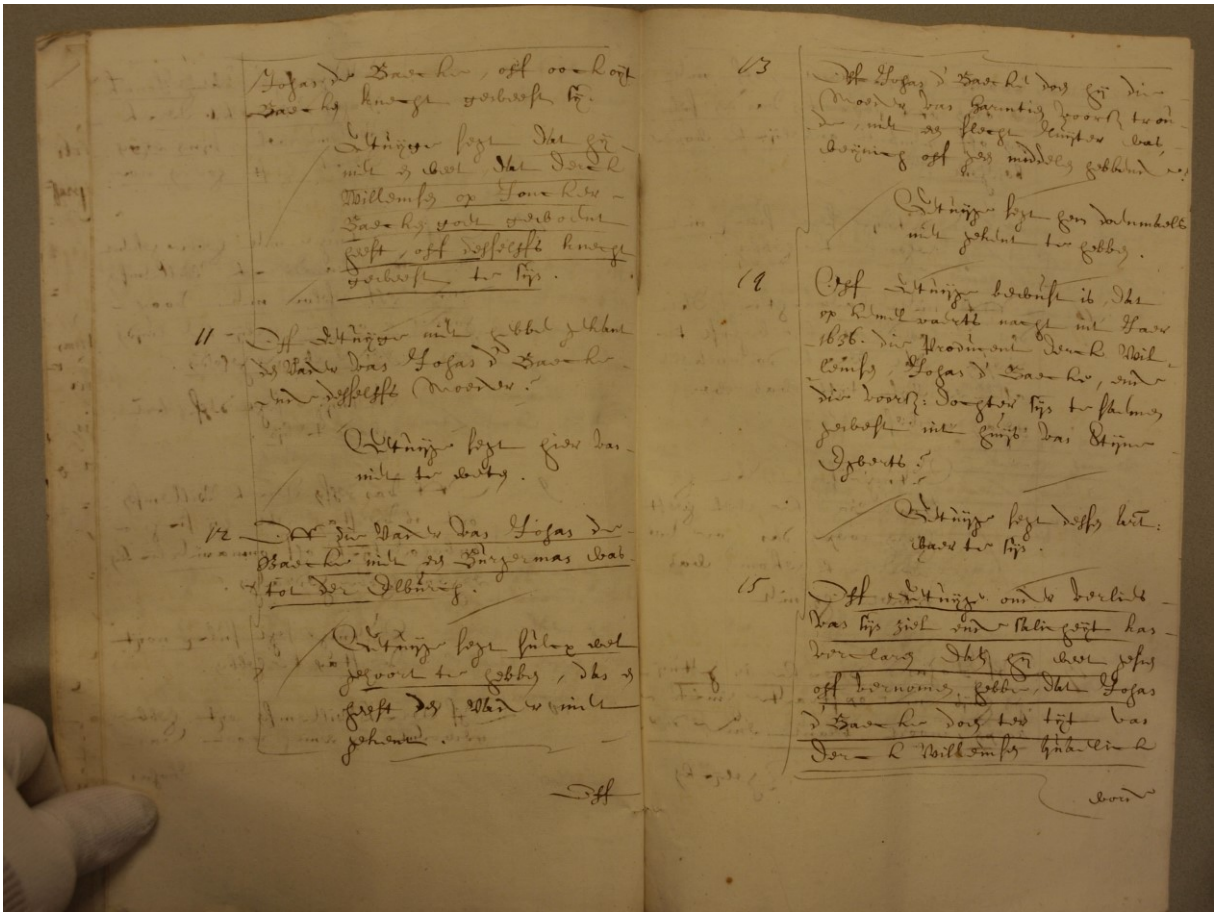
75

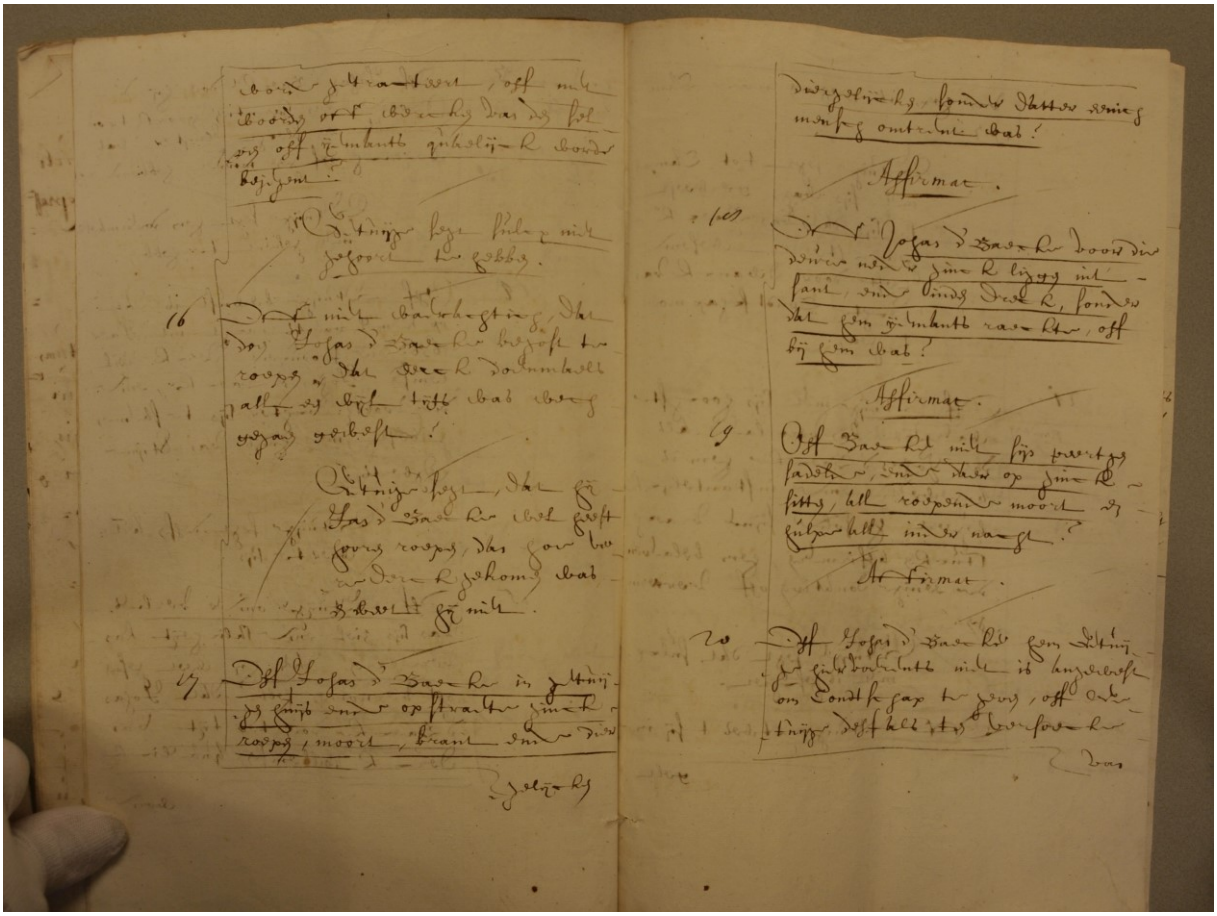
Den verderen Insont

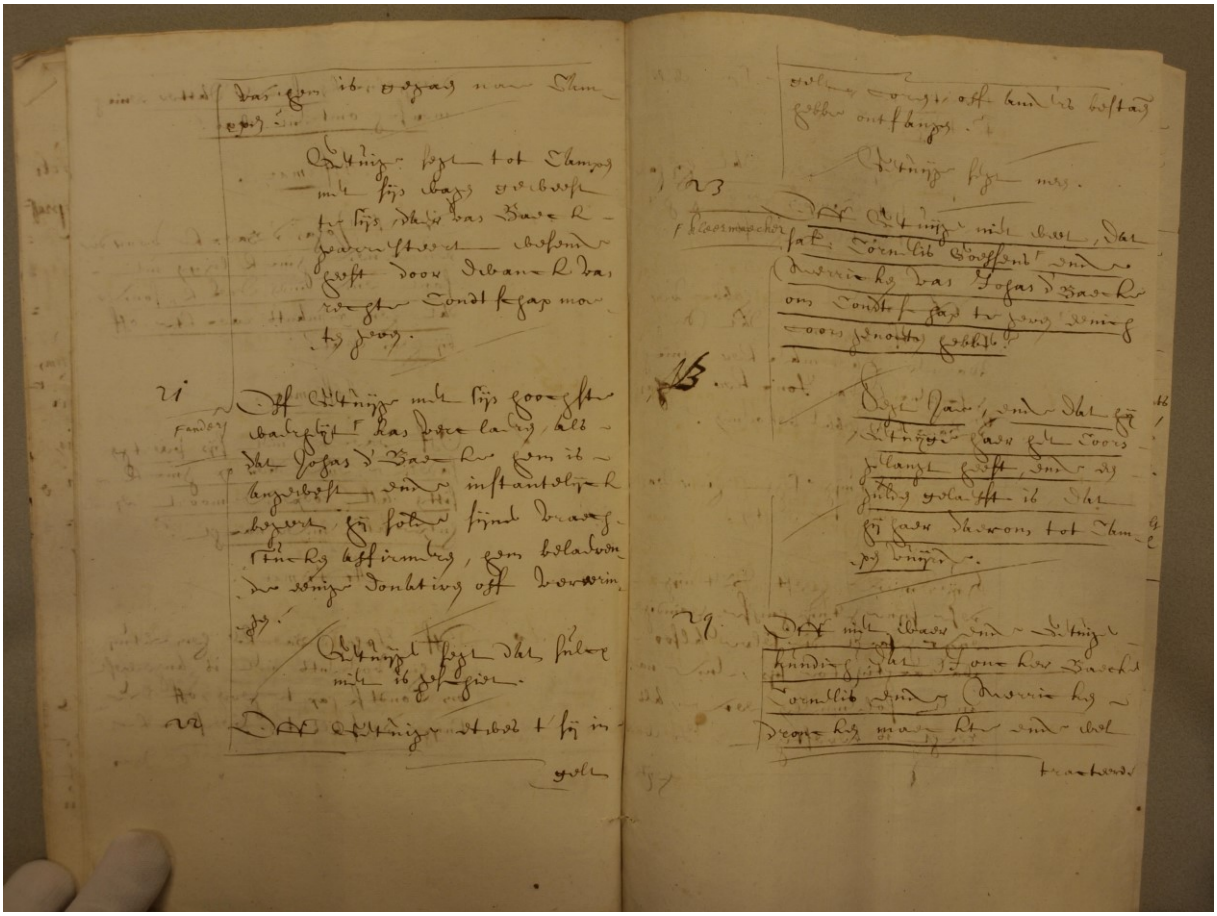

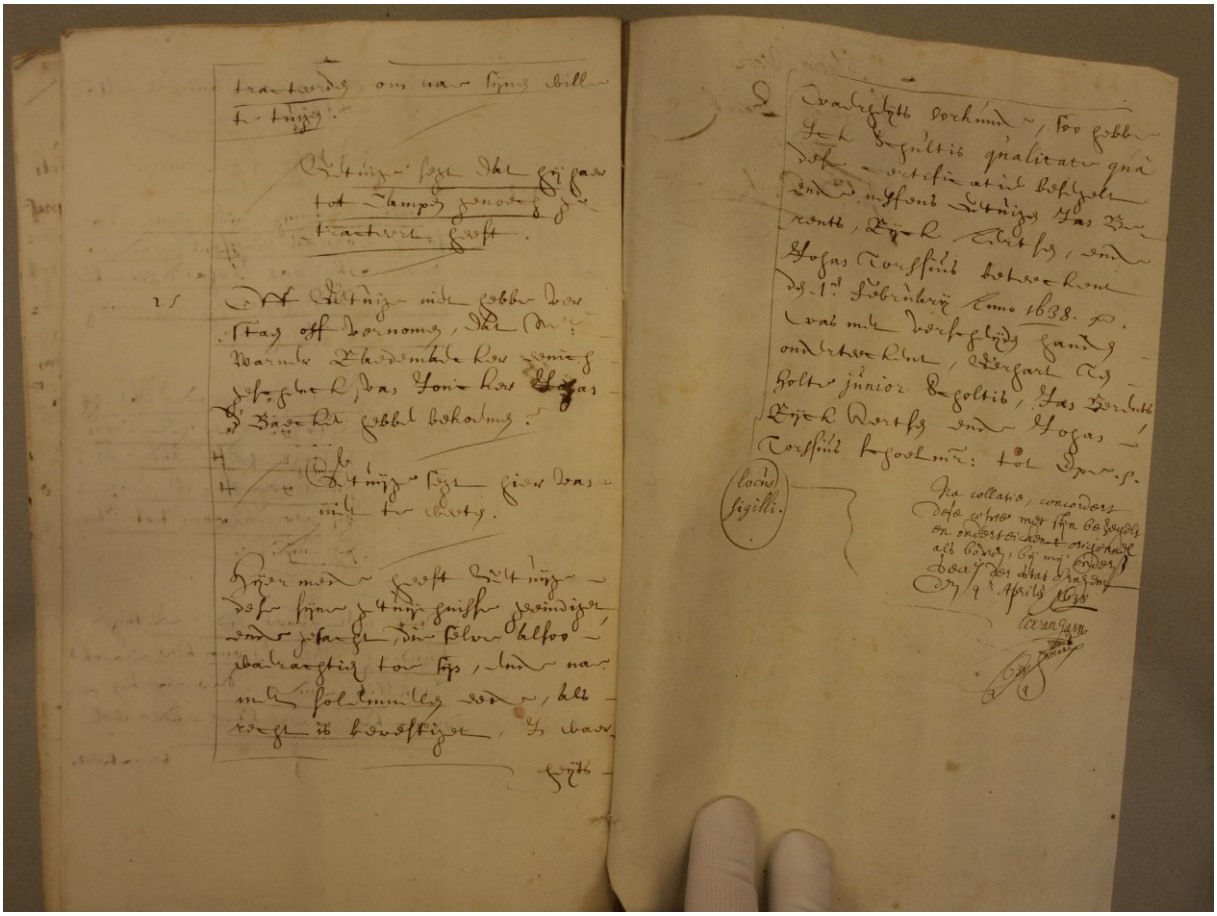

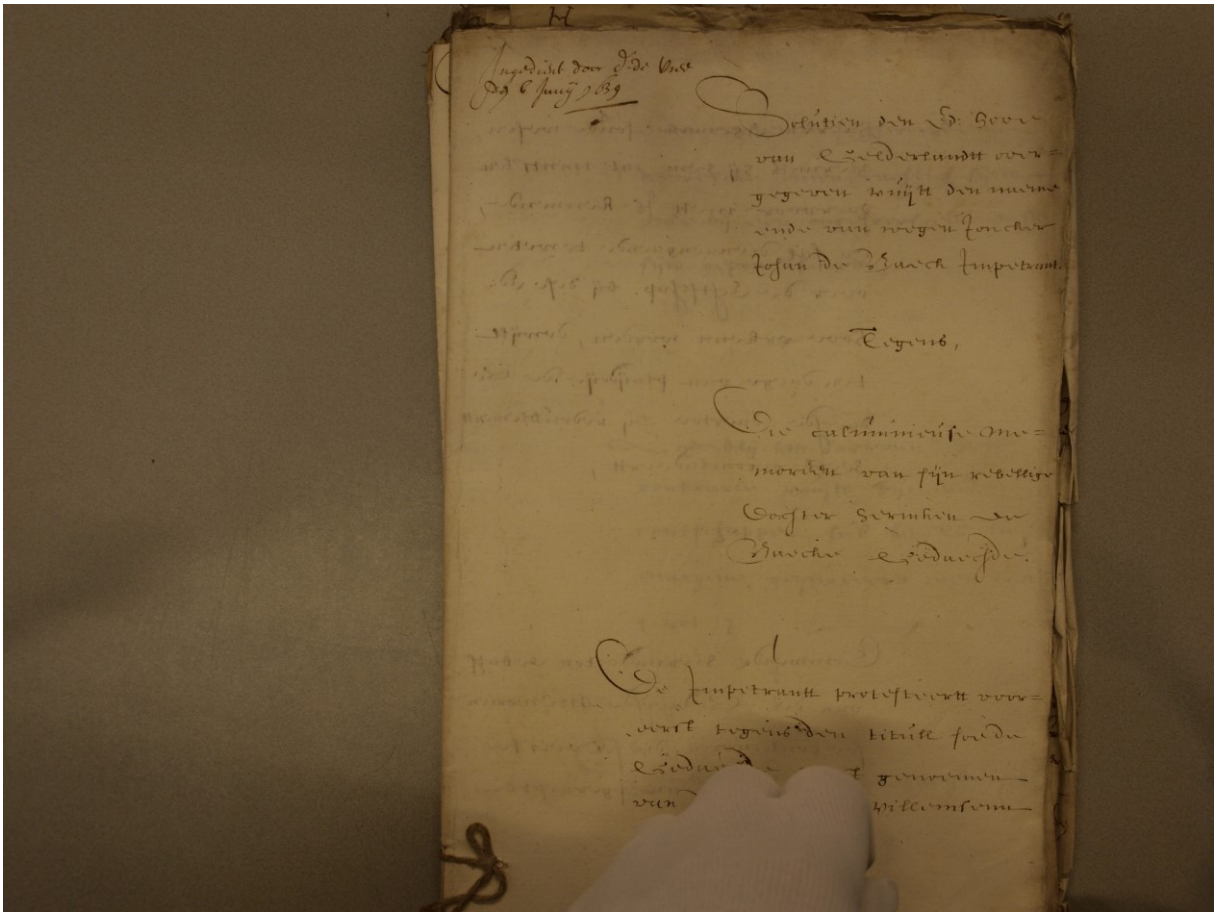

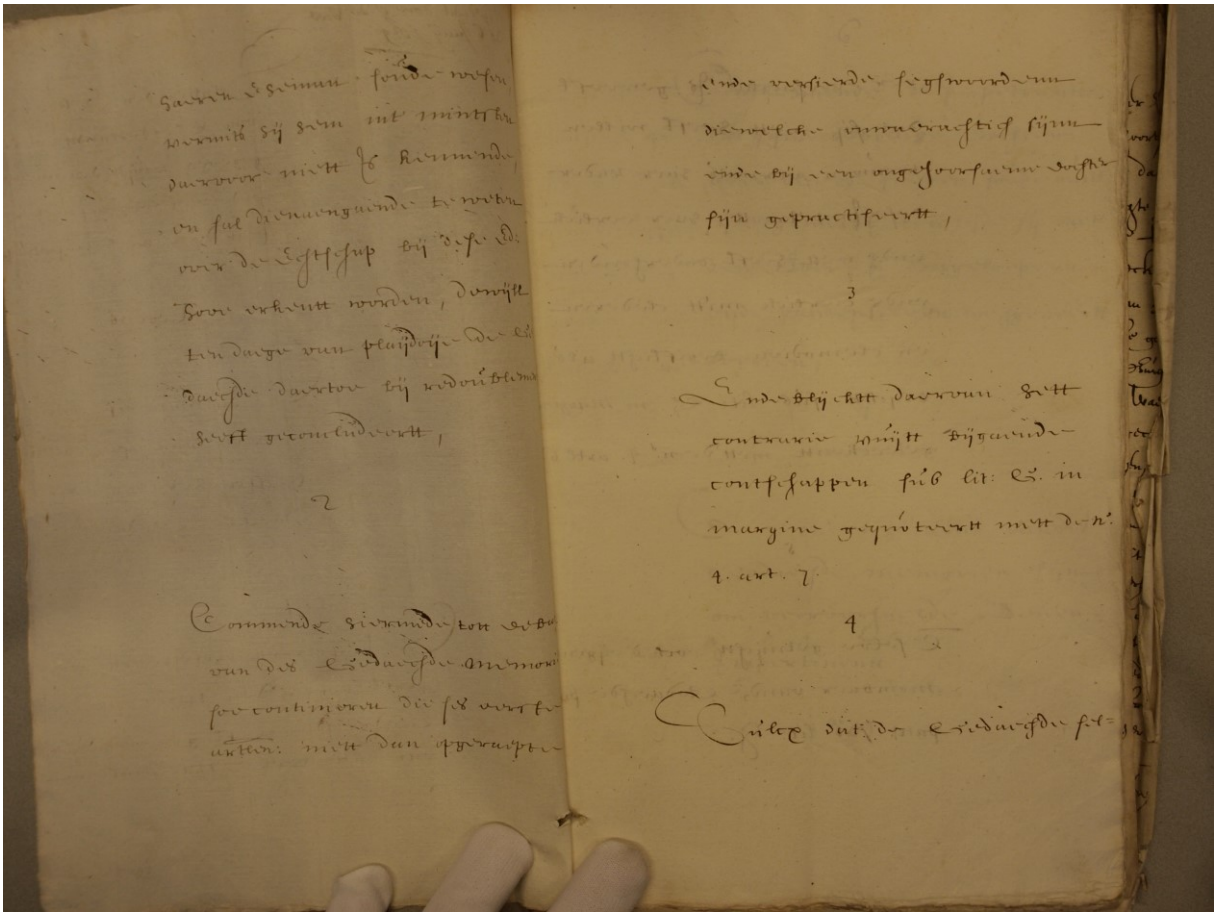

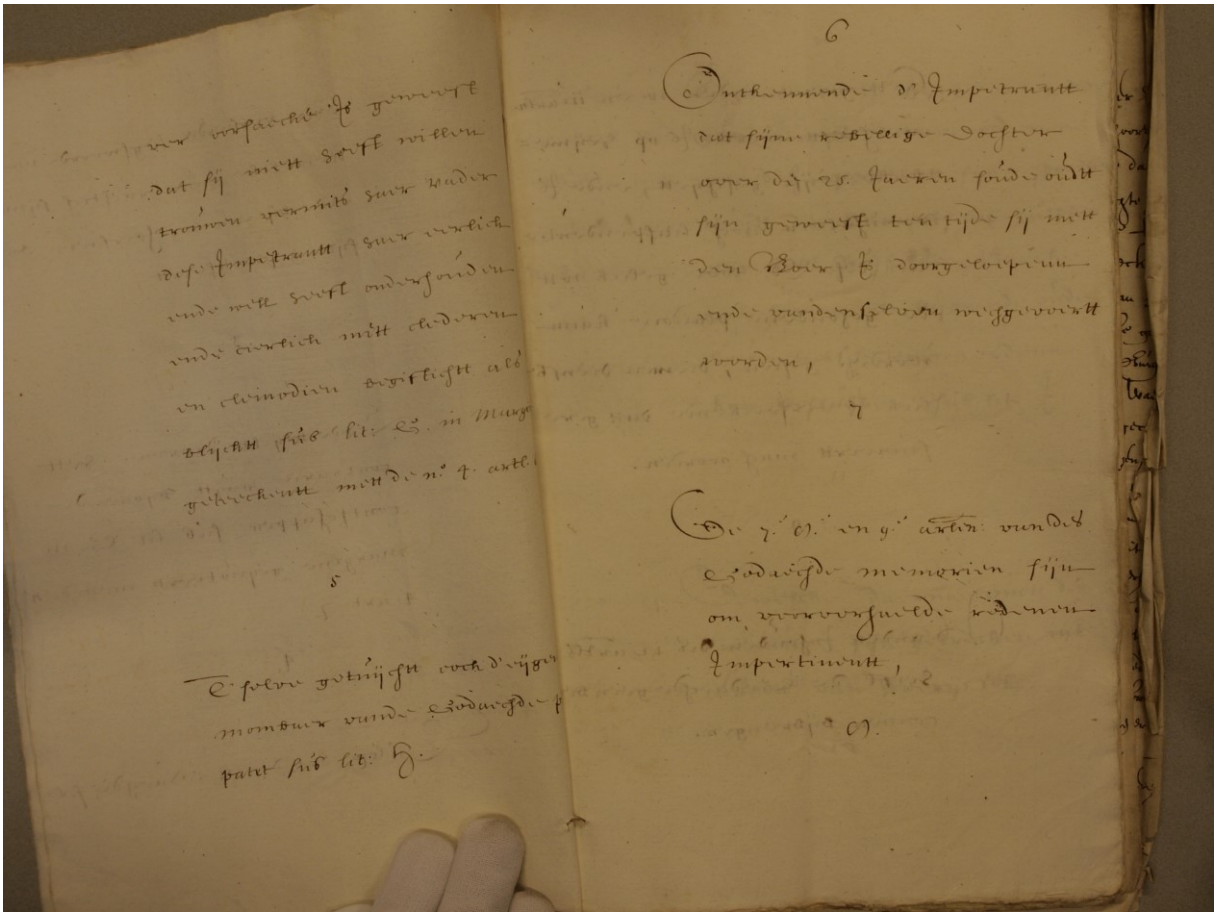

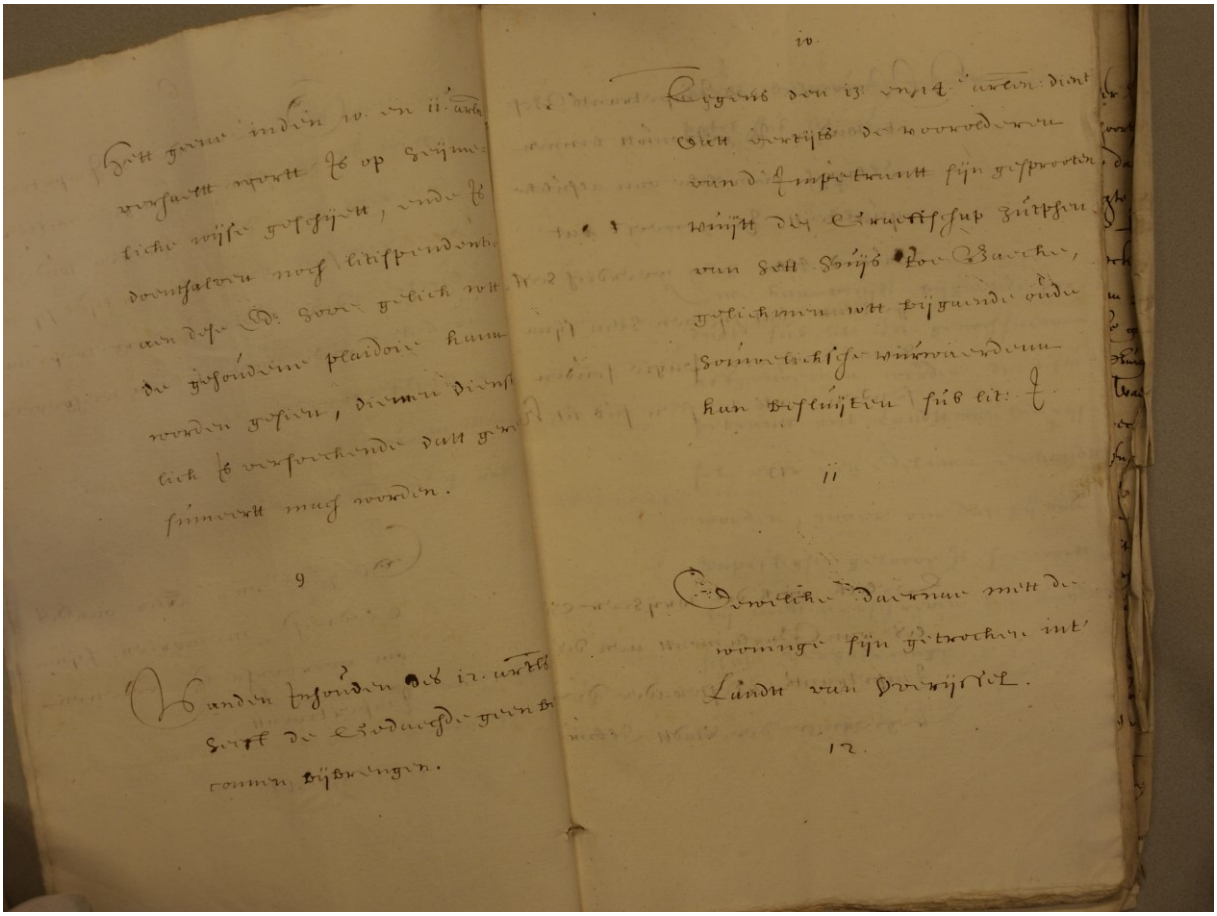

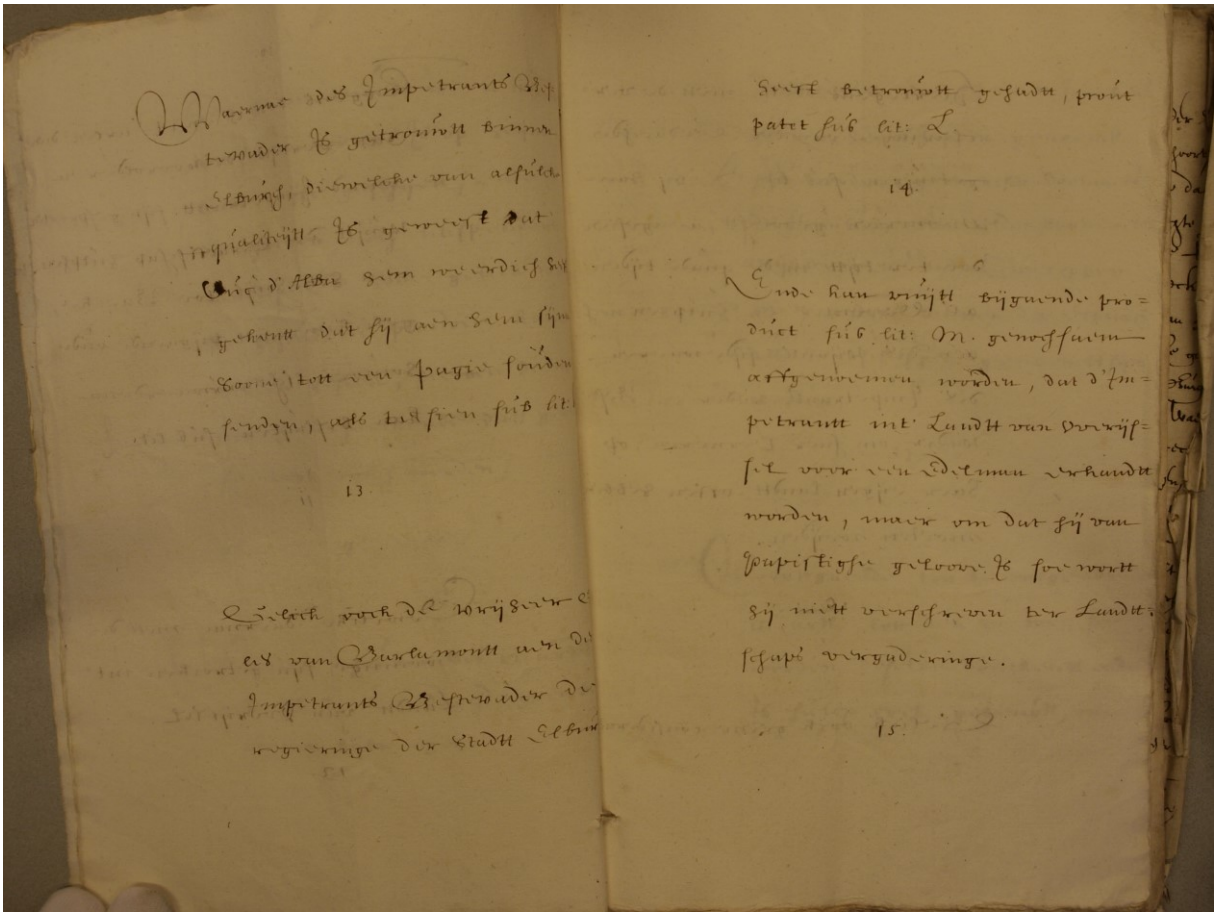

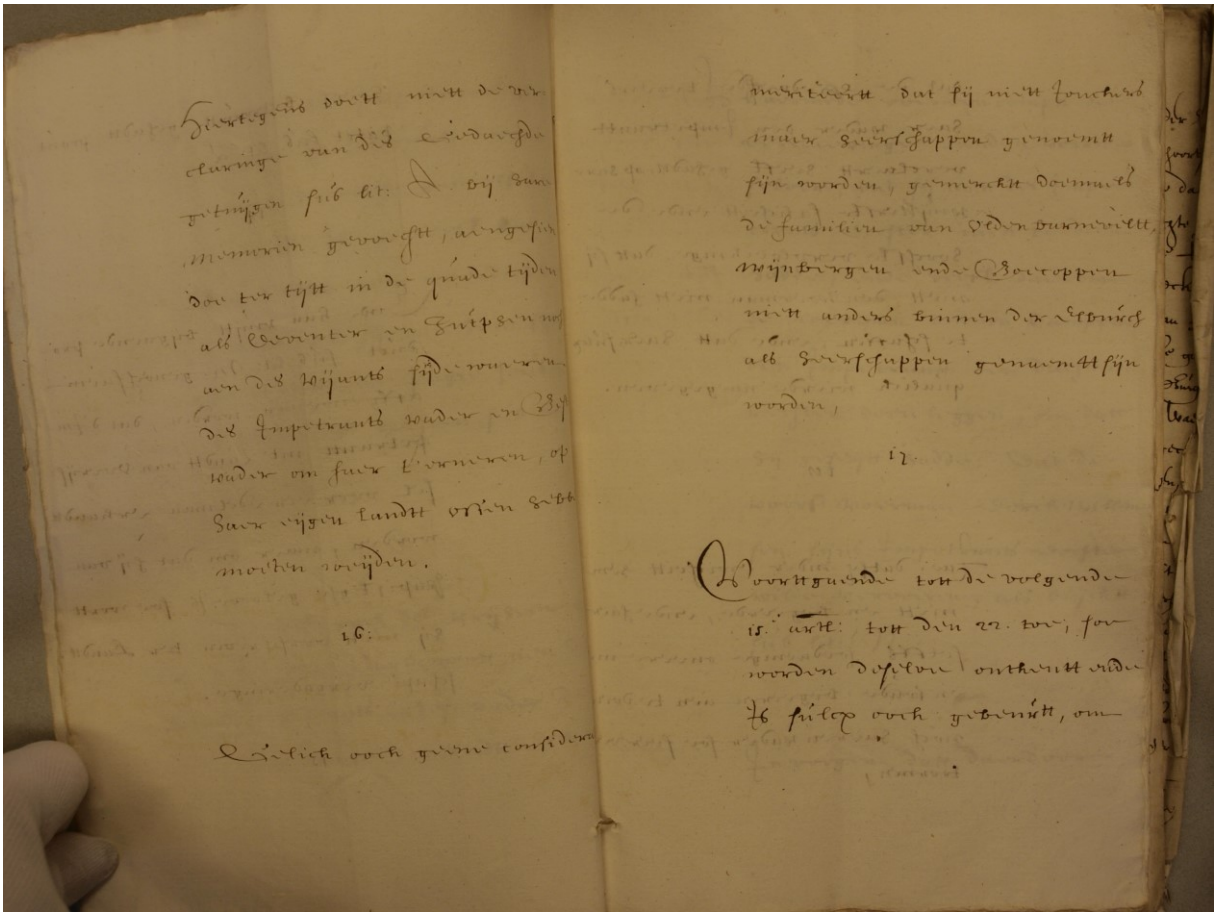

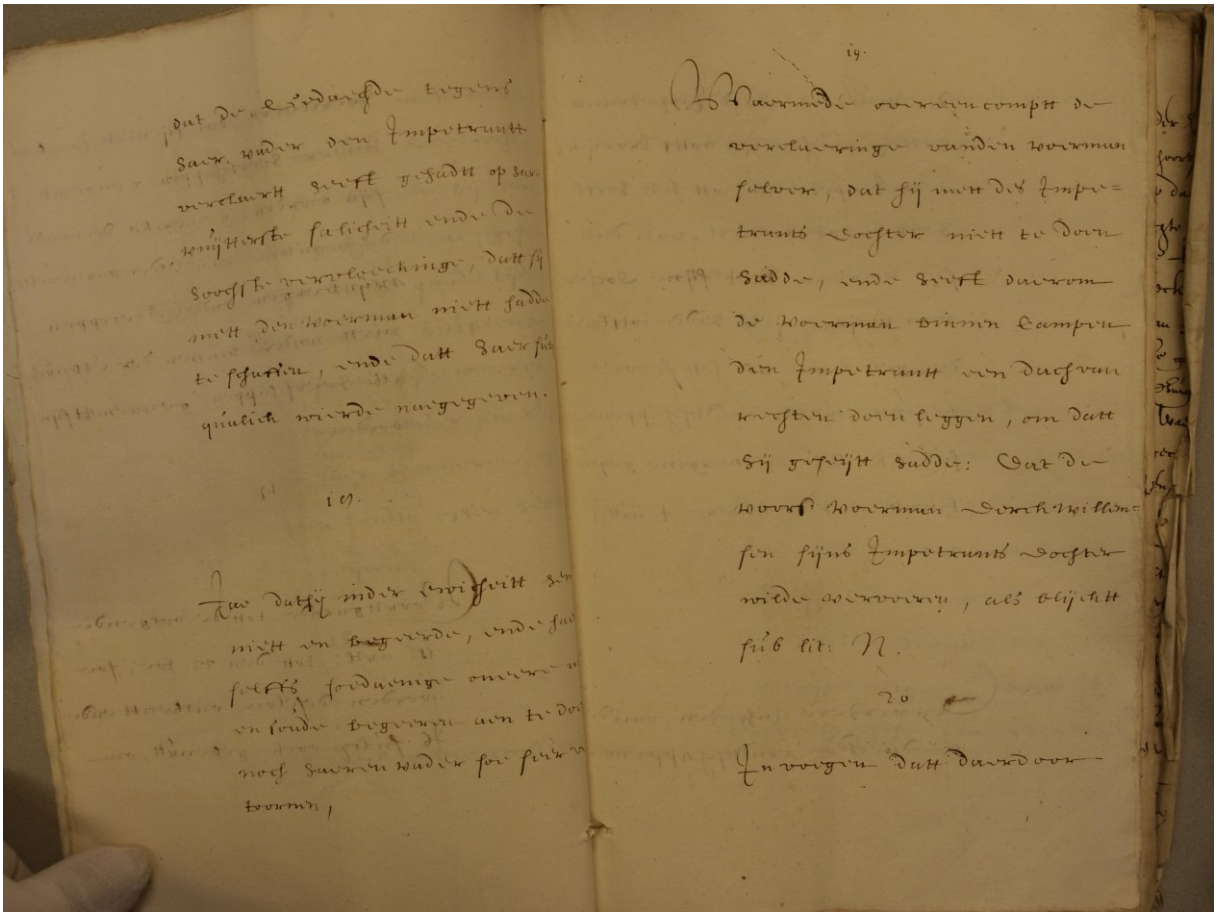

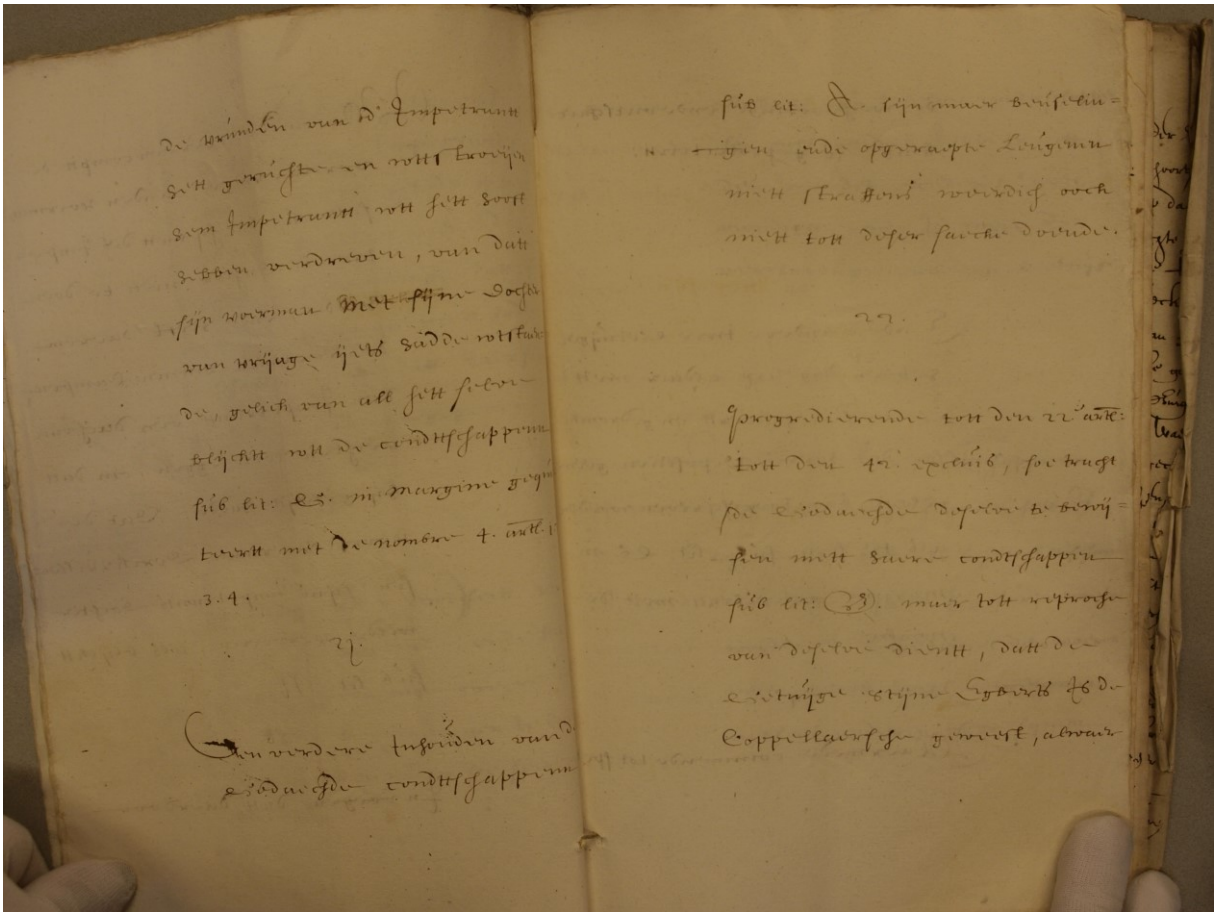

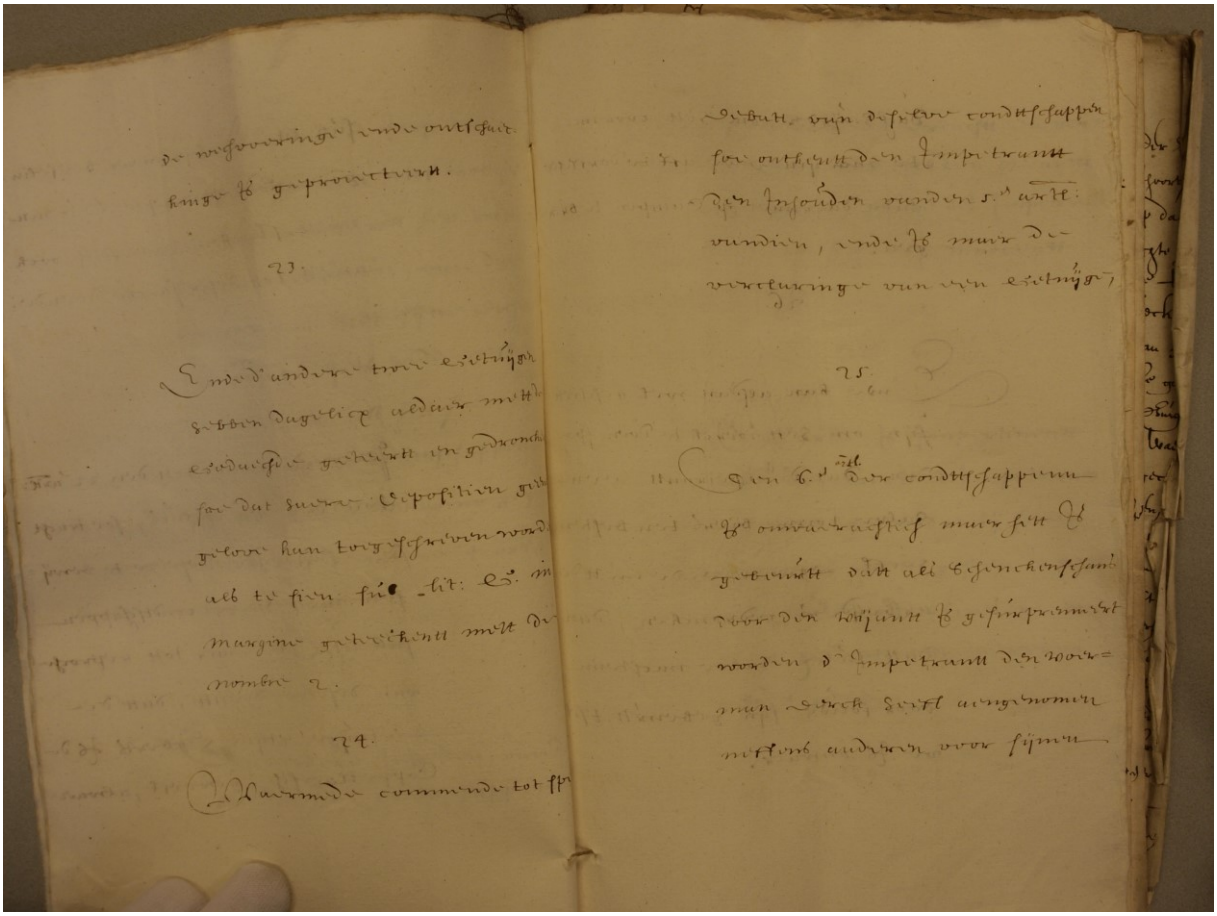

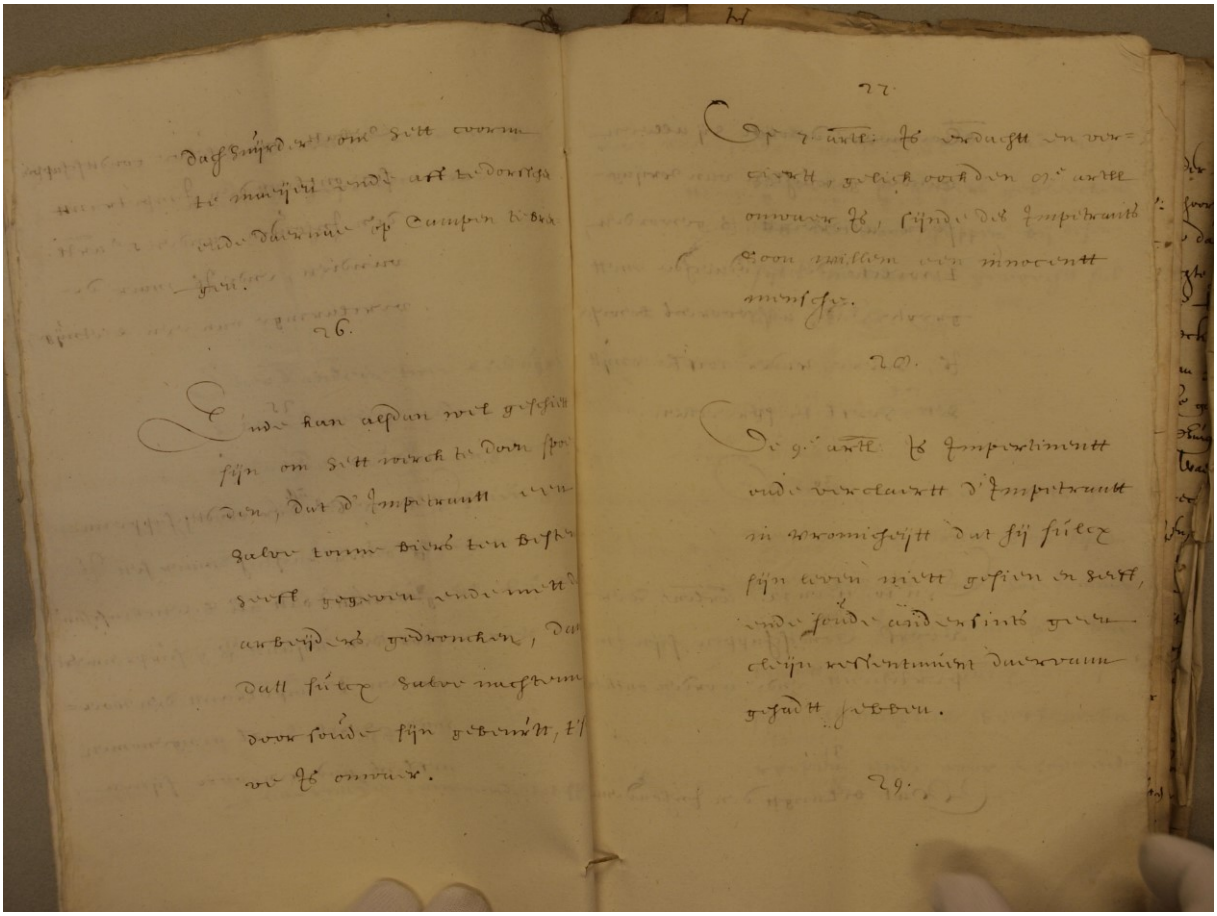

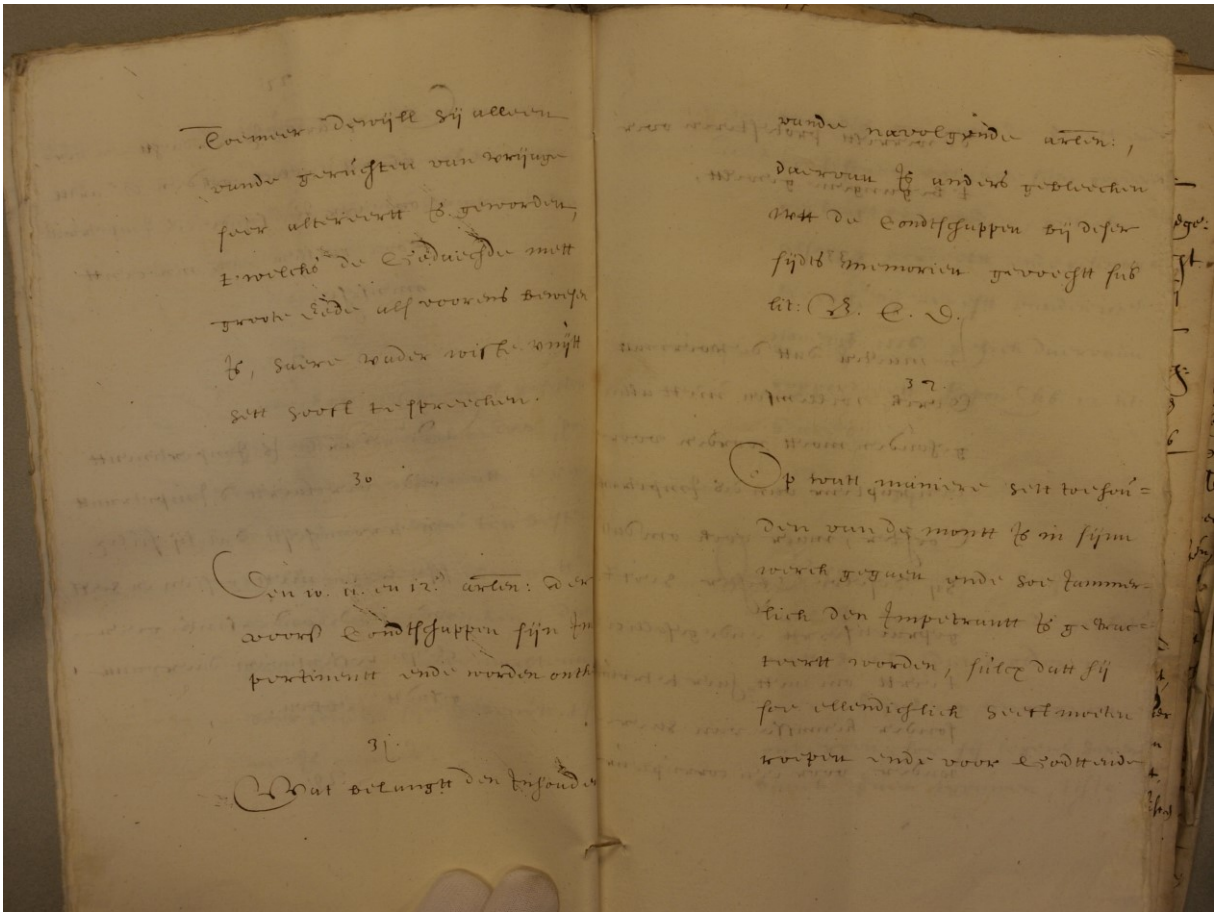

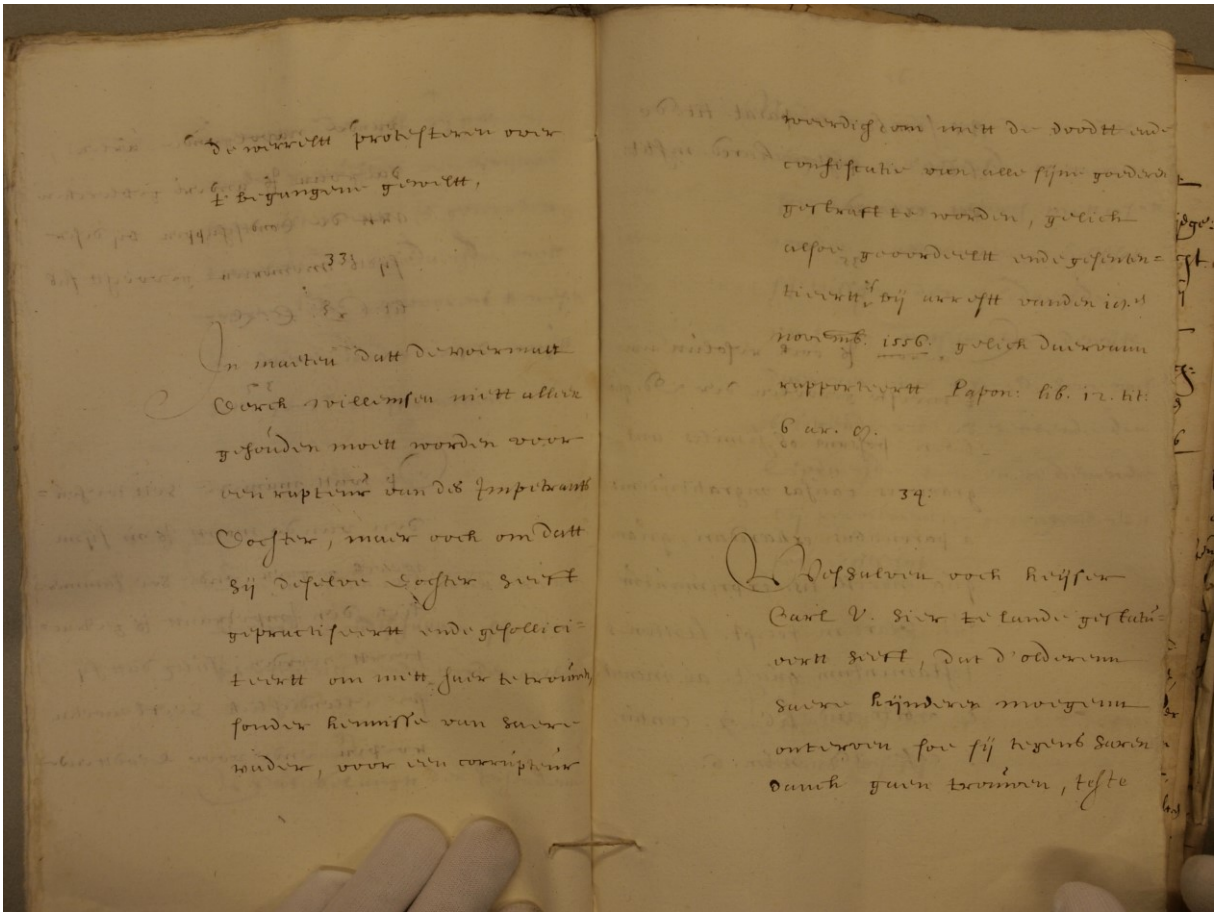

de warheit protestiren vnnd
t. begungen gewelt,

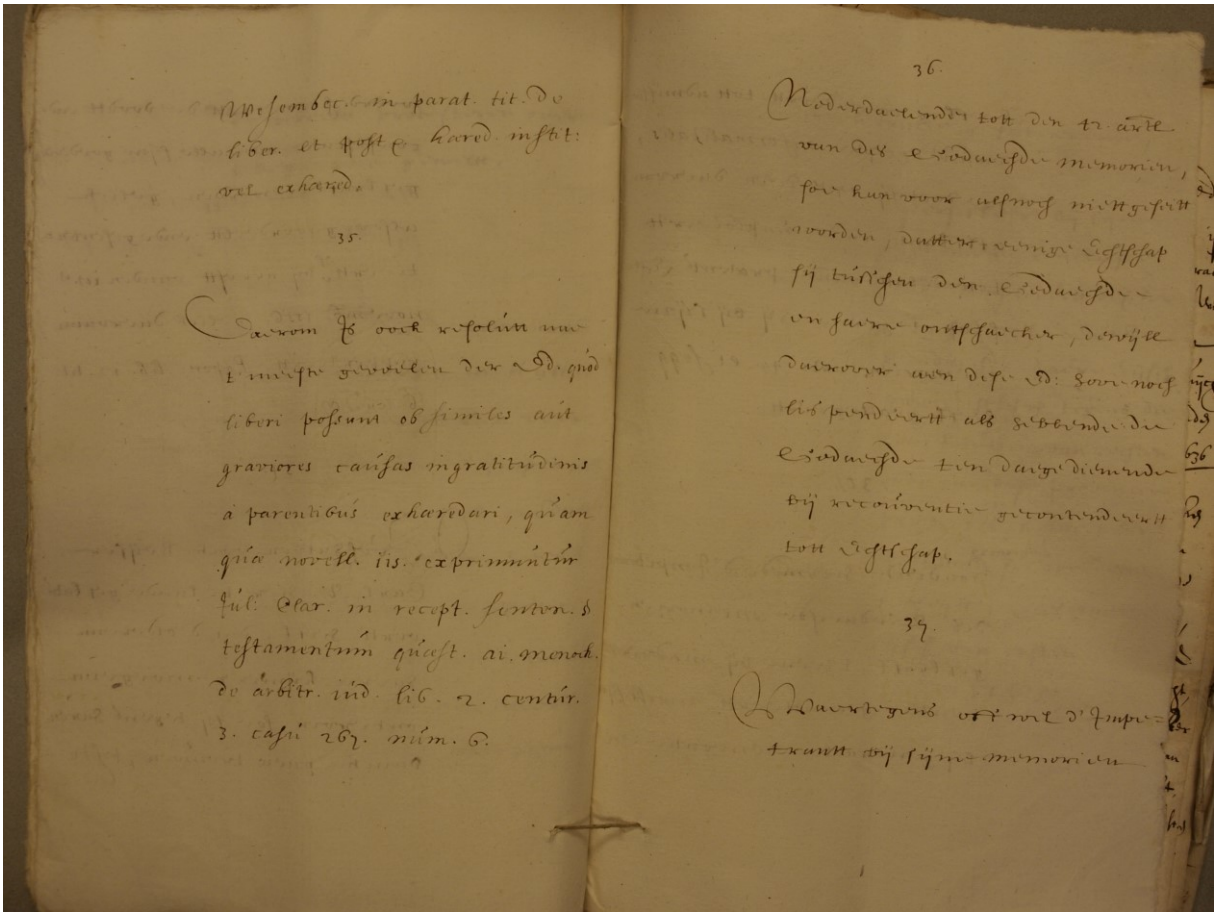
33.

In martin datt de wolermelt
Doctor willemsen mitt allen
gesanden mehr worden vnnd
vnn rapture vnnd des Imperators
Cantzler, mehr vnnd ordentt
sij desselven Cantzler zuvor
gesprochen werett vnde gehollci-
tiret om mitt jnen te trewen
sonder kennisse vnn bewe-
wunder, vnnd vnn correspon-

wordigen vnn mitt de dodtt vnde
confiscatie vnn alle synne gonderen
gestraft te worden, gelich
also gescheden vnde geschen
is, wo wol sij vnrechtt vnnd jegen
nouemb. 1550. gelick duruan
supplicyrett Papen: lib. 12. bl:
6 vnd 7.

34.

Desgelicken vnnd hebben
Carll V. sine te kunde gethan
vnnd latt, dat d'oldermen
sunder kennisse morgens
ontrenen sine sij tegens sunder
danck gain trauen, testo

Wesemb. c. in parat. tit. De liber. et post. hared. instit: vel exhared.

35.

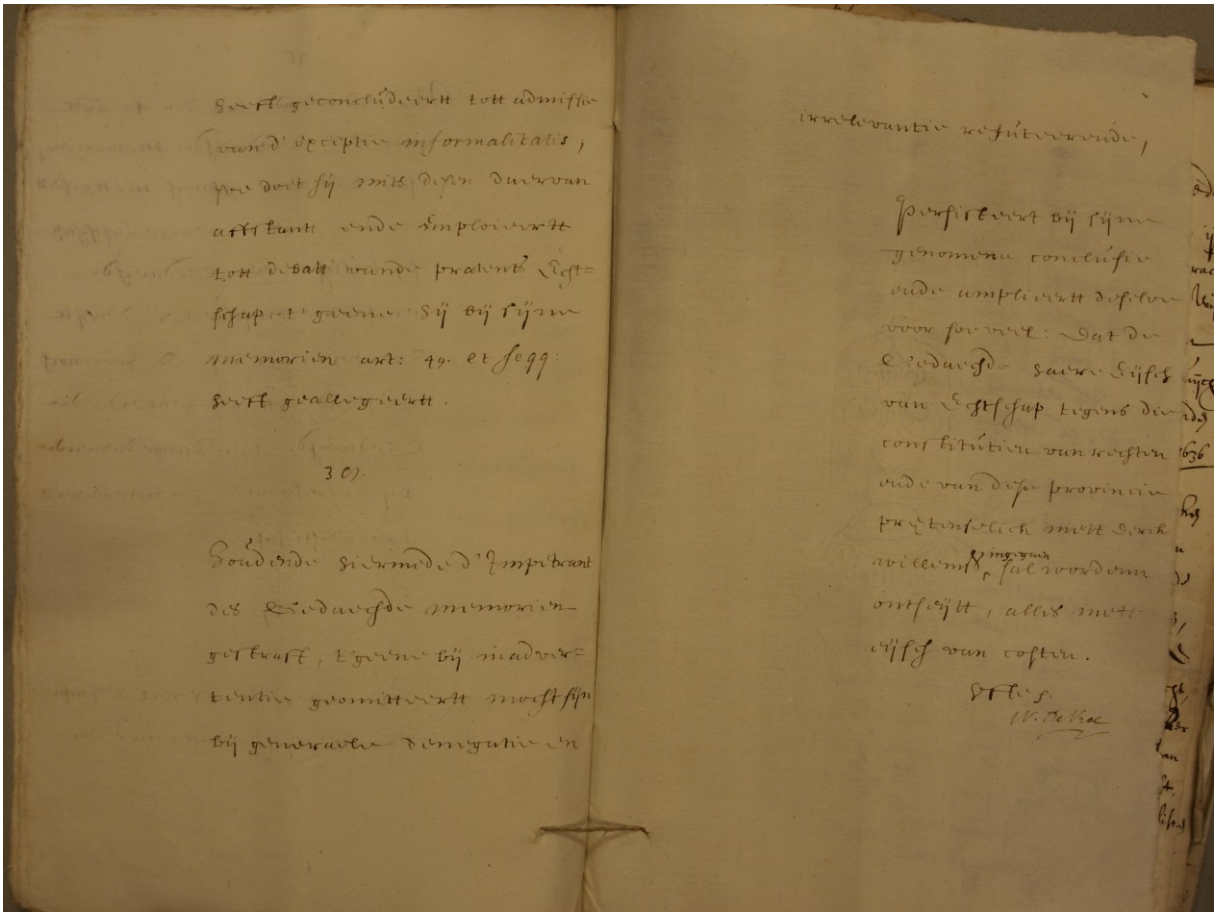
Quorum tamen consolium nunc in multis civitatibus locum non liberi possunt ob similes aut graviores causas ingratitudinis a parentibus exharedari, quam gratia novell. ius. exprimitur ful. Clar. in recept. sentent. § testamentum quæst. ai. monach. de arbitr. iud. lib. 2. centur. 3. casu 267. num. 6.

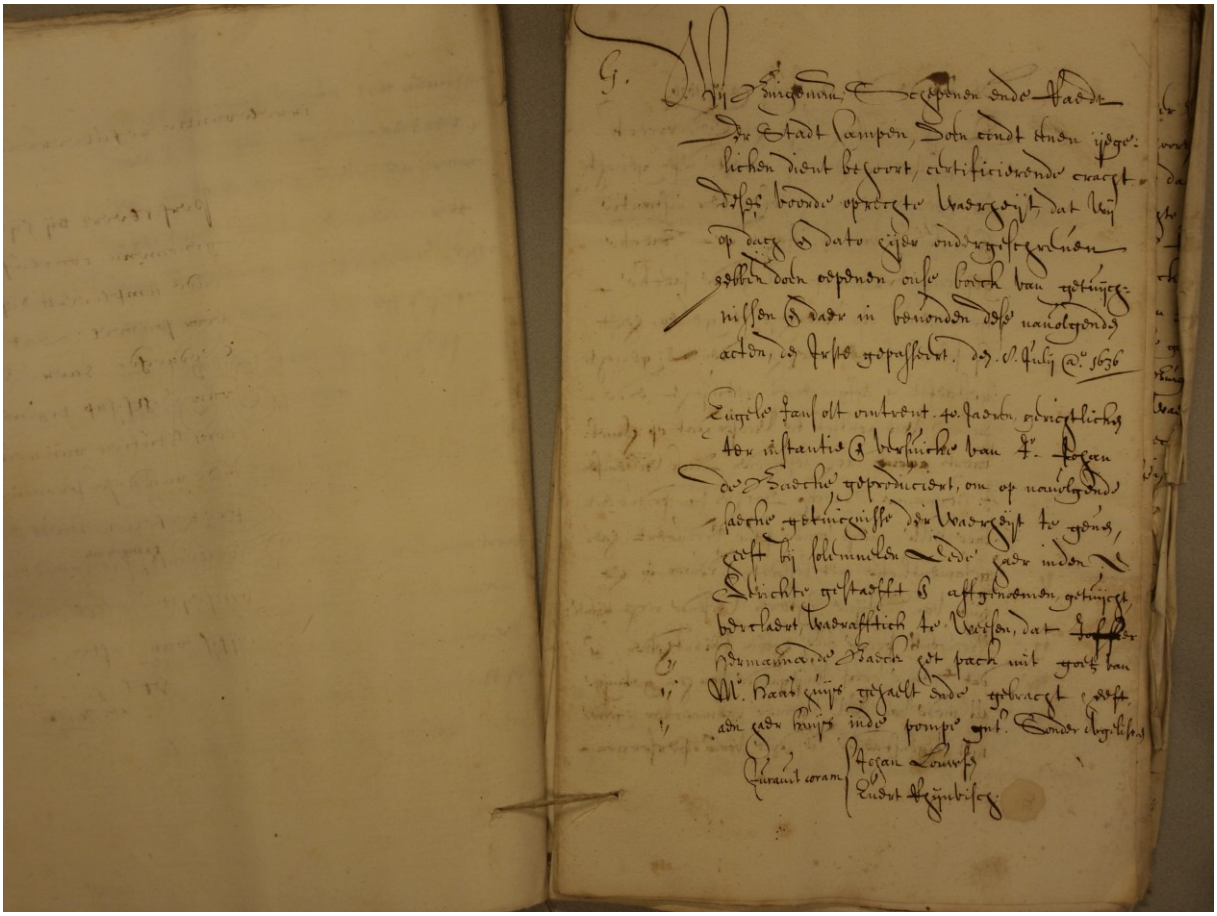
36.

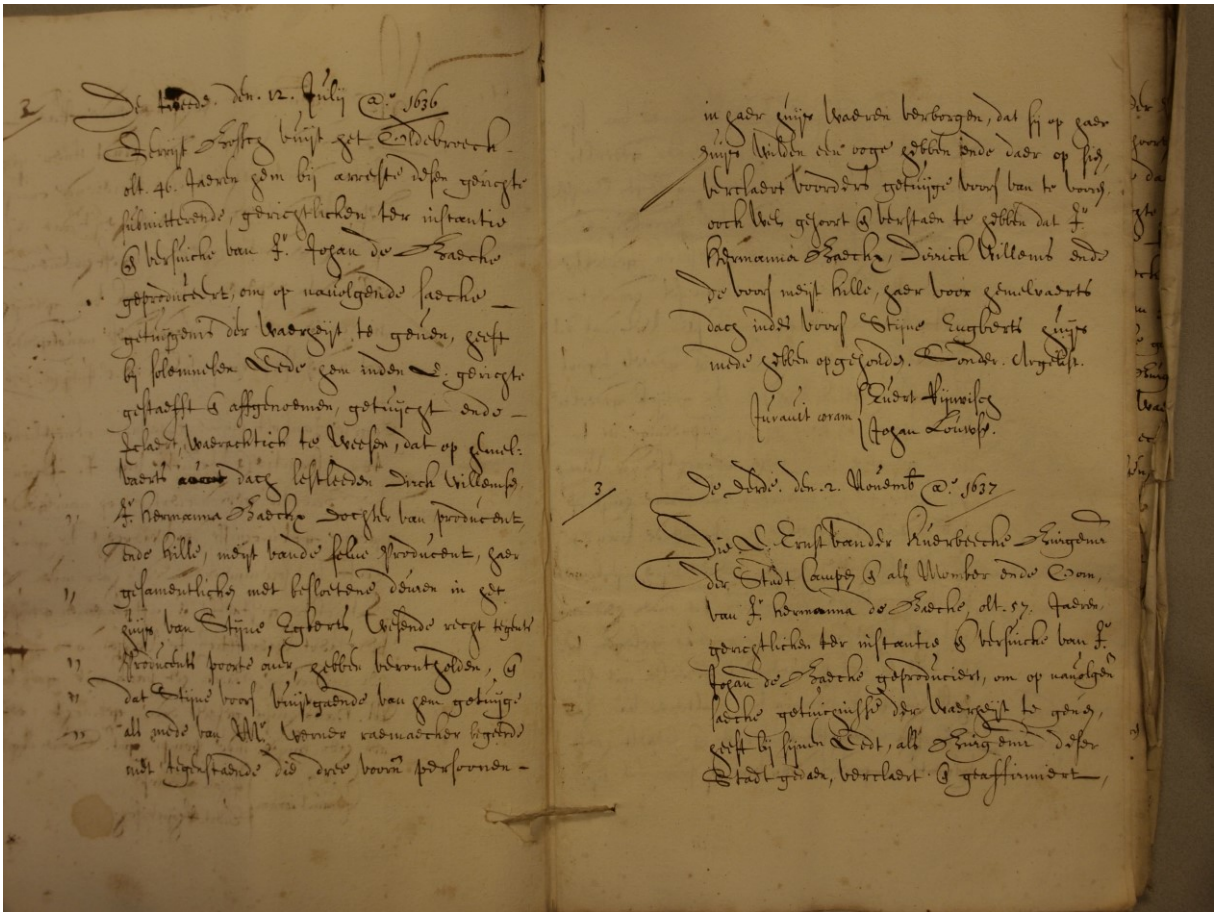
Nadem darumme tott dem 17. artickel van dess Lüdingsche memorien, so kun vorth alsnoch nichtgesath worden, dath wy einige Gerichtsstat tho tidtlicher dem Lüdingsche in sakwe ordtsaken, dewyle darvonn wen desse Ld: sonnen tidts bescheidt als sodenne die Lüdingsche tom dage dinende tidt verordnette gerichtsdenere tott Gerichtsstat.

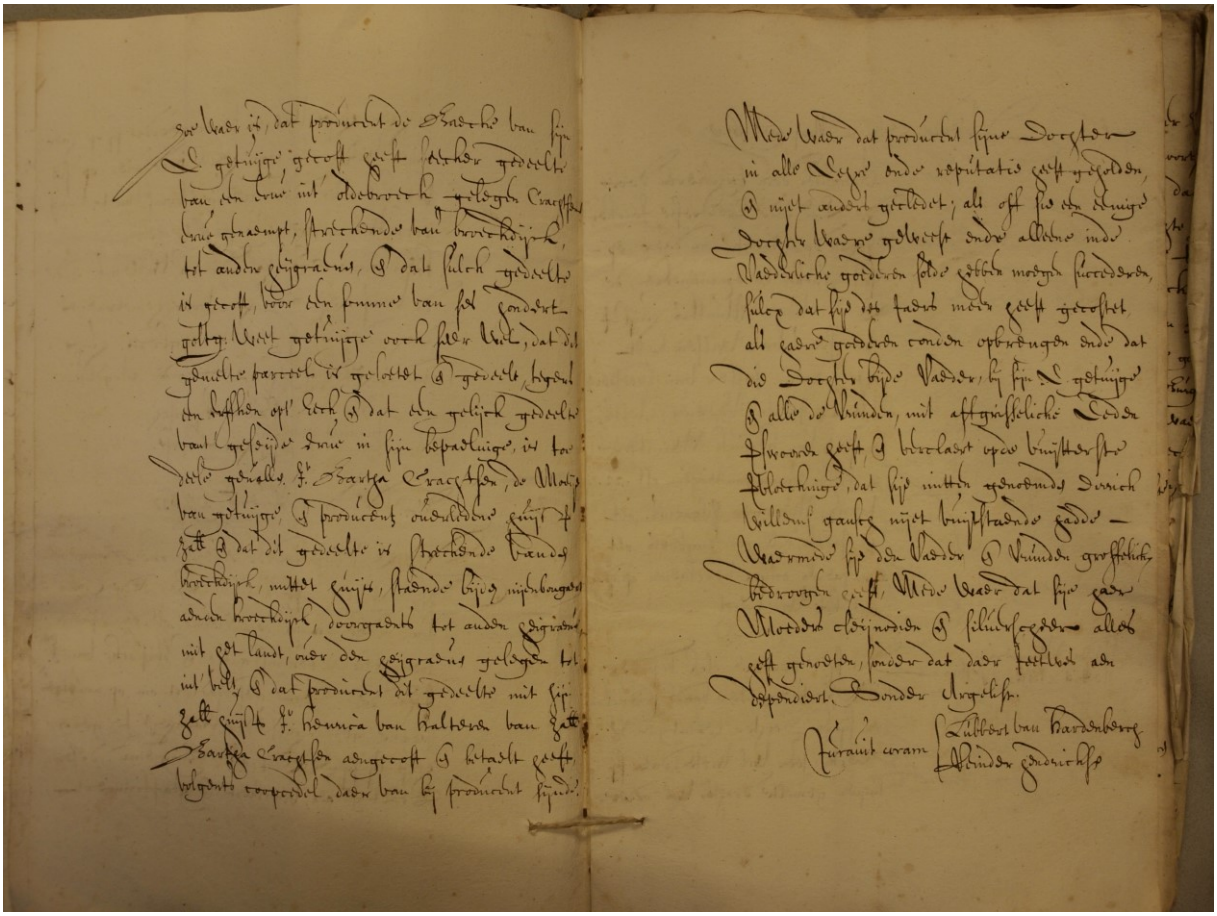
37.

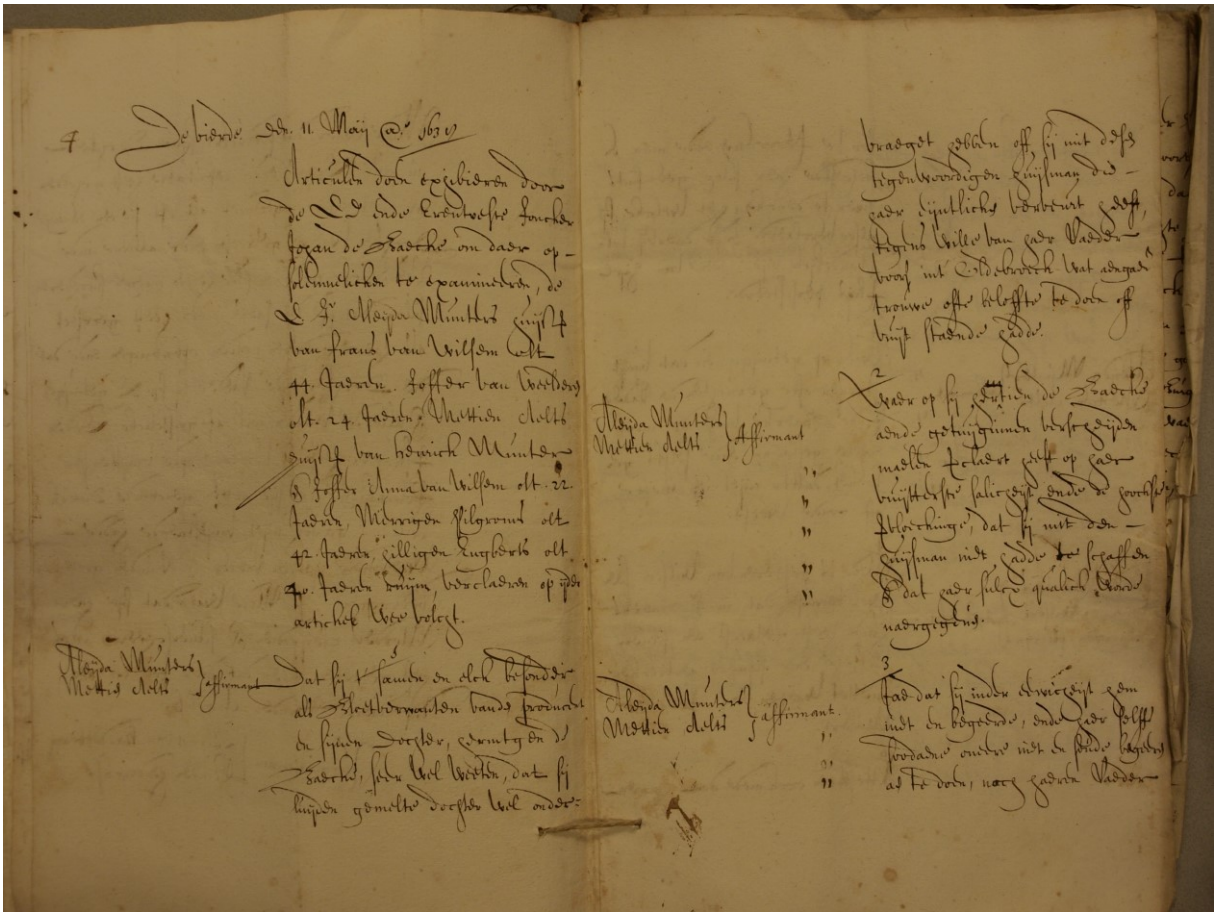
Dewyle offt vele d'jenne tramth dy sijne memorien

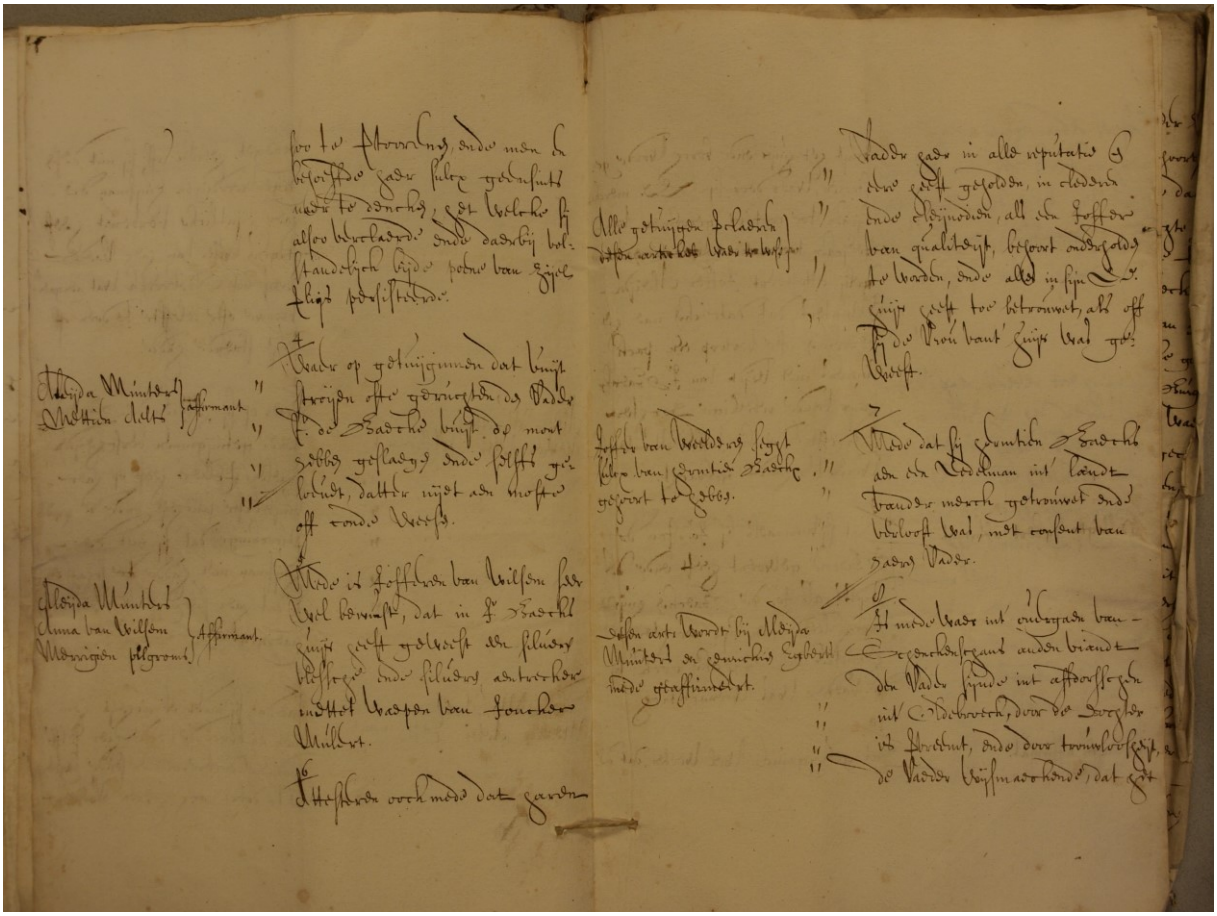

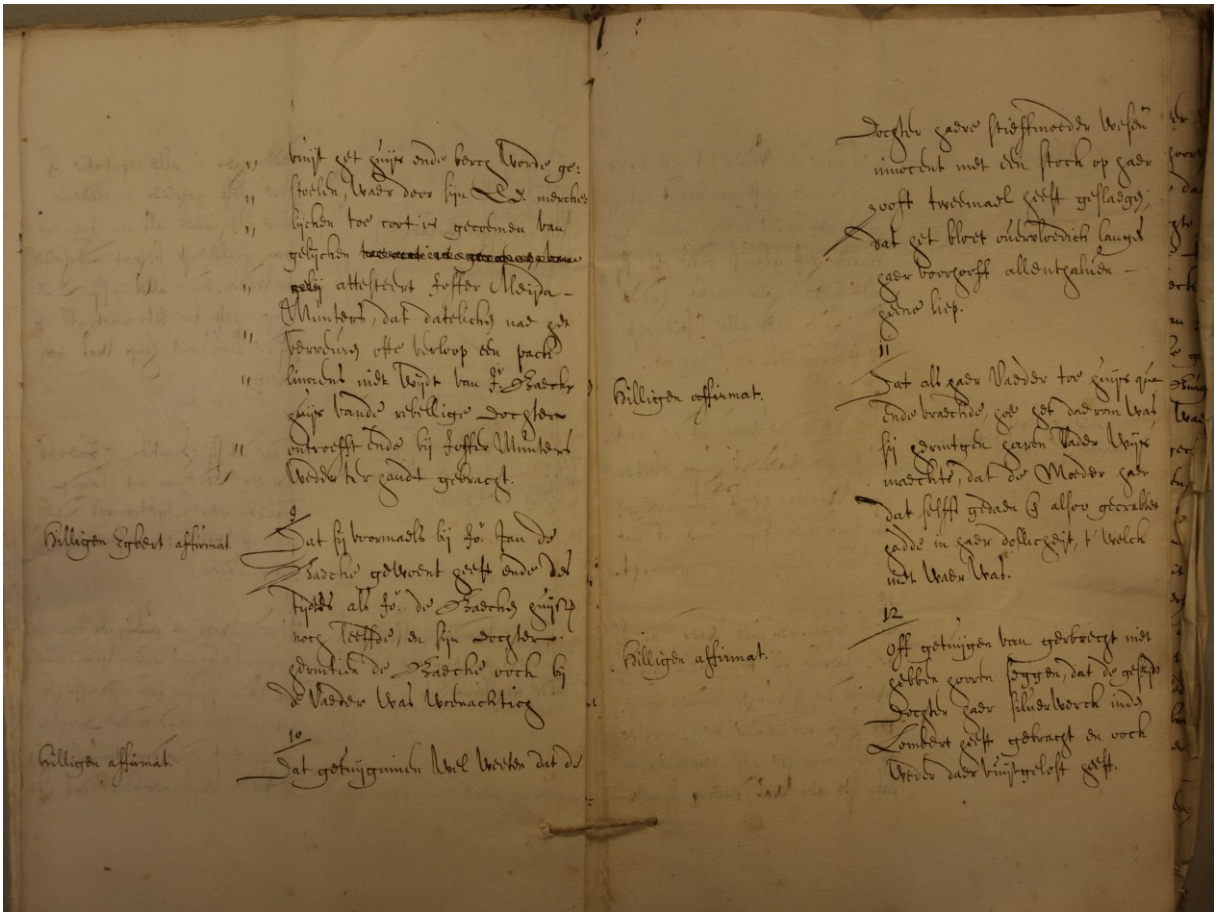

Billigen Egbert affirmat.

9

Billigen affirmat.

10

Billigen affirmat.

11

Billigen affirmat.

12

